รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

นางอาลัย พรหมชนะ

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง **รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์**

ผู้รายงาน **อาลัย พรหมชนะ**

ปีการศึกษา **2561**

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ 2) ประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ 3) ประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และ 4) ประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ในการประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน คณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน ครู จำนวน 124 คน นักเรียนจำนวน 305 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 305 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่าในภาพรวมโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายในระดับมากที่สุดผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ผลการประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และระยะเวลา ในภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมและเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประกอบด้วยการวางแผนในการจัดกิจกรรม การดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ การนิเทศ กำกับและติดตามการประเมินผลการจัดกิจกรรมและ

การแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรม ในภาพรวมพบว่าการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ผลการประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่ามีนักเรียนเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้นจำนวน 2,053 คน จากทุกระดับชั้นของโรงเรียน ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่านักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม และรายด้านทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีผลต่อการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินและผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินโครงการ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งภาพรวมและรายด้านทั้ง 8 ด้าน หลังดำเนินการสูงกว่าก่อนดำเนินการโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านเกณฑ์การประเมิน

Title Student Ethics Development Program Assessment Report Satree Wat Mahaprutharam School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen

Author Alai Phromchana

Academic Year 2018

Abstract

Evaluation of the Moral Development Project Ethics of students at Satri Wat Maha Phruettharam School under the royal patronage, this time aims to

1. To assess the context of the moral and ethical development project for students of Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen.

2. To assess the inputs of the moral and ethical development project for students of Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen.

3. To assess the process of the moral and ethical development project for students of Satri Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen.

4. To assess the productivity of the moral and ethical development project for students of Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen.

The target group for the evaluation consisted of 2 school administrators, 20 project administration committee members, 13 basic school committee members, 124 teachers, 305 students and 305 students' parents. The project evaluation model was CIPP model used to collect data in 5 questionnaires. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and t – test, Dependent Sample test, presented the data using tables for explanation and descriptive analysis of project evaluation results which can be summarized as follows.

1. Results of the Contextual Assessment of the Moral Development Project Ethics of students at Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of

Her Majesty the Queen It was found that the overall project was consistent with the policy at the highest level which passed the assessment criteria.

2. The results of the evaluation of the inputs of the moral development project Ethics of students at Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen consisting of personnel, the budget that was supported, materials, equipment, location and time period, overall, it was found that it was appropriate and sufficient at the highest level which passed the assessment criteria

3. The results of the process evaluation of the moral development project Ethics of students at Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen It consists of planning activities. Implementation of project activities, supervision, supervision and thinking based on the evaluation of activities and improvement of activities. Overall, the performance was found to be appropriate at a highest level which passed the assessment criteria

4. The results of the productivity evaluation of the moral development project Ethics of students at Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen. It was found that a total of 2,053 students participated in the project from all levels of the school. It was found that the students had morality and ethics in overall and in all 8 aspects at the highest level. pass the assessment criteria The results of the satisfaction assessment of teachers and those who relating to projects that affect the implementation of moral development projects Ethics of students at Satri Wat Mahapruetaram School under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen. According to the opinions of teachers, students, basic education committees and students' parents , it was found that the overall satisfaction level was at the highest level which passed the evaluation criteria and the results of the merit comparison Ethics of students at Satri Wat Maha Phruettharam School under the royal patronage before and after the implementation of the project found that students have moral behavior Overall and individual ethics in all 8 aspects, after the implementation was significantly higher than before the project was statistically at .05 level which passed the assessment criteria.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ทำให้รายงานการวิจัยมีความสมบูรณ์มากที่สุด

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนกรุณาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณท่าน ดร.สมคิด พรมจุ้ย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าในการจัดทำรายงานการวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปใช้ในการวิจัยได้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์จากการรายงานการวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นการปฏิบัติบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความรักความเมตตา ส่งเสริม ให้กำลังใจ และประสิทธิประสาทศิลปะวิทยาการต่าง ๆ แก่ผู้จัดทำรายงานการวิจัยนี้ รวมถึงข้าราชการครูและบุคลากรผู้ร่วมงาน ที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการเขียนรายงานการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสืบต่อไป

นางอาลัย พรหมชนะ
ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

สารบัญ

บทที่		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย	**ก**
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	**ค**
	กิตติกรรมประกาศ	**จ**
	สารบัญ	**ฉ**
	สารบัญตาราง	**ฌ**
	สารบัญภาพประกอบ	**ฏ**
1	**บทนำ**	**1**
	ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน	1
	วัตถุประสงค์ของการประเมิน	4
	ขอบเขตการประเมิน	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน	8
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**9**
	บริบทโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	10
	แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	14
	แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	48
	แนวคิดการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง	70
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	75
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	78
	กรอบแนวคิดสำหรับการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	95
3	**วิธีการประเมินโครงการ**	**98**
	กรอบแนวทางการประเมินภาพรวม	98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน	107
	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	107
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	108
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	116
	การวิเคราะห์ข้อมูล	117
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	118
4	**ผลการประเมินโครงการ**	**120**
	การประเมินโครงการในภาพรวม	120
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**138**
	วัตถุประสงค์ของการประเมิน	138
	กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมิน	138
	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	139
	สรุปผลการประเมินโครงการ	139
	อภิปรายผล	142
	ข้อเสนอแนะ	146
	บรรณานุกรม	**148**
	ภาคผนวก	**157**
	ภาคผนวก ก แบบประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒารามในพระบรมราชินูปถัมภ์	158
	ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	171
	ภาคผนวก ค รายละเอียดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒารามในพระบรมราชินูปถัมภ์	184

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
ภาคผนวก ง	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	194
ภาคผนวก จ	รายนามผู้เชี่ยวชาญ	198
ภาคผนวก ฉ	หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	200
ภาคผนวก ช	การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	206
ภาคผนวก ซ	ประมวลภาพกิจกรรม	230
ภาคผนวก ฌ	รายชื่อโครงงานคุณธรรม 54 ห้องเรียน 54 โครงงาน ปีการศึกษา 2561	302
ประวัติย่อผู้ประเมินโครงการ		**306**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ พฤติกรรมที่แสดงออก และตัวบ่งชี้	22
2	เหตุผลเชิงจริยธรรมหกขั้น ซึ่งแบ่งเป็นสามระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg	37
3	กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	48
4	กรอบแนวทางในการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	100
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านบริบทของโครงการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ	121
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านปัจจัยของโครงการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ	122
7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านกระบวนการของโครงการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ	123
8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ก่อนการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน หลังการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน	128
10	ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีผลต่อการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามความคิดเห็นของครู	131
11	ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน	133
12	ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการดำเนินโครงการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	134
13	ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการดำเนินโครงการของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	135
14	ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการดำเนินโครงการของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยภาพรวม	136
15	ผลการเปรียบเทียบการประเมินโครงการ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	137
16	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 1	172

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 2	173
18	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 3	174
19	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 4	175
20	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 5	177
21	การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 1 แบบสอบถามการประเมินผลสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	178
22	การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 2 แบบสอบถามการประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	179
23	การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 3 แบบสอบถามการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	180
24	การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 4 แบบสอบถามการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	181
25	การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 5 แบบสอบถามการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านความพึงพอใจของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อโครงการ	183

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารจัดการ โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	14
2	ความสัมพันธ์ของขั้นตอนการปฏิบัติงาน	51
3	กระบวนการประเมินโครงการ	61
4	หลักการประเมินโครงการ	62
5	แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ ในแบบจำลอง CIPP	64
6	องค์ประกอบของ Stufflebeam’s CIPP Model	66
7	วงจรคุณภาพ PDCA	70
8	กรอบแนวคิดการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามรูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L.)	97

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราชฯ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่คนทั่วโลกสรรเสริญ ทรงปกครองแผ่นดินด้วยทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นพระจริยวัตรที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรมประจำพระองค์ พระองค์ทรงเป็นต้นแบบในด้านคุณธรรมของประเทศไทยและของโลก ดังจะเห็นได้จากพระจริยวัตร และพระราชกรณียกิจของพระองค์ที่ทรงปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ทรงประกาศปฐมบรมราชโองการ

"...เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม..."

และได้ทรงมีพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับการศึกษา คุณธรรมจริยธรรมจำนวนมาก เพื่อให้พสกนิกรของพระองค์นำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกว่าหกสิบปี เช่น เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 ทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ ศาลาดุสิตาลัย พระราชวังดุสิต ความตอนหนึ่งว่า

"...การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาความรู้ ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม จริยธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว..." (http://www.identity.opm.go.th)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และให้มีความรู้คู่คุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 23 กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม และมาตรา 24 กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกรายสาระวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 2-6)

โดยที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤติทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนคนไทยอย่างรุนแรง ท่ามกลางการแข่งขันทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกระบวนการหนึ่งที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์เพื่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์จะต้องหมายรวมถึงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

จะด้วยวิธีใดก็ตามสิ่งสำคัญต้องอยู่บนรากฐานของคุณธรรม การพัฒนาบุคคลโดยใช้คุณธรรมนั้นเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยกาย วาจา และใจ การศึกษาจะเป็นกระบวนการสำคัญกระบวนการหนึ่ง ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนที่จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศ ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศ ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

1. ขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ

2. ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอประมาณและให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ

3. ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรง ไม่เอนเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ

4. มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม

5. สุภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ

6. สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใสที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

7. สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เป็นการยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ความสมานฉันท์

8. มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549: 5)

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ คือ เขตบางรัก เขตปทุมวัน เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียน ดี เก่ง มีความสุข คำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเป็นสำคัญ

ในการกำหนดการจัดการศึกษาดังกล่าว ทางโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนบางส่วนยังไม่พึงประสงค์ ที่จะส่งผลให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข ได้ตามวัตถุประสงค์ จึงได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับสาเหตุและปัญหานักเรียน โดยคณะครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยใช้วิธีเยี่ยมบ้าน สอบถามข้อมูล รวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ควบคู่ไปกับการทำข้อมูลในรายงานผลการควบคุมวินัยนักเรียน ในปี พ.ศ. 2560 มาประมวลสังเคราะห์ร่วมกันพบว่า นักเรียนบางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมบางประการ เช่น การขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ขาดระเบียบวินัย ไม่ประหยัด อดออม และใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่รักความสะอาด ขาดความสามัคคี และไม่มีน้ำใจต่อผู้อื่นเท่าที่ควร เป็นต้น

จากพฤติกรรมดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องในพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และอาจไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบทั้งต่อโรงเรียน และต่อตัวนักเรียน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี คุณภาพของนักเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจและยังเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาสังคมตามมา

จากปัญหาดังกล่าว ในปีการศึกษา 2561 ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญของปัญหานี้เป็นอย่างยิ่ง จึงร่วมแรงร่วมใจกันให้การช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เพื่อปรับพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาประเทศ โดยการจัดทำโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้วยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ประกอบด้วย กิจกรรมขยัน หมั่นเพียร อดทนเรียนรู้ กิจกรรมอดออมสู้ รู้จักใช้ เติมคุณค่า กิจกรรมซื่อสัตย์ เอาใจใส่ แบ่งกันใช้ กิจกรรมสร้างวินัยให้ตนเอง คนรอบตัว กิจกรรมรู้กาลเทศะ สุภาพ นอบน้อม กิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม รักความสะอาด ทั้งกายใจ กิจกรรมรักสามัคคี มีเหตุผล

ยอมรับกัน กิจกรรมแบ่งปันล้ำเลอค่า พาสุขใจ โดยจัดกิจกรรมระยะ 1 ปีในปีการศึกษา 2561 ทั้งนี้นำผลการศึกษาสภาพปัญหาจากปีการศึกษา 2560 เป็นฐานข้อมูลสำคัญ

จากการดำเนินโครงการดังกล่าว ทางผู้ประเมินตระหนักถึงความสำคัญว่า ควรจะได้มีการประเมินโครงการดังกล่าวโดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เพื่อจะได้ทราบความสอดคล้อง ความสำเร็จ ความเหมาะสมความพึงพอใจ ปัญหาหรืออุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินโครงการ จะได้นำมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
2. เพื่อประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ขอบเขตการประเมิน

ผู้ประเมินได้แบ่งขอบเขตของการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่

1.1 คณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 20 คน

1.2 คณะกรรมการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน (ไม่นับรวมตัวแทนครูและผู้บริหารสถานศึกษา) และครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 137 คน

1.3 ครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน ใช้กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดเป็นผู้ตอบแบบประเมิน

1.4 นักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,053 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 305 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

1.5 ผู้ปกครองนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,035 คน เป็นผู้ตอบแบบประเมิน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนที่นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 305 คน

2. ระยะเวลาการประเมิน

การประเมินโครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2562 (ปีการศึกษา 2561) โดยกำหนดการประเมินเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินก่อนดำเนินโครงการ ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัย 2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านกระบวนการ และ 3) การประเมินหลังดำเนินโครงการ คือ การประเมินผลผลิตของโครงการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้เข้าใจถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องและตรงกัน ผู้ประเมินจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง โครงการที่โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน เพื่อมุ่งฝึกปฏิบัติให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มุ่งเน้นการควบคุมสติ และพัฒนาตนเองภายใต้เงื่อนไขที่ผู้เรียนเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นในสังคม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตใจอ่อนโยน รักความสงบ มีความเป็นอยู่เรียบง่าย รักตนเอง ดูแลตนเองได้ ใช้ตนเองเป็น เห็นแก่ประเทศชาติ ส่งผลให้มีเจตคติที่ดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 8 กิจกรรม ดังนี้

1.1 กิจกรรมขยัน หมั่นเพียร อดทนเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ ใฝ่รู้ พากเพียร ทำหน้าที่ตนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ขยัน อย่างมีสติ รอบคอบ แก้ปัญหาจนสำเร็จด้วยปัญญาและมีวิจารณญาณ

1.2 กิจกรรมอดออมสู้ รู้จักใช้ เติมคุณค่า หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่ใช้จ่ายอย่างฉลาด ตามความจำเป็น เหมาะสม สู้ชีวิต ไม่ฟุ่มเฟือย ทะนุถนอมของใช้ให้ใช้ได้นานที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 กิจกรรมซื่อสัตย์ เอาใจใส่ แบ่งกันใช้ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ประพฤติตนให้เหมาะสม ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งเอาใจใส่ต่อตนเองและคนรอบข้าง อย่างตรงไปตรงมา รักษาทรัพย์และแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นตามโอกาส

1.4 กิจกรรมสร้างวินัย ให้ตนเอง คนรอบตัว หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และสังคม รวมถึงชุมชน มีความรับผิดชอบและมานะพยายาม

1.5 กิจกรรมรู้กาลเทศะ สุภาพ นอบน้อม หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้กาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว ไม่ใช้วาจารุนแรง วางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้ที่มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

1.6 กิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม รักความสะอาด ทั้งกายใจ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีสติและสมาธิเป็นฐานการดำเนินชีวิต จิตผ่องใส รักษาสิ่งแวดล้อมและรักความสะอาด

1.7 กิจกรรมรักสามัคคี มีเหตุผล ยอมรับกัน หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้รักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง ร่วมใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกันทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติและศาสนา

1.8 กิจกรรมการแบ่งปัน ล้ำเลอค่า พาสุขใจ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

2. การประเมิน หมายถึง การประมาณค่า หรือการประมาณผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน โดยอาศัยข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมด้วยวิธีการสอบถาม แล้วทำการวิเคราะห์เพื่อตัดสินว่าการดำเนินงานนั้นมีคุณค่า หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานนั้นมากน้อยเพียงใด

3. โครงการ หมายถึง โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

4. การประเมินด้านบริบท หมายถึง การตรวจสอบความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นโยบายและบริบทของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ รวมทั้งหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ

5. การประเมินด้านปัจจัย หมายถึง การตรวจสอบความเหมาะสม ความพอเพียงของทรัพยากร บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และงบประมาณ ในการจัดทำโครงการ ประกอบด้วย บุคลากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครู วิทยากร นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เอกสาร งบประมาณ ระยะเวลา และวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

6. การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การตรวจสอบความเหมาะสมของการวางแผนในการจัดกิจกรรมของโครงการ การดำเนินงานตามโครงการ รวมถึงการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม การจัดทำโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

7. การประเมินด้านผลผลิต หมายถึง การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการที่เน้นพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานทั้ง 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประเมินผลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินงานโครงการ

8. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ถูกคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อมาทำงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2561 ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด

9. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2561

10. ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2561

11. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2561

12. คณะกรรมการบริหารโครงการ หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ และให้คำปรึกษาในการดำเนินการตามโครงการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนองค์กรทางศาสนา

ในกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

13. คณะกรรมการดำเนินโครงการ หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ประกอบด้วย ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ผู้ประเมินคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ผลที่ได้จากการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงหรือคิดค้น พัฒนาการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่องต่อไป

3. ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ไปใช้พัฒนางานและเผยแพร่ผลการพัฒนาให้แพร่หลายไปยังสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอรายงานผลการประเมินโครงการนี้ ผู้ประเมินได้ศึกษาหลักการ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. บริบทโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
   2.1 หลักการจัดการศึกษาให้นักเรียน เก่ง ดี และมีความสุข
   2.2 ความหมายและองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม
   2.3 คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
   2.4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
3. โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
   4.1 ความหมายของการประเมินโครงการ
   4.2 ความมุ่งหมายและความสำคัญของการประเมินโครงการ
   4.3 ประเภทของการประเมินโครงการ
   4.4 รูปแบบการประเมินโครงการ
   4.5 กระบวนการประเมินโครงการ
   4.6 การประเมินโครงการรูปแบบซิป (CIPP Model)
5. แนวคิดการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดสำหรับการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

1. บริบทโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

1.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 519 ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 มีนักเรียนจำนวน 2,053 คน

เดิมเปิดสอนเป็นโรงเรียนพานิชยการเป็นเวลา 30 ปี อาคารเรียนเดิมเป็นอาคารไม้ ต่อมา พ.ศ.2461 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดงบประมาณ เพื่อทำการซ่อมแซมใหม่ แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ขึ้นตรงต่อกรมสามัญศึกษา (เดิม) ส่วนการสอนในสายอาชีวศึกษาได้ย้ายไปอยู่ที่โรงเรียนวัดแก้วแจ่มฟ้า ถนนสี่พระยา เขตบางรัก ปัจจุบันคือโรงเรียนสารพัดช่าง โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม เริ่มรับสมัครนักเรียนเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2461 รับนักเรียนทั้งชายและหญิงอายุตั้งแต่ 6-12 ปี และเปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2461 ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 109 คน ครู 3 คน นางสุภาพ ตีระนันท์ เป็นครูใหญ่คนแรก ต่อมาได้เพิ่มชั้นเรียนจากประถมศึกษาปีที่ 3 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 และใน พ.ศ.2482 ได้ยุบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7-8 ซึ่งเป็นไปตามแผนการศึกษาของชาติ ณ ขณะนั้น และ พ.ศ.2498 ได้เปิดชั้นเรียนเพิ่มถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้งแผนวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ นับเป็นความโชคดีของโรงเรียน เนื่องจากพระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ.2491 ทรงเอาพระทัยใส่ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนทุกประการ และได้เสด็จเป็นองค์ประธานวางศิลาฤกษ์อาคารเรียน 3 ครั้ง และประทานนามตึกสองตึกว่า ตึกโสณบัณฑิตและตึกพิทยลาภ ทั้งเสด็จมาประทานประกาศนียบัตรแก่นักเรียนมิได้ขาด เหตุการณ์สำคัญที่โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ก็คือ เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2499 ซึ่งนับเป็นวันมิ่งมหาสิริมงคลแก่โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโรงเรียนเป็นการส่วนพระองค์โดยไม่โปรดเกล้าฯให้ตั้งแถวรับ ให้ทุกอย่างดำเนินอยู่ในสภาพปกติ พระองค์มีพระราชประสงค์ทอดพระเนตรการศึกษาเท่านั้น ต่อมาเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2504 ทรงเป็นประธานเปิดหอประชุมและอาคารตึกสมจิตต์ และวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2511 เสด็จพระราชดำเนินเป็นครั้งที่ 3 ทรงเป็นประธานในงานฉลองครบรอบ 50 ปี ของโรงเรียน และในโอกาสนี้ คุณหญิงสมจิตต์ กุลละวณิชย์ นายกสมาคมนักเรียนเก่า ครูและผู้ปกครองโรงเรียนในทศวรรษนั้นได้กราบบังคมทูลขอรับพระราชทานทุนและนามทุน เพื่อสงเคราะห์นักเรียนขัดสน ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานนามทุนว่า “ทุนศรีพฤฒา” ซึ่งแปลว่า “ศรีสตรีผู้มีความเจริญ” โปรดเกล้าฯพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน 2,000 บาทด้วย ต่อมาปี พ.ศ. 2514 ได้เปลี่ยน

ชื่อโรงเรียนเป็นโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม เนื่องจากหนังสือราชการเกิดความสับสน กับโรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงได้ตัดคำว่า “วัด” ออกไป การดำเนินงานของโรงเรียนก้าวหน้าเป็นลำดับ และเมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2517 โรงเรียนได้สูญเสียครั้งยิ่งใหญ่เมื่อ พระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร องค์อุปถัมภ์ของสมาคมฯ และโรงเรียนสตรีมหาพฤฒารามสิ้นพระชนม์ ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์โรงเรียนเป็นเวลา 26 ปี และเป็นพระมหากรุณาธิคุณต่อโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถทรงรับสมาคมฯ และโรงเรียนสตรีมหาพฤฒารามเข้าไว้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ในสมัยคุณหญิงสนองนาฎ จารุดิลกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2518 ได้รับรางวัลดีเด่นของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในสมัยคุณหญิงสนองนาฎ จารุดิลก และได้รับรางวัลอีกครั้งในปี พ.ศ. 2527 ในสมัยนางวิเชียร สามารถ ได้รับรางวัลติดต่อกัน 3 ปีซ้อนในปี พ.ศ. 2529-2531 รวมรับรางวัลโรงเรียนดีเด่นทั้งสิ้น 5 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2521 ได้เปิดรับสมัครนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นปีแรกและเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จนถึงปัจจุบัน ตามหลักสูตรการศึกษาของชาติ และ พ.ศ. 2539 ได้กลับมาใช้ชื่อโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์อีกครั้ง

ปัจจุบันโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) จัดการศึกษาเฉพาะนักเรียนสตรี มีเนื้อที่ 5 ไร่ 65.86 ตารางวา มีอาคารเป็นตึกถาวร 6 หลัง คือ อาคาร 1 ตึกโสณบัณฑิตย์เป็นอาคารเรียน 4 ชั้น อาคาร 2 ตึกพิทยลาภ เป็นอาคารเรียน 4 ชั้น อาคาร 3 ตึกศรีพฤฒา เป็นอาคารเรียน 5 ชั้น อาคาร 4 ตึกสมจิตต์ เป็นอาคาร 2 ชั้นชั้นบนเป็นหอประชุม ชั้นล่างเป็นโรงอาหาร อาคาร 5 ตึกคหกรรม เป็นอาคารเรียน 4 ชั้น เชื่อมต่อกับตึกโสณบัณฑิตย์ ตึกพิทยลาภ และตึกศรีพฤฒา สุดท้ายอาคาร 6 อาคารรวมน้ำใจ เป็นอาคาร 4 ชั้น และในปี พ.ศ. 2561 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์มีอายุครบ 100 ปี ในสมัยนางอาลัย พรหมชนะ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในปี พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน ได้รับถ้วยรางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้านกีฬาบาสเกตบอล ชนะเลิศรุ่น 13 ปี, 15 ปี และ18 ปี ในปีพ.ศ. 2558 โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทานรางวัลเกียรติคุณ สัญญา ธรรมศักดิ์ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระดับดีเด่นในปีการศึกษา 2559 รางวัล MOE AWARDS ด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปี พ.ศ.2558-2559 รางวัล MOE AWARDS ด้านส่งเสริมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รางวัลสถานศึกษาดีเด่นด้านอนุรักษ์พลังงาน รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย ทั้งมีการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบเพื่อรองรับการพัฒนาด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ด้านดนตรี และด้านกีฬา เช่น ห้องสมุดดิจิตอล ห้องศูนย์ออกกำลังกาย แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของโรงเรียน เรือนนอนนักกีฬา เป็นต้น

คำขวัญโรงเรียน/คติพจน์ คือ บุคคลย่อมได้เกียรติ เพราะประพฤติธรรม

ปรัชญาโรงเรียน คือ ความรู้ คู่ความดี

สีประจำโรงเรียน คือ สีกรมท่าและสีฟ้า โดยที่สีกรมท่า หมายถึง ความมั่นคงและความสงบสุข และสีฟ้า หมายถึง ความรุ่งโรจน์และความสดใส

1.2 ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ

ผู้บริหาร

ชื่อ นางอาลัย พรหมชนะ วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2557 จนถึงวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2562

วิสัยทัศน์

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนชั้นแนวหน้าในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ให้นักเรียนมีความเป็นเลิศเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี มีความสุขตามวิถีไทยในความเป็นสากล

พันธกิจโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

เพื่อให้โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจ ดังต่อไปนี้

1. จัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล
2. จัดกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน
3. จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
4. ส่งเสริมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน งานวิจัย และเทคโนโลยีให้เป็นครูมืออาชีพ
5. เผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

เป้าหมายโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

1. นักเรียนมีความรู้และทักษะ นำไปใช้ในการแข่งขันทางวิชาการระดับนานาชาติ และนำไปใช้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีคุณภาพ
2. นักเรียนทุกคนมีทักษะชีวิต เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3. นักเรียนตระหนักถึงหน้าที่ในการอนุรักษ์ เผยแพร่ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

4. ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และนำผลงานวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

5. โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1.3 การบริหารจัดการ

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ดำเนินการบริหารจัดการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมควบคู่ไปกับหลักธรรมาภิบาล โดยแบ่งงานการบริหารออกเป็น 4 งานหลัก และงานสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนี้

1.3.1 งานวิชาการ

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดครูผู้รับผิดชอบตามภารกิจเรียกว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มวิชาการ จัดครูสอนตรงตามวิชาเอก มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ที่หลากหลาย สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้ดี

1.3.2 งานบุคคล

การบริหารงานบุคคล ด้วยการจัดวางคนวางงานโดยยึดหลักความรู้ความสามารถตรงตามความถนัด เสริมสร้างการทำงานเป็นทีม มอบหมายงานตามโครงสร้างอย่างชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วม ยึดหลักธรรมาภิบาล

1.3.3 งานงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นไปตามระเบียบพัสดุและตามแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาสถานศึกษา ที่เน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดลำดับความสำคัญ ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่ไม่ขัดต่อระเบียบตามความจำเป็น เน้นความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

1.3.4 งานบริหารทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทุกด้านที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ที่เน้นการดูแลช่วยเหลือครูและนักเรียน ให้เรียนรู้อย่างมีความสุขปลอดภัย

สรุปโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้ดังภาพประกอบ 1

โครงสร้างการบริหารจัดการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารจัดการ
โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม รวมไปถึงการพัฒนาผู้บริหาร ครู และนักเรียน ให้สอดคล้องตามหลักการ ดังนี้

2.1 หลักการการจัดการศึกษาให้นักเรียน เก่ง ดี และมีความสุข

สถานศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันที่ถือว่า นักเรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังที่ระบุไว้ในหมวดที่ 4 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 17-23)

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามความสามารถและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 จัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชาติและระบบการเมือง การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. ความรู้ ทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้ทักษะทางด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีพอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง ให้สถานศึกษาแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาเพื่อแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้เรียนและผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาของผู้เรียนความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษาในสถานศึกษา

ใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตร 27 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคที่หนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อที่จะเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถาบันศาสนา สถาบันประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เน้นการพัฒนาระหว่างชุมชน

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษามุ่งสร้างพลเมืองดีให้สังคมและประเทศชาติเป็นเรื่องสำคัญในทุกยุคทุกสมัย ให้ทุกคนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจที่ดีงาม ฉลาดในการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัย ด้วยความสงบสุขสันติ มีความสนใจใฝ่ในธรรมที่ควรปฏิบัติ ฉลาดอย่างมีวิจารณญาณรอบด้าน ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการฝึกฝน ทักษะที่จำเป็น เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการวางรากฐานของชีวิต

2.2 ความหมายและองค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

คำว่าคุณธรรม จริยธรรม เป็นคำที่นำมาใช้ควบคู่กันอยู่เสมอๆ แม้คำสองคำนี้จะให้ความรู้ที่ดูคล้ายว่ามีความหมายที่เหมือนกัน แต่ก็มีบางสิ่งที่จำแนกให้เห็นถึงความแตกต่างได้อย่างชัดเจน นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายว่า คุณธรรม และจริยธรรมแตกต่างกันไป ดังที่ได้นำเสนอ ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2535: 6) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม คือ สภาพของคุณงามความดีภายในบุคคล ทำให้เกิดความชื่นชมยินดี มีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขขั้นสมบูรณ์ คือ ความสุขใจ ผลผลิตของการยินดีเป็นธรรมะที่กล่าวได้ว่า ทำดีได้ดี

ฉลอง มาปรีดา (2537: 37) กล่าวว่าคุณธรรมหมายถึง ความดีงามที่มีอยู่ในจิตใจบุคคล ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญู ความพากเพียร ความเห็นอกเห็นใจ ความละอายต่อความชั่ว ความกล้าที่จะทำความดี

สิ่งเหล่านี้ต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับจิตใจบุคคลให้คงอยู่ตลอดไป เมื่อไม่มีศีลธรรมประจำใจจึงกลายเป็นคนแข็งกระด้าง หยาบคาย หรือก้าวร้าว ไร้มารยาท แม้จะเป็นคนฉลาด บริหารงานเก่ง แต่เป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543: 115) คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์มากและมีโทษน้อย สิ่งที่เป็นคุณธรรมในแต่ละสังคมอาจจะแตกต่างกัน เพราะการที่เห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา และการศึกษาของคนในสังคมนั้น

สุวิทย์ มูลคำ (2543: 235) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพของคุณงามความดี คนที่มีคุณธรรม หมายถึง คนที่มีจริยธรรมในระดับสูงซึ่งคนมีคุณธรรมนั้น นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นแล้วยังมีจิตใจเอื้ออาทรแก่ผู้อื่นด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549: 2) ได้อธิบายความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรมหมายถึง หลักธรรมหรือระบบที่คุณค่าของมนุษย์ ชุมชน สังคม ตระหนักให้ความสำคัญยึดถือเป็นมโนสำนึก เป็นจิตวิญญาณที่สะท้อนถึงความจริง ความดีงาม ความถูกต้อง ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อกัน

พุทธทาสภิกขุ (อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2550: 8) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติฝ่ายดีโดยส่วนเดียว เป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพหรือสันติสุข จึงเป็นที่ต้องการของมนุษย์ คุณธรรมเป็นสิ่งที่ต้องอบรมโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นเหมาะสมกับที่เราต้องการ

Kohlberg (1976: 5 อ้างถึงในกำแหง จิตตะมาก. 2548: 14) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าคุณธรรม คือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติและปฏิบัติในสังคม และทำให้บุคคลมีการพัฒนา จนกระทั่งมีลักษณะพฤติกรรมเป็นของตนเอง มาตรฐานการตัดสินใจของสังคมจะเป็นเครื่องตัดสินว่าการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหรือถูก

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง หลักในการประพฤติปฏิบัติตนด้วยสติเป็นพื้นฐานปรากฏที่กาย วาจา ใจ เป็นปกติวิสัยเป็นประจำ เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้สังคมรู้รักสามัคคี มีความอบอุ่นและมั่นคงในชีวิต

ความหมายของจริยธรรม

พุทธทาสภิกขุ (2521: 3) ให้ความหมายว่า จริยธรรม ตรงกับคำว่า Ethics ในภาษาอังกฤษ แปลว่า ความประพฤติหรือพึงประพฤติ โดยเน้นว่าการประพฤตินั้นต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโย) (2525: 12-13) อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต ทุกแง่ ทุกด้าน ทุกระดับ ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต ด้านปัญญาอย่างถูกต้อง และในปี 2545 ได้เน้นถึงความหมายจริยธรรม ว่า เป็นการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา (พระธรรมปิฎก, 2543: 4-8)

อารี จำปาทอง (2532: 14) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามหลักศีลธรรม วัฒนธรรม และค่านิยม ที่ชอบตามทำนองคลองธรรม อันจะทำให้ตนมีคุณค่าต่องาน และสังคมเป็นสำคัญ

ประภาศรี สีหอำไพ (2535: 24-28) กล่าวว่า จริยธรรมมาจากภาษากรีก Ethos แปลว่า ลักษณะนิสัยที่สามารถตัดสินคุณค่าได้ตามความหมายของความดี ความงาม ความสุข และจริยธรรม มีความหมายถึง ความประพฤติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้จริยศาสตร์ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณค่า สามารถวิเคราะห์ค่านิยมที่เป็นคู่กัน (Dichotomy) สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีควรกระทำ และสิ่งใดชั่วควรละเว้น ทำให้ตัดสินคุณค่าของการปฏิบัติตนในแนวทางที่ดีงามได้ตามความดีระดับต่าง ๆ

บุญมี แท่นแก้ว (2541: 1) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึงธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติ จัดว่าเป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดีงามถูกต้องที่พึงประสงค์ของสังคม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542: 88) กล่าวถึงความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ จริยะและธรรม คำว่าจริยะ หมายถึง ความประพฤติหรือกิริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่าธรรม มีความหมายหลายอย่าง เช่น คุณความดี หลักคำสอนทางศาสนา หลักการปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็นจริยธรรม จึงได้ความหมายตามตัวอักษรว่า หลักแห่งความประพฤติ หรือแนวทางของการประพฤติ

พล แสงสว่าง (2545: 34) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า “จริยธรรม” “จริย” รากศัพท์เดิมมาจาก “จร” แปลว่า เดิน หมายถึง “ทางเดิน” เมื่อใช้กับคนคือ “ทางเดินของชีวิต” หรือ “แนวทางดำเนินชีวิต” เมื่อรวมกับคำว่า “ธรรม” ก็หมายถึง “แนวทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง”

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 253) ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่าจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

ทิศนา แขมมณี (2546: 4) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม เป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 9) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่พึงประพฤติปฏิบัติ มีพฤติกรรมที่ดีงามต้องประสงค์ของสังคมเป็นหลักหรือกรอบที่ทุกคนกำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม เกิดความสงบร่มเย็นเป็นสุข เกิดความรักสามัคคี เกิดความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต เช่น ศีลธรรม กฎหมาย ธรรมเนียม

Good (1973) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องหรือดีงาม

Kohlberg (1976) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งยึดถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมิได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับโดยทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งมีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ไม่มีการขัดแย้งกัน เป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิและข้อเรียกร้อง

ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

กำแหง จิตตะมาก (2548: 10) กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ และหลักการแนวคิดความเชื่อ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานของผู้เรียน ในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งมีตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดประกอบด้วย มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัดและเสียสละเพื่อส่วนรวม

กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (2549: 10) ได้อธิบายความหมายคุณธรรมตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงาม หรือสิ่งที่มีคุณประโยชน์เมื่อนำมาโยงเข้ากับชีวิตหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความดีงามหรือก่อให้เกิดคุณประโยชน์ แก่ชีวิต กล่าวนั้นๆ คุณธรรมจริยธรรม ก็คือเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ที่จะนำไปสู่สิ่งที่ดีงามอันเป็นเป้าหมายของชีวิต ดังที่พระสัมมาพุทธเจ้า ได้ตรัสสรุปได้ว่า **“คุณธรรมเปรียบเหมือนแพ ที่บุคคลอาศัยข้ามฟาก”** การดำเนินชีวิตโดยปราศจากคุณธรรม จึงเปรียบเสมือนการข้ามฟากหรือข้ามแม่น้ำโดยไม่มีเรือแพเป็นที่อาศัย จึงเป็นการเดินทางที่เสี่ยงอันตรายและก็ไม่มีหลักประกันอะไรว่าเราจะไปถึงฝั่งที่ต้องการโดยสวัสดีภาพ คุณธรรมจึงเป็นอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จะช่วยให้เราดำเนินชีวิตไปได้โดยปลอดภัยและบรรลุถึงเป้าหมายของชีวิต คือความสุขได้อย่างแน่นอน

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึงหลักธรรมหรือระบบที่คุณค่าของมนุษย์ ชุมชน สังคม ตระหนักให้ความสำคัญยึดถือเป็นมโนสำนึก เป็นจิตวิญญาณที่สะท้อนถึงความจริง ความดีงาม

ความถูกต้อง ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อกัน ในขณะที่จริยธรรม หมายถึง ข้อประพฤติปฏิบัติ หรือการแสดงออก หรือแนวทางการดำเนินชีวิตที่พึงประสงค์ที่สะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม ตามความมุ่งหวังของสังคม

องค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม

ประภาศรี สีหอำไพ (2535: 12) อธิบายว่า คุณธรรมจริยธรรม เป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิต เป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. ระเบียบวินัย (Discipline) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สังคมที่ขาดกฎเกณฑ์ทุกคนสามารถทำทุกอย่างได้ตามอำเภอใจ ย่อมเดือดร้อน ระส่ำระสาย ขาดผู้นำ ผู้ตาม ขาดระบบที่กระชับความเข้าใจเป็นแบบแผนให้ยึดถือปฏิบัติ การหย่อนระเบียบวินัยทำให้เกิดการละเมิดสิทธิและหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละบุคคล ชาติใดไร้ระเบียบวินัยย่อมยากที่จะพัฒนาไปได้เทียบเท่าชาติอื่น บุคคลจึงควรปฏิบัติตามจารีตประเพณีของสังคม

2. สังคม (Social) เป็นการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีระเบียบแบบแผน ก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันแสดงถึงความมีระเบียบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน

3. อิสระเสรี (Autonomy) ความสำนึกในมโนธรรมที่พัฒนามาเป็นลำดับ ก่อให้เกิดความเป็นอิสระ สามารถดำรงชีวิตตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาและประสบการณ์ในชีวิต มีความสุขในระเบียบวินัยและสังคมของตน เป็นค่านิยมสูงสุดที่คนได้รับการขัดเกลาแล้วสามารถบำเพ็ญตนตามเสรีภาพเฉพาะตนได้อย่างอิสระ สามารถปกครองตนเองและชักนำตนเองให้อยู่ในทำนองคลองธรรม มีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ คือ

3.1 ส่วนประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยความคิด

3.2 ส่วนประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (Moral Attitude Belief) คือ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

3.3 ส่วนประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจว่ากระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 10) กล่าวว่าการจำแนกองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรมตามความเห็นของนักจิตวิทยานั้นมีความเห็นคล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่อต่างกันออกไป ซึ่งอาจสรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรมจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) คือ ส่วนที่เป็นความรู้ความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม ซึ่งเป็นความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินแยกพฤติกรรมที่ดี ที่ถูก ที่ควร ออกจากพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ถูก ไม่ควร มโนทัศน์อื่นที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral Judgment) การใช้เหตุผลทางจริยธรรม (Moral Reasoning) และความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognition)

2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) คือ ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมว่า ตนชอบหรือไม่ชอบเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น องค์ประกอบในด้านนี้มีความหมายกว้างขวางกว่าความรู้ ความเข้าใจเชิงพฤติกรรมของบุคคล เพราะรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน และองค์ประกอบด้านนี้ยังสามารถเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ มโนทัศน์ที่ใช้เรียกแทนองค์ประกอบนี้ ได้แก่ เจตคติทางจริยธรรม (Moral Attitude) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และปฏิกิริยาทางด้านจริยธรรม (Moral Reaction)

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior) คือ พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสิ่งแวดล้อม เป็นพฤติกรรมที่สามารถตัดสินใจได้ว่าดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร ซึ่งเป็นอิทธิพลส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการกระทำหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมใดจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลขององค์ประกอบทั้งสองประการที่กล่าวมาแล้ว พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดีและพฤติกรรมดีเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย สติ สมาธิ ปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรม รวมถึงระเบียบวินัยซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.3 คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ขอบข่ายของคุณธรรมจริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และเยาวชน ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ

2. ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอประมาณและให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ

3. ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรง ไม่เอนเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกลำเอียง หรืออคติ

4. มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคม

5. สุภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ

6. สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใสที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

7. สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เป็นการยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ความสมานฉันท์

8. มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549: 5)

จากการศึกษาในเรื่องคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขของนักเรียน ตามแนวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 65)

ตารางที่ 1 คุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ พฤติกรรมที่แสดงออกและตัวบ่งชี้

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ตัวบ่งชี้
1. ขยัน	1. มีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 2. นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำงาน 3. นักเรียนสามารถทำงานต่อเนื่องจนเสร็จสิ้น 4. นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ 5. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	- มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในเรื่องที่ถูกที่ควรสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ตัวบ่งชี้
2. ประหยัด	1. นักเรียนใช้อุปกรณ์และสิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัด เช่น กิจกรรมประหยัดใช้พลังงาน 3. นักเรียนใช้น้ำ ไฟฟ้า และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ทั้งของตนเองและส่วนรวม อย่างประหยัดและคุ้มค่า 4. นักเรียนรู้จักใช้ของใช้ที่เหมาะสมกับสภาพ ไม่ฟุ่มเฟือย หรือใช้ของที่มีราคาแพงเกินความจำเป็น 5. นักเรียนรู้จักเก็บออมเงิน เพื่อใช้ในยามจำเป็น	- รู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอประมาณ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ
3. ซื่อสัตย์	1. นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบและไม่ลอกการบ้าน 2. นักเรียนไม่เอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 3. นักเรียนพูดแต่ความจริง ไม่พูดเท็จ 4. นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำความผิด 5. นักเรียนซื่อตรงต่อเวลา และหน้าที่	- มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลาต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกเอนเอียง หรืออคติ ไม่ใช้เล่ห์กลคดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รู้หน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง
4. มีวินัย	1. นักเรียนแต่งกายสะอาด และถูกระเบียบ 2. นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้มอบหมาย 3. นักเรียนมาโรงเรียนและกลับตรงเวลา 4. นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนครบ 5. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงเป็นประจำ	- ปฏิบัติตนในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ และตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเอง และสังคม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ตัวบ่งชี้
5. สุภาพ	1. นักเรียนมีมารยาท สุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะ 2. นักเรียนรู้จักให้เกียรติและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ 3. นักเรียนไม่คุยโอโอ้อวดตนเอง หรือคุยข่มผู้อื่น 4. นักเรียนไม่อาฆาตพยาบาท หรือแก้แค้นคนอื่น 5. นักเรียนใช้วาจาสุภาพ พูดจาไพเราะ	- มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ตามสถานภาพ และกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ เรียบร้อย ไม่ก้าวร้าวรุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจา และท่าทางเป็นผู้มีมารยาทดีงาม วางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย
6. สะอาด	1. นักเรียนดูแลร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ 2. นักเรียนมีเครื่องแต่งกายและเครื่องใช้ส่วนตัวที่สะอาด 3. นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม 4. นักเรียนฝึกฝนจิตใจให้มีความแจ่มใสอยู่เสมอ 5. นักเรียนเก็บขยะทุกครั้งเมื่อเจอแม้ตนไม่ได้ทิ้ง	- รู้จักรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตไม่ให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมอง ทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อมแจ่มใส เจริญตาและเจริญใจ
7. สามัคคี	1. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ๆ 2. นักเรียนไม่ทะเลาะวิวาทกัน หรือแย่งของคนอื่น 3. นักเรียนยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น 4. นักเรียนให้ความร่วมมือกับคนอื่นและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว 5. นักเรียนปรับตัวเข้ากับคนอื่นและให้ความร่วมมือกับคนอื่นได้ดี	เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้บทบาทของตน ทั้งในฐานะผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด และความเชื่อ พร้อมที่จะปรับตัว เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ตัวบ่งชี้
8. มีน้ำใจ	1. นักเรียนรู้จักการเอื้ออาทร ต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 2. นักเรียนให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ 3. นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของ 4. นักเรียนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนและผู้อื่น 5. นักเรียนรู้จักการให้อภัยต่อการกระทำความผิดของผู้อื่น	- ให้และอาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย และสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการ เพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

สรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรม 8 ประการนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่สงบสุข ปลอดภัย รู้รักสามัคคี ให้อภัย เอื้ออาทร แบ่งปัน มีวินัย ซื่อสัตย์ ขยัน และประหยัด มีน้ำใจ ทำให้คนรอบตัวและสังคมเป็นสุข

2.4 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

2.4.1 ทิศทางในการพัฒนาเยาวชน

เยาวชนเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดในประเทศ และเยาวชนเป็นผู้สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมและความอยู่รอดของชาติ จึงเป็นกลุ่มที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังนั้นทิศทางการพัฒนาควรเป็นการพัฒนาด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจ ทางด้านสติปัญญา ความสามารถ การพัฒนาความพร้อมทางด้านอาชีพ และที่สำคัญ คือ การพัฒนาด้านสังคม วัฒนธรรม และจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมและจริยธรรม

เสาวนีย์ เสนาสุ (2532: 45) อธิบายทิศทางในการพัฒนา ดังนี้

1. เยาวชนพึงพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองที่ถูกต้องตามความเป็นจริงรวมทั้งเข้าใจความต้องการและบทบาทของตนเองและของผู้อื่นมีโอกาส

ในการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาศักยภาพของตนเองและของผู้อื่น พัฒนาศักยภาพของตัวเองด้วยความคิดสร้างสรรค์ และพึงมีความรักในเพื่อนมนุษย์

2. เยาวชนพึงมีโอกาสในการพัฒนาตนด้านสุนทรียภาพด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ศิลปะ กีฬา และนันทนาการต่าง ๆ มีความรับผิดชอบในการสืบเนื่องทางวัฒนธรรมเพื่อความอยู่รอดของชาติ รู้จักคัดเลือกภาษา พัฒนาสมบัติวัฒนธรรมอันเป็นมรดก และเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

3. เยาวชนพึงยึดถือเรื่องคุณธรรมในสังคม โดยตระหนักความรับผิดชอบของตนเองต่อสังคม พึงรักในเสรีภาพของตนแต่ต้องไม่ละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละในประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของชาติ มีส่วนร่วมในการปกครองและการเมือง ได้แก่ ความเข้าใจและปฏิบัติบทบาทของตนอย่างถูกต้องเหมาะสมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540: 21) มีแนวคิดในการพัฒนาความประพฤติของนักเรียนไว้ 5 ประการ คือ

1. การทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชินโดยให้บุคคลรู้เห็น และปฏิบัติพฤติกรรมที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานและปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดี

2. การใช้วัฒนธรรมในสังคมเป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับหลักการทำให้เป็นพฤติกรรมเคยชิน เช่น ทำความเคารพด้วยการไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่เด็กทำได้ง่าย

3. การใช้องค์กรรวมเป็นความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ พฤติกรรม และสติปัญญา ซึ่งเป็นหลักการทางการศึกษา และหลักพัฒนาจริยธรรม คือ เข้าใจในความสำคัญของสิ่งที่ทำมา มีความพอใจและยอมรับในสิ่งที่ทำ ย่อมนำไปสู่ความพร้อมในการกระทำ

4. การใช้แรงหนุนสภาพจิต เป็นการตั้งความมุ่งมั่น หรืออุดมการณ์ และพยายามปฏิบัติตามเป้าหมายที่มุ่งมั่น ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ แม้ความภาคภูมิใจในผลจากการปฏิบัติ หากใช้มากเกินไปจะกลายเป็นดูถูกดูหมิ่นผู้อื่น อันเกิดจากการเปรียบเทียบและพึ่งพากำลังใจจากภายนอก

5. การใช้กฎเกณฑ์บังคับ เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดวินัยได้ชั่วระยะหนึ่ง เมื่อไม่มีผู้ใดควบคุมวินัยก็จะหายไป จึงเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง

สันติ นิลหมื่นไวย์ (2546: 30) ได้ให้แนวคิด แนวทางในการพัฒนาความประพฤติของนักเรียนไว้ ดังนี้

1. การทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชินโดยให้บุคคลรู้เห็น และปฏิบัติพฤติกรรมที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานและปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดี

2. ชั้นเรียนกับการสร้างนิสัยในกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน ครูต้องควบคุมเอาจริงกับระเบียบข้อบังคับ ถ้าทำผิดควรลงโทษ และทำอย่างต่อเนื่อง

3. กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมสร้างนิสัย ในโรงเรียนประถมศึกษา ครูประจำชั้นมีความใกล้ชิดเด็กมากจึงเหมาะที่จะปลูกฝัง สร้างนิสัยให้กับเด็กในหลายโอกาสที่เอื้ออำนวยให้ โดยเฉพาะตอนเช้าหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติ ซึ่งส่วนมากมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ การปรับตัว ตลอดจนการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และกิจกรรมต่าง ๆ ควรเป็นการวางโครงการอย่างมีจุดประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งมีการประเมินผล

สรุปได้ว่า สถานศึกษาเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้ฝึกฝนเป็นประจำ เป็นนิสัยที่ยั่งยืน เป็นบุคลิกภาพที่ดีงาม โดยมีครูเป็นผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เป็นวิถีชีวิตที่เป็นเหตุผล ตามวิถีธรรม และวิถีไทย

2.4.2 จริยธรรมที่จำเป็นในสังคมไทย และในโรงเรียน

จริยธรรมที่เหมาะสมในการปลูกฝังให้เป็นคุณลักษณะของคนไทย มีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้เชิญชวนให้พี่น้องชาวไทยร่วมใจปฏิบัติตามค่านิยม 5 ประการ คือ

1. พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. ประหยัดและออม
3. มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
5. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กล่าวถึง จริยธรรม ซึ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่

1. ความเคารพซึ่งกันและกัน
2. การร่วมมือประสานงาน
3. การเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความห่วงใยผู้อื่น
6. ความมีใจกว้าง
7. มีความคิดสร้างสรรค์
8. มีระเบียบวินัย

9. รู้หน้าที่

สุเทพ ยงยุทธ์ (2544: 60) กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรม ที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียน เพื่อจะได้เป็นเยาวชนที่ดีของชาติ พัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า ครูควรปลูกฝังให้นักเรียน ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบ 2) ความซื่อสัตย์ 3) ความมีเหตุผล 4) ความกตัญญูกตเวที 5) ความมีระเบียบวินัย 6) ความเสียสละ 7) ความสามัคคี 8) ความประหยัด 9) ความยุติธรรม 10) ความอุตสาหะและ 11) ความเมตตากรุณา

สรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรมที่ปลูกฝังให้กับนักเรียนในโรงเรียนนั้น เป็นจริยธรรมที่มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนมีความประพฤติที่ดี เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย การตั้งใจศึกษา เชื่อฟังคำสอนของครูอาจารย์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การมีระเบียบวินัย ความเสียสละ การมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวที ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความอุตสาหะ ความยุติธรรม การประหยัด การอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีชีวิตรอดและปลอดภัยในทุกสถานการณ์

2.4.3 หลักและวิธีการสอนคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน

1) หลักการสอนจริยธรรม

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2544: 54) ได้เสนอหลักการสอนไว้ ดังนี้

1. สอนจากรูปธรรมไปนามธรรม ใช้บุคคลเป็นตัวอย่าง เช่น การสอน เรื่องความขยันหมั่นเพียร แทนที่จะอธิบายว่าความขยันหมั่นเพียรคืออะไร ก็ใช้การเล่าเรื่องบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต อาจเป็นบุคคลในนิทาน หรือบุคคลที่มีชีวิตอยู่จริง แล้วจึงสรุปว่า เขาประสบความสำเร็จเพราะเขามีความขยันหมั่นเพียร

2. สอนโดยจัดประสบการณ์ตรง เช่น การฝึกมารยาท โดยให้นักเรียนออกมาฝึกปฏิบัติจริง เช่น การไหว้พระ การไหว้ผู้ใหญ่ การกราบพระ การแสดงความเคารพ ให้มีการฟังเทศน์ปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะ

3. สอนโดยใช้อุปกรณ์ เนื่องจากจริยศึกษาเป็นนามธรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดมโนภาพขึ้นในใจ จึงต้องใช้อุปกรณ์เข้าช่วย

4. สอนให้แสดงความคิดเห็น เช่น ให้นักเรียนเล่าเรื่องจากประสบการณ์ของตนเอง หรือมีการยกคุณธรรมข้อใดข้อหนึ่งมาอภิปราย แสดงความคิดเห็น วิจารณ์ข่าว เป็นต้น

5. สอนโดยครูทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน ทั้งความประพฤติทางกายวาจา เพื่อให้นักเรียนยึดถือเป็นแบบอย่าง

6. สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ด้านวัย สติปัญญา สิ่งแวดล้อม และการอบรมทางบ้าน ต้องรู้จักใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของนักเรียน การอธิบายแต่ละครั้งไม่ควรนานเกินไป

2) วิธีการสอน

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521: 45) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการสอนว่า จริยธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองมาก ขอให้เร่งปรับปรุงจริยศึกษาในโรงเรียนให้ดีขึ้นครูทุกคนในโรงเรียนต้องเป็นครูศีลธรรม ครูทุกคนต้องถือว่าตนมีหน้าที่สอนจริยศึกษาให้แก่เด็ก สำหรับการปรับปรุงจริยศึกษาในโรงเรียนนั้น คงจะต้องปรับปรุงจริยศึกษาจากระดับหนึ่ง พูดง่าย ๆ ว่า เราเกิดความไม่พอใจในจริยธรรม ศีลธรรม และมารยาทของนักเรียนซึ่งเป็นอยู่ขณะนี้ เป็นสิ่งที่อยู่เปลือกนอกเป็นสิ่งที่สะดุดตาเราอยู่ตลอดเวลา เช่น การแต่งตัวไม่เรียบร้อย การสูบบุหรี่ของนักเรียน การดื่มเหล้าในที่สาธารณะของนักเรียน กิริยาวาจาซึ่งกระโดกกระเดกไม่สุภาพเรียบร้อยในสายตาของพวกเรา การระดมพวกมาตีกัน การทะเลาะวิวาทกันในที่สาธารณะ การระดมกำลังเพื่อต่อต้านการบริหารงานของโรงเรียน

สงบ ลักษณะ (2523: 13) กล่าวว่า การสอนและการเสริมสร้างคุณสมบัติทางจริยธรรมควรใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน ดังนี้

1. ควรให้ความรู้ความเข้าใจโดยเหตุผล
2. การให้ต้นแบบและเลียนแบบ
3. การให้ได้รับประสบการณ์ตรงในการศึกษาค้นหาและพบคำตอบ
4. ควรเน้นการเสริมสร้างปัญญา หรือการรู้แจ้งเห็นจริง
5. การเสนอบทเรียน ควรแทรกจริยธรรมกับเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ที่จัดให้เกี่ยวข้องกับปัญหาชีวิตจริงในสังคม
6. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติจริง

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2544: 48) ได้ระบุวิธีสอนจริยธรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนใกล้ชิดตัวอย่างที่ดี ได้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันจนเห็นคุณค่า และยอมรับค่านิยมนั้น และยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย

2. เสนอปัญหาให้ผู้เรียนคิด โดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่องจริง สร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนใช้เหตุผลตลอดเวลา เมื่อพบปัญหาของผู้อื่นหรือสังคมอื่นนำมาเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของตน ทำให้เกิดความรู้สึกสำนึกที่จะปรับพฤติกรรมของตนเองโดยไม่รู้ตัว

3. แสวงหาแบบอย่างกิจกรรมต่าง ๆ และวัฒนธรรมที่ดีงาม เช่น ศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้จะเป็นการขัดเกลาความคิดและจิตใจของผู้เรียนให้ประณีต ละเอียดอ่อน และสร้างค่านิยมได้

4. จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาประสบการณ์จากวิชาการบางอย่างที่สามารถพัฒนาค่านิยมได้ เช่น วิทยาศาสตร์ ช่วยสร้างค่านิยมให้รักความจริง มีเหตุผล

5. ให้โอกาสผู้เรียนทำงานอย่างมีระบบ เช่น ตั้งชมรม ให้อิสระแก่ผู้เรียนตามรสนิยมและความปรารถนา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองบนพื้นฐานความถนัด ความสนใจ

6. สอนให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่นและสอดแทรกทุกครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอนในด้านพฤติกรรม

7. การเรียนการสอนจริยศึกษาไม่ควรจัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่ควรสอนทุกโอกาส ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ครูต้องติดตามแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรมของนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ต้องแก้ไขทันที และให้กำลังใจ ยกย่องชื่นชม เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม

2.4.4 การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน

การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียนเริ่มตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ โดยเน้นปฏิบัติมากกว่าการจำเนื้อหาที่สำคัญ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องเป็นแม่แบบที่ดี ที่นักเรียนจะยึดถือและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ดังนั้น การได้พบเห็นสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่ดีนับว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งสำหรับการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์ (2541: 4-5) กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมจริยธรรมในการเรียนการสอน มี 5 ขั้นตอน คือ

1. การให้ความรู้ขั้นสูง ควรจะให้เด็กได้รับเหตุผลใหม่และเหนือกว่าที่เคยเป็นอยู่ เด็กจะนำไปเปรียบเทียบกับเหตุผลเดิม และเกิดความขัดแย้งหรือความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดการปรับโครงสร้างทางความคิดของตนให้เกิดความสมดุลขึ้นใหม่ จะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นสูงกว่าเดิม (ตามทฤษฎีทางจิตวิทยาของเพียเจท์)

2. การอบรมทางศาสนา เด็กควรได้รับการอบรมทางศาสนาเพื่อลดความเห็นแก่ตัวและเพิ่มความเห็นแก่พวกพ้อง ส่วนร่วม สังคม และมนุษยชาติ

3. การให้แสดงบทบาท เด็กควรที่จะได้รับการสวมบทบาทอื่น นอกเหนือจากที่ตัวเองเป็นอยู่ และบทบาทนั้นควรเกี่ยวข้องกับจริยธรรม การรับความคิดและความรู้สึกของคนอื่นจะก่อให้เกิดความคิด ความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม ไม่ยึดอยู่แต่ตนเอง (ตามทฤษฎีของ Kohlberg)

4. การใช้อิทธิพลของกลุ่มให้เกิดความคล้อยตาม การยกระดับจิตใจของเด็กนั้นได้จากกลุ่มเพื่อนซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กจะยึดถือเป็นแบบอย่างและคล้อยตามลักษณะของเพื่อนไปโดยง่าย กลุ่มเพื่อนจะเป็นสื่อเสนอความรู้และเหตุผลใหม่ในระดับที่สูงกว่าเดิม

5. การเลียนแบบจากตัวแบบ การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบ เป็นวิธีการหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตัวแบบจะมีลักษณะดึงดูดและมีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มาก ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่ เพื่อน

กรมวิชาการ (2535: 55-60) ได้ให้หลักการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไว้ ดังนี้

1. แนวทางการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

1.1 จัดโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการสอนคุณธรรมจริยธรรมอย่างสืบเนื่องสม่ำเสมอ

1.2 ให้นักเรียนได้เห็นตัวแบบทางคุณธรรมที่หลากหลาย ให้ครูและบุคคลากรในโรงเรียนประพฤติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมตามหน้าที่ของตนโดยสม่ำเสมอ จนเป็นนิสัย

1.3 ดำเนินการอบรมสั่งสอนนักเรียนทั้งนอกห้องเรียนและในห้องเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและหน้าที่ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สืบเนื่องไม่ขาดตอน

1.4 กิจกรรมการส่งเสริมการจัดจริยธรรมภายนอกโรงเรียนให้สัมพันธ์กับภายในโรงเรียน

1.5 กำหนดระเบียบโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ตามหลักจริยธรรม และให้นักเรียนถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

1.6 ส่งเสริมการสอนจริยธรรมในห้องเรียนโดยเรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

1.7 ส่งเสริมให้มีการสอนแทรกคุณธรรมจริยธรรม ในการสอนวิชาต่าง ๆ และจัดแทรกกิจกรรมทุกอย่างสม่ำเสมอ

1.8 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์เชิงจริยธรรมให้มากที่สุดเมื่อมีโอกาส

1.9 จัดกิจกรรมยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม

1.10 จัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนจริยธรรม คุณธรรม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และห้องจริยธรรม ตามความเหมาะสม

1.11 ส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลงาน การปฏิบัติตน แล้วนำผลการประเมินไปปรับปรุง เพื่อพัฒนางาน และพัฒนาคนต่อไป

1.12 จัดให้มีการประเมินผล และเสนอผลการจัดการปลูกฝัง และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม อย่างสม่ำเสมอทุกระยะ

1.13 จัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองและสังคม

1.14 ส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์คุณธรรมที่ทำให้งานสำเร็จผล

1.15 ให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจตนเอง และเลือกแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่ต้องการ

1.16 จัดให้มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

2. คุณลักษณะของครูที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีดังนี้

2.1 เป็นแบบอย่างที่ดี

2.2 เป็นกัลยาณมิตร มีน้ำใจ ให้กำลังใจ และเสริมแรงนักเรียนให้พัฒนาตนเอง

2.3 ใฝ่หาความรู้ทางธรรม และจิตวิทยาอยู่เสมอ

2.4 ทำงานอย่างมีหลักการและระบบ

2.5 มีความสามารถในการตั้งคำถามหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์เชิงจริยธรรม

2.6 สามารถสร้างสื่อ และนำสถานการณ์แวดล้อม มาใช้ประโยชน์เพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างหลากหลาย

3. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังในโรงเรียน

โรงเรียนต้องพิจารณาคุณธรรมจริยธรรมที่จะปลูกฝังโดยวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูล ต่อไปนี้

3.1 หลักสูตรแนวคิดพื้นฐาน หลักการ จุดหมาย จุดประสงค์ของรายวิชา

3.2 สภาพสังคมปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ผลการวิจัย ข้อคิดเห็นของนักวิชาการ

3.3 สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ปรัชญา คำขวัญของโรงเรียน สภาพปัญหาของโรงเรียน และชุมชน การระดมแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการผู้นำท้องถิ่น และคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน

3.4 นโยบายและทิศทางการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เน้นคุณธรรมในเรื่อง ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญู รับผิดชอบ พึ่งตนเอง มีวินัย ในปี พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน เน้นคุณธรรมเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน วิธีจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีหลักการ 3 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การจัดกิจกรรมสอดแทรกในการสอนรายวิชาต่าง ๆ

วิธีที่ 2 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยตรง

วิธีที่ 3 การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งใน และนอกโรงเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม เป็นหน้าที่ของทุกคนเป็นเรื่องที่สำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงเพื่อความเข้าใจในธรรมที่มุ่งเน้นความรู้คู่คุณธรรม ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความมั่นคงทางจิตใจ และเป็นเรื่องที่ต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายในการปลูกฝังความดีงามแก่นักเรียน

2.4.5 ความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องช่วยกันแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน เพื่อประเทศชาติจะได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การปลูกฝังและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม จึงมีความสำคัญต่อประชาชนและประเทศมาก สรุปได้ ดังนี้

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และรุ่งเรือง สุขาภิรมณ์ (2550) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมว่า ขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในภาวะคุณธรรมจริยธรรมของคนในชาติตกต่ำลง ดังจะเห็นได้จากมีปัญหาความรุนแรงในลักษณะต่าง ๆ เช่น การรุมทำร้าย การฆ่า ข่มขืน การคอรัปชั่น ความแตกแยกระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้และเริ่มก่อกวนความไม่สงบในจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งในกรุงเทพมหานคร ฯลฯ การเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้เห็นถึงภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศชาติ การช่วยกันฟื้นฟูแก้ไขและการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ รู้รักสามัคคี ร่วมใจร่วมพลังพัฒนาประเทศชาติ เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งและต้องเร่งกระทำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ส่งผลถึงอนาคตของชาติ โดยกล่าวว่า อนาคตของชาติไม่ได้อยู่ในกำมือเด็กและเยาวชน หากแต่ว่าอยู่ในกำมือของ

ผู้ใหญ่ เพราะผู้ใหญ่กำลังเป็นผู้สร้างอนาคตและเป็นแบบอย่างที่ดีของชาติให้เกิดขึ้น ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงพระราชทานในโอกาสปีเด็กสากล เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2522 ว่า **"...เด็กเป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างต่อจากผู้ใหญ่ ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่จะต้องใช้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีศรัทธามั่นคงในคุณงามความดี มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต ฉลาด แจ่มใสในเหตุผล..."** การปลูกฝังทัศนคติค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยเริ่มตั้งแต่เด็กและเยาวชน และกระทำอย่างต่อเนื่องไปโดยตลอด จะเป็นการป้องกันการทุจริต และเสริมสร้างความแข็งแกร่งในเรื่องความคิดและจิตสำนึกที่ดีให้กับสังคมได้อย่างถาวรอันจะเป็นผลให้การทุจริตบรรเทาเบาบางลง และสังคมสามารถแยกแยะระหว่างคนดีกับคนเลวได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อเนก น่ำทอง (2541) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมว่า จะช่วยทำให้คนทุกคนเป็นคนดี โดยเน้นย้ำว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรม การกระทำและความคิดที่ถูกต้อง ที่เหมาะสม การทำหน้าที่อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งที่ควรเว้น กระทำสิ่งที่ควรกระทำด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุรู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล ถ้าสังคมมีคุณธรรมจริยธรรมดี คนหนุ่มจะตั้งหน้าศึกษาเล่าเรียน บำรุงร่างกาย บำรุงกำลังสมอง บำรุงกำลังสติปัญญาและกำลังใจให้แข็งแกร่ง เพื่อเตรียมตัวรับใช้ชาติ คนสาวจะประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมของกุลสตรีเตรียมตัวเป็นแม่ที่ดีของชาติ ส่วนผู้ใหญ่จะตั้งหน้าทำงานตามหน้าที่เต็มความสามารถ ดำเนินชีวิตที่ดีเป็นหลักเป็นที่พึ่งทางใจของลูกหลาน คุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นรากฐานของความเจริญรุ่งเรือง มั่นคงและความสงบสุขส่วนบุคคล สังคมและประเทศชาติ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมว่า ความมุ่งหมายที่สำคัญในการพัฒนาคุณธรรมโดยเฉพาะเยาวชนที่สำคัญคือ ต้องการให้เยาวชนที่ที่มีคุณภาพทางจิตใจ ซึ่งจะเป็นที่มาของการแสดงออกของพฤติกรรมที่พึงปรารถนาสามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังสมรรถนะ สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ วินัย เงื่อนไขต่าง ๆ อันเป็นกติการ่วมกันระหว่างรัฐและตนเองในหน้าที่เป็นที่พึ่งของสังคม ดังนั้น ในการพัฒนาเสริมสร้างคุณธรรมจึงมีความสำคัญที่จะควบคุมและรักษาไว้ซึ่งคุณธรรมในตัวบุคคล ต้องเน้นให้เกิดคุณธรรมด้วยการให้การศึกษาติดต่อกันไปเป็นเวลายาวนาน จึงเกิดผลจริงจังส่วนการส่งเสริมอบรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็อาจจะได้เพียงจุดเริ่มต้นที่ดี หรืออาจเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดความสนใจในสิ่งนี้ แล้วนำไปสู่การค้นคว้าศึกษาด้วยตนเองต่อไป ซึ่งก็นับว่าเป็นโอกาสที่เยาวชนจะได้ปรับตนเองให้อยู่ในแนวทางคุณธรรมนั้น ๆ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ถูกวิธีจะช่วยให้สังคมสงบสุขซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาเยาวชนของประเทศให้มีการศึกษา และมุ่งพัฒนาให้

เยาวชนของชาติมีคุณธรรมจริยธรรม ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบจึงควรตระหนักในการปลูกฝังและส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

2.4.6 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

เป็นที่ยอมรับกันว่าคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์นั้นพัฒนาขึ้นตามลำดับอย่างเห็นได้ชัดจากวัยทารกไปถึงวัยผู้ใหญ่ แม้มนุษย์จะมีการพัฒนาจริยธรรมในจังหวะที่แตกต่างกัน แต่การพัฒนาของบุคคลจะมีลำดับขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้นักค้นคว้าทางด้านคุณธรรมจริยธรรมส่วนมากยังลงความเห็นว่า ต้นกำเนิดของแหล่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนานั้นอยู่ที่การเรียนรู้จากสังคมเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่านักทฤษฎีทางจริยธรรมแทบทุกคนให้ความสำคัญแก่อิทธิพลของสังคมแต่ก็ยังมีคำที่แตกต่างในด้านที่สำคัญ ๆ อีกมาก เป็นเหตุให้เกิดทฤษฎีทางด้านนี้มากมาย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกันผูกพันกับอิทธิพลของสังคมไม่ทางตรงก็ทางอ้อม นอกจากนี้บางทฤษฎีก็ยังเน้นกระบวนการเรียนรู้จากสังคมโดยตรง ซึ่งในที่นี้จะขอนำเสนอทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรม ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psycho Analytic Theory) ทฤษฎีนี้ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Sigmund Freud จิตแพทย์ชาวเวียนนา Freud เชื่อว่า บุคลิกภาพของบุคคลมีพื้นฐานมาจากส่วนประกอบสามส่วน ได้แก่ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซุปเปอร์อีโก้ (Super Ego) Freud (Freud, 1949. อ้างในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 16) เชื่อว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นส่วนเดียวกับมโนธรรม (Conscience) ซึ่งเด็กจะรับจากพ่อแม่ผู้ใกล้ชิด ด้วยกระบวนการเทียบเคียง (Identification)กับบุคคลที่เขายึดเป็นแบบอย่าง กระบวนการนี้เป็นการแสดงออกถึง ความผูกพันทางอารมณ์กับบุคคลอื่นที่เด็กมีขึ้นเป็นครั้งแรก ผลการเทียบเคียงตามอย่างผู้อื่นเช่นนี้ ทำให้เด็กรับเอาบุคลิกลักษณะ ค่านิยม รวมทั้งมาตรฐานทางจริยธรรมในสังคมจากผู้ที่เด็กเลียนแบบไว้ เมื่อบุคคลได้รับการปลูกฝังทางจริยธรรมแล้ว ถ้าความต้องการส่วนตนไม่เหมาะสมกับกาลเทศะของสังคมที่ตนยอมรับ เขาจะเกิดความขัดแย้งในใจ การพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมจะบรรลุจุดสูงสุด เมื่อเขาเกิดความละอายในการทำชั่ว โดยมิต้องการควบคุมจากบุคคลอื่นภายนอก นั่นคือ เขาเกิดความรับผิดชอบชั่วดี ลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีนี้อีก คือ การเปลี่ยนแปลงระดับคุณธรรมจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ อันเนื่องมาจากการผันแปรของสังคมและสถานการณ์ในชีวิต จะมีผลกระทบได้รุนแรงน้อยกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวัยทารกและวัยเด็กเล็ก

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) เป็นทฤษฎีที่นำหลักการเสริมแรง (Principle of Reinforcement) และหลักการเชื่อมโยง (Principle of Association) มาใช้อธิบายวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม สิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรม

ว่าเป็นตัวกำหนดเงื่อนไขทางสังคม (Social Contingencies) ให้กับเด็ก นับตั้งแต่เด็กเกิดมา พ่อแม่จะเป็นผู้สอนให้เด็กทราบถึงแนวปฏิบัติตนในสังคม การแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกหรือผิด ดีหรือเลว โดยใช้สิ่งเสริมแรงทางคำพูด จะเห็นได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นความงอกงามของพฤติกรรมและอารมณ์จากการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยมีแรงขับพื้นฐานมาจากความต้องการทางชีววิทยา การแสวงหารางวัล ตลอดจนการหลีกเลี่ยงการถูกสังคมลงโทษ ด้วยเหตุนี้แม้ว่ามนุษย์เราจะไม่ได้มีจริยธรรมหรือความต้องการมาตรฐานทางจริยธรรมตั้งแต่เกิดก็ตาม เมื่อโตขึ้นจะมีปทัสถานของจริยธรรมและพฤติกรรมไปตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมในสังคม ซึ่งได้มาจากการเสริมแรงนั่นเอง (Skinner, 1971 อ้างถึงในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 16) และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Gessal ที่ว่าทารกมิได้เกิดมาพร้อมกับจริยธรรมหรือศีลธรรมประจำใจติดตัวมา การที่ทารกจะพัฒนาไปแล้วรู้ว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดดี สิ่งใดเลว สิ่งใดควรประพฤติ เกิดจากการอบรมศึกษาภายหลัง

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1969 อ้างถึงในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 17-18)

Kohlberg ได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวของเพียเจต์ และพบความจริงว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์ในบุคคลอายุ 10 ปีเป็นส่วนมาก แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี และเขาเชื่อว่าในการวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น จะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียวเท่านั้น

Kohlberg ได้แบ่งประเภทของเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทนั้นจัดเป็นพัฒนาการทางจริยธรรมได้ 6 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation)

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation)

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี (Good Boy Orientation)

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการทำตามหน้าที่ (Authority and Social Order Maintaining Orientation)

ขั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพตนเองหรือการทำตามสัญญา (Contractual Legalistic Orientation)

ขั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation)

จากพัฒนาการทั้งหกขั้นเหล่านี้ Kohlberg ได้แบ่งออกเป็นสามระดับ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เหตุผลเชิงจริยธรรมหกขั้น ซึ่งแบ่งเป็นสามระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงพฤติกรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (2-7 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี)	1. ระดับก่อนเกณฑ์ (2-10 ปี)
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี) ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (13-16 ปี)	2. ระดับตามเกณฑ์ (10-16 ปี)
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป) ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)

ระดับที่ 1 คือ ก่อนเกณฑ์ (Pre Conventional Level) หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในขั้นแรกสุดคือ การมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจทางกายเหนือตน ขั้นที่สอง คือ การเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเท่านั้น เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนกันแบบเด็กๆ คือ เขาทำมาฉันทำไป เขาให้ฉัน ฉันก็ต้องให้เขา เป็นต้น

ระดับที่ 2 ระดับตามเกณฑ์ (Conventional Level) หมายถึง การทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน หรือทำตามกฎหมายหรือศาสนา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับที่ 2 นี้ยังต้องมีการควบคุมจากภายนอก แต่มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ ในขั้นที่สาม บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน ส่วนขั้นที่สี่ บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในสังคมของตนถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหมาย

ระดับที่ 3 คือระดับเหนือเกณฑ์ (Post Conventional Level) หมายถึง การตัดสินใจข้อขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาตริตรองชั่งใจโดยตนเอง และตัดสินใจไปตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน ขั้นที่ห้า คือ การเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ ส่วนขั้นที่หก เป็นขั้นสูงสุดแสดงทั้งการมีความรู้สึกนอกเหนือจากกฎเกณฑ์สังคมของตนและการมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรม เพื่อจุดหมายในบั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่

นอกจากนี้ยังมีหลักประจำใจซึ่งตรงกับหลักในพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า “หิริโอตตัปปะ” (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก, 2520: 43-45) และได้กล่าวว่า พัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม Kohlberg เชื่อว่าเป็นไปตามขั้นจากขั้นที่ 1 ผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่ 6 บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่า ๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงต่อไปมีมากขึ้นตามลำดับ ส่วนบ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์ก มีความเห็นว่า มาจากการพัฒนาทางการเรียนรู้ในขณะที่เด็กมีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น อันจะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปอย่างรวดเร็ว Kohlberg เชื่อว่า “การพัฒนาจริยธรรมนั้นมิใช่การรับรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทตนเองและบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งอาจขัดแย้งกันแต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอ ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตาม”

4. ทฤษฎีอิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรม

Wright (1975 อ้างถึงในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 19) เชื่อว่าสังคมมีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาการทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคล สังคมมีส่วนในการปั้นมนุษย์ มีลักษณะต่าง ๆ กันตามแต่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในกลุ่มใดของสังคม โดยทฤษฎีนี้ระบุว่า เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่วจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดด้วยกระบวนการเทียบเคียง เด็กจะใช้วิธีเลียนแบบผู้ที่มีอำนาจและผู้ที่ตนรัก ในที่สุดเด็กก็จะยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นหลักในการปฏิบัติโดยอัตโนมัติ ดังนั้น ถ้าผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเด็กเป็นผู้มีจริยธรรมสูง เด็กก็จะเลียนแบบและในที่สุดก็จะกลายเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงตามไปด้วยซึ่งสอดคล้องกับ Skinner ที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรม เขาคิดว่าจารีตประเพณี โดยเฉพาะจรรยาบรรณค่านิยม เป็นแกนที่สำคัญ มีส่วนกำหนดเงื่อนไขทางสังคม (Social Contingencies) ให้กับเด็กในสังคมนับตั้งแต่เกิด จริยธรรมจะพบได้ในเงื่อนไขทางสังคมซึ่งมีขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรม พ่อแม่จะเป็นผู้สอนให้เด็กทราบถึงแนวทางการปฏิบัติตนในสังคม พฤติกรรมเป็นการเสริมแรงที่สำคัญ ถึงแม้มนุษย์เราจะมิได้มีจริยธรรมหรือความต้องการมาตรฐานทางจริยธรรม มาแต่กำเนิด เมื่อโตขึ้นก็ต้องมีจริยธรรมและพฤติกรรมตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคม

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลเป็นความจำเป็นของมนุษย์ที่ต้องเรียนรู้ มิได้มีมาแต่กำเนิด แต่เป็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นภายหลังโดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้ทางสังคม เพราะทุกทฤษฎีก็มีความเชื่อที่สอดคล้องกันว่า พัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมจะเป็นไป

ตามลำดับขั้น บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล จึงต้องมีความเข้าใจวิธีการให้การศึกษาและเข้าใจในธรรมชาติของการพัฒนาจริยธรรมของบุคคลโดยเฉพาะการสอนให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อให้เด็กนักเรียนมีประสบการณ์ มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม มีจริยธรรม สอดคล้องกับมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติที่สังคมต้องการ

2.4.7 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูจะต้องร่วมมือร่วมใจกันหาวิธีดำเนินการ ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และนโยบายของการจัดการศึกษา ซึ่งหลักการและแนวคิด ความหมาย ทฤษฎี หลักสูตร พระพุทธศาสนา และแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสร้างความสำเร็จ และทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ต่อไป ซึ่งมีผู้ศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

สิทธิศักดิ์ แก้วทา (2555) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร 2. เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านบุคลากร อันดับรองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามลำดับ 2. แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร มีดังนี้คือ 1) ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า สถานศึกษาต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการประจำปีให้เพียงพอและจัดทำแผนงบประมาณ อย่างเหมาะสม ขอสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเสนอเป็นโครงการร่วม 2) ด้านบุคลากรพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม และต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรม 3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พบว่า สถานศึกษาต้องมีแผนงาน โครงการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ เหมาะสม ชัดเจน และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า สถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้ชัดเจน

เพ็ญนภา ลายน้ำเงิน (2559) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาสูงสุด คือ ด้าน การปรับปรุงแก้ไข ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการวางแผน 2. นำเสนอ แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีดังนี้ 1) ด้านการวางแผน ควรสำรวจความต้องการ กำหนด วัตถุประสงค์ในการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีอย่างชัดเจน สร้างความตระหนัก ให้บุคลากรเห็น ความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรม 2) ด้านการปฏิบัติงาน ควรมีการประชุมเพื่อมอบหมายผู้รับผิดชอบ กำหนดการ ดำเนินการตามนโยบายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน นำนโยบายไปใช้ตามที่กำหนด จัดกิจกรรมเข้า ค่ายคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน 3) ด้านการติดตามประเมินผล ควรมีการอภิปรายผล การประเมินการใช้นโยบายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มีกระบวนการตรวจสอบ การประเมินผลตามโครงสร้างการบริหารงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่าง เป็นระบบ 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข ควรจัดประชุมบุคลากรกำหนดโครงสร้างนำผลการประเมิน การจัดกิจกรรม ภายนอกสถานศึกษามาปรับปรุงแก้ไข นำข้อสรุปการนำผลการติดตามมาหาแนวทาง ในการพัฒนา

Cranley (2003) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการปฏิบัติในด้านจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนเมืองของประเทศไทย การประพฤติด้านจริยธรรมของนักเรียน ประกอบด้วยมาตรฐานที่โรงเรียนใช้ในการอบรมจริยธรรมของนักเรียน โดยมีการกำหนดกรอบ ความคิดไว้ 6 ด้าน คือ การสอนจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักฐานการสอนจริยธรรม โดยใช้ กิจกรรมการสอนที่ต่อเนื่อง โดยกำหนดระเบียบ กฎ ของห้องเรียน การสอนจริยธรรม โดยการ ดำเนินการนโยบายและระเบียบทางราชการ โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 6 เดือน ในการเก็บ รวบรวม ข้อมูล พบว่า การจัดการศึกษาด้านจริยธรรม โดยผู้บริหารและครูเน้นปลูกฝังความดีงามที่ยึดตามหลัก พระพุทธศาสนาโดยเน้นควบคุมดูแลนักเรียน การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างแก่คนอื่นได้ เป็นการทำ ความดีโดยวิธีการที่นักเรียนรู้โดยการปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหลักสูตร สิ่งที่ต้อง ปฏิบัติต่อกัน การให้เกียรติผู้อื่นเป็นเรื่องที่สำคัญ และได้พบว่า การจัดการเรียนการสอน จริยศึกษา ควรบูรณาการ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และปฏิบัติได้ โดยผู้บริหารและครูควรเป็น แบบอย่างที่ดี และทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้เห็นว่า คุณธรรมจริธรรม ล้วนเป็นสิ่งที่ดีงาม ที่ควรประพฤติปฏิบัติ ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตสืบไป

เพื่อให้เกิดความสุข ความเจริญแก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน ทั้งยังส่งผลถึงประเทศชาติ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง พัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมในสถานศึกษาต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนเป็นอนาคตของชาติได้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ความดีประกอบกับความรู้ซึ่งจะได้นำมาพัฒนาประเทศชาติต่อไป

สรุปได้ว่า การศึกษาต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงามทั้งด้านความรู้และความประพฤติการศึกษาจะสามารถพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพได้นั้น ต้องมีการสอนทั้งวิชาการและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อมกันโดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมแบบต่าง ๆ

2.4.8 การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบวินัยในโรงเรียน

1) ความหมายของระเบียบวินัย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ(2526 อ้างถึงในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 23) ได้ให้ความหมายของความมีระเบียบวินัยไว้ว่า หมายถึง การควบคุมตนเองตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสุขในชีวิตของตนและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม พนัส หันนาคินทร์ (2529 อ้างถึงในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 23) ให้ความหมายไว้ว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ สอดคล้องกับธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2530 อ้างถึงในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 24) กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมตนเองให้กระทำการและปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบหรือทิศทางที่เหมาะสม กรมวิชาการ (2524 อ้างถึงในชูพงศ์ สุขรัตน์, 2546: 24) ให้ความหมายของความมีระเบียบวินัยว่า หมายถึง การควบคุมความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม

2) คุณลักษณะของผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง

วีระพล สมชัย (2540: 28) สรุปว่า บุคคลที่มีระเบียบวินัยควรมีลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้ 1) มีความรับผิดชอบ 2) เชื่อมั่นในตนเอง 3) มีความรู้สึกรับผิดชอบ 4) ไม่กังวลใจ 5) มีความตั้งใจจริง 6) มีลักษณะความเป็นผู้นำ 7) มีความซื่อสัตย์จริงใจ 8) มีเหตุผล 9) กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ 10) เคารพในสิทธิของผู้อื่น 11) ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม 12) มีความอดทน 13) มีความเชื่อในอำนาจภายในของตน และ 14) มีลักษณะเป็นผู้มุ่งอนาคต

3) คุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นระเบียบวินัย แบ่งตามประเภทของการรักษาระเบียบวินัยภายนอกและภายใน

1. การรักษาระเบียบวินัยภายนอก ได้แก่

1.1 การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภค ได้แก่ มีมารยาทในการรับประทานอาหาร ถูกหลักอนามัย และหลักการโภชนาการ

1.2 การรักษาระเบียบวินัยต่อตนเอง ได้แก่ การรักษาร่างกาย เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และเครื่องใช้ให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย

1.3 การรักษาระเบียบวินัยต่อสถานที่ ได้แก่ การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ ทั้งในสำนักงาน วัด โรงเรียน สถานที่ราชการ และที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ถนน รถโดยสาร สวนสาธารณะ ฯลฯ และประพฤติตามกฎและข้อบังคับของสถานที่นั้น ๆ

1.4 การรักษาระเบียบวินัยในการปกครอง ได้แก่ การสร้างวินัยเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติ มีการปกครองที่ดี มีจรรยา มีวินัย ปรับปรุงระเบียบให้มีมาตรฐานและถือปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดี

2. การรักษาระเบียบวินัยภายใน ได้แก่ การแต่งกายและการควบคุมท่วงที กิริยา วาจา และใจให้หมดจดงดงาม ด้วยการเว้นชั่ว ประพฤติชอบทั้งต่อหน้าและลับหลัง ได้แก่ ระเบียบวินัยท่วงที ระเบียบวินัยกิริยา ระเบียบวินัยทางวาจา และระเบียบวินัยจิตใจ ดังนี้

2.1 ระเบียบวินัยท่วงที ได้แก่ การจัดท่าทาง ท่าทีให้เหมาะสมกับฐานะและภูมิความรู้ ภูมิปัญญาของตน ไม่ให้ถูกดูหมิ่นหรือดูหมิ่นผู้อื่น และไม่ทะนงตน

2.2 ระเบียบวินัยกิริยา ได้แก่ การควบคุมอาการของร่างกายที่เคลื่อนไหวให้ปรากฏแก่คนทั้งหลาย โดยควบคุมและปรับปรุงกิริยาให้งดงาม เป็นระเบียบ มีกิริยาดี สุภาพอ่อนโยน ประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับบุคคล โอกาส เวลา และสถานที่

2.3 ระเบียบวินัยทางวาจา ได้แก่ การพูดสมานไมตรี พูดไพเราะ พูดดี ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ และไม่พูดเพ้อเจ้อ

2.4 ระเบียบวินัยทางจิตใจ ได้แก่ การรู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ ให้อยู่ในกรอบระเบียบที่ดีงาม

สรุปได้ว่า การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านระเบียบวินัยในโรงเรียน หมายถึง วิถีปฏิบัติที่เกิดจากสังคมการอยู่ร่วมกัน กำหนดขึ้นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ไม่ควรทำ จำเป็นต้องฝึกพัฒนาทักษะและวุฒิภาวะด้านอารมณ์ เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถควบคุมสติและอารมณ์ของตนตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง ควบคุมตนเองภายในเงื่อนไขที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นในสังคม ซึ่งส่งผลให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยในตนเอง

มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งในสิ่งที่เป็นประโยชน์และสิ่งที่ดีงามให้แก่สังคม

3. โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

3.1 ความเป็นมา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้พัฒนาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (มาตรา 6) ต้องยึดหลักการ “ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนสำคัญที่สุด” (มาตรา 22) เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ (มาตรา 23) สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกระบวนการเรียนรู้ (มาตรา 24) ที่จะสร้างคนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

โดยที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤติทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนคนไทยอย่างรุนแรง เมื่อพิจารณาอย่างรอบด้านแล้ว หนทางที่จะผ่อนคลายลงได้นั้น คนไทยทุกคนก็ควรหันหน้าเข้าหากัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ทุกฝ่ายยอมลดเป้าหมายเพื่อพบกันครึ่งทาง เพื่อความอยู่รอด ปลอดภัย ความเจริญของประเทศอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน จะด้วยวิธีใดก็ตามสิ่งสำคัญต้องอยู่บนรากฐานของคุณธรรมจริยธรรม

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนไปในทิศทางที่เหมาะสมของสังคม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนนับว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรที่สำคัญรองจากครอบครัว มีโอกาสพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมของเด็กได้ง่ายกว่าสถาบันอื่น ๆ โดยเฉพาะในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

3.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความขยัน 2) คุณลักษณะด้านความประหยัด 3) คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ 4) คุณลักษณะ

ด้านความมีวินัย 5) คุณลักษณะด้านความสะอาด 6) คุณลักษณะด้านความสุภาพ 7) คุณลักษณะด้านความสามัคคี 8) คุณลักษณะด้านความมีน้ำใจ

3.3 เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 2,053 คน ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวทางคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จำนวน 8 กิจกรรม

เป้าหมายเชิงคุณภาพ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวทางคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในระดับมากที่สุด

3.4 วิธีดำเนินการ

การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. วางแผนการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

2. ตรวจสอบสภาพ และปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้ประเมินพัฒนาขึ้น ทำการเก็บข้อมูลจากครูและนักเรียน

3. ศึกษารูปแบบ วิธีการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากเอกสารแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในมาตรฐานที่ 1 ประกอบด้วย กิจกรรมย่อย 8 กิจกรรม ดังนี้

4.1 กิจกรรมขยัน หมั่นเพียร อดทนเรียนรู้

4.2 กิจกรรมอดออมสู้ รู้จักใช้ เติมคุณค่า

4.3 กิจกรรมซื่อสัตย์ เอาใจใส่ แบ่งกันใช้

4.4 กิจกรรมสร้างวินัย ให้ตนเอง คนรอบตัว

4.5 กิจกรรมรู้กาลเทศะ สุภาพ นอบน้อม

4.6 กิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม รักความสะอาด ทั้งกายใจ

4.7 กิจกรรมรักสามัคคี มีเหตุผล ยอมรับกัน

4.8 กิจกรรมการแบ่งปัน ล้ำเลอค่า พาสุขใจ

การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ในปีการศึกษา 2561 เป็นการดำเนินการบูรณาการ กับกิจกรรมหน้าเสาธง และวิถีประจำวัน จากนั้นมีการบูรณาการไปสู่กระบวนการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ งานแนะแนว งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านกระบวนการดำเนินการ ตามโครงการ โครงงาน รวมทั้งกิจกรรมของระดับทั้ง 6 ระดับ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นวิถีแห่งการใช้ชีวิตในโรงเรียน เน้นการเรียนรู้อย่างมีสติเป็นฐาน อาทิ โครงการปฐมนิเทศนักเรียน โครงการพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น โครงการส่งเสริมนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ โครงการห้องเรียนพิเศษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ กิจกรรมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โครงการธนาคารโรงเรียน กิจกรรมใส่บาตรเติมบุญ โครงการโรงเรียนคุณธรรม “54 ห้องเรียน 54 โครงงาน” โครงการอาชีพอิสระเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน กิจกรรมของหายได้คืน โครงการเสริมสร้างวินัยเชิงบวก โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน โครงการประกวดมารยาทไทย กิจกรรมค่ายเนตรนารี ยุวกาชาดระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กิจกรรมค่ายคุณธรรมและทัศนศึกษาของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โครงการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ โครงการ “พลังจิตพิชิตความสำเร็จ” โครงการ “มินิธุดงค์” นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กิจกรรมไหว้ครูประจำปีการศึกษา 2561โครงการไหว้ครูนาฏดุริยางคศิลป์ไทย โครงการศึกษาดูงานสิ่งแวดล้อม กิจกรรม มพ. เรียนรู้ ร่วมใจ ลดใช้พลังงาน โครงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม กิจกรรม Big Cleaning Day โครงการหล่อเทียนจำนำพรรษา โครงการแห่เทียน โครงการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย โครงการจิตอาสาพยาบาล โครงการจิตอาสาจราจร โครงการจิตอาสาทั้ง 6 ระดับ โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง โครงการ Many Volunteers หลากหลาย จิตอาสา และโครงการคอนเสิร์ตการกุศลซึ่งเป็นการรวบรวมความรู้ ความคิด และพลังการทำงานเป็นทีม ทั้งหมดทำโครงการนี้สะท้อนกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรม มีการสะท้อนผลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้งที่เป็นจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น โดยมีกิจกรรมและการดำเนินการดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

1.1 ประชุมปรึกษาหารือ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

1.2 สำรวจความพร้อมด้านทรัพยากรที่ต้องการในการดำเนินการ ตามโครงการทั้งด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ รวมถึงระยะเวลาการดำเนินการ

1.3 ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน เข้าร่วมประชุมกำหนดแนวทางในการวางแผนประเมินโครงการ

2. การลงมือปฏิบัติ (Do)

การดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การดำเนินการเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องและตรงกัน ผู้ประเมินจึงมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมเตรียมแผนก่อนดำเนินการโครงการ ชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต

2. ประเมินผลความรู้ความเข้าใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน หลังจากดำเนินการ

ระยะที่ 2 ดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยมีกิจกรรมย่อย 8 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมขยัน หมั่นเพียร อดทนเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ ใฝ่รู้ พากเพียร ทำหน้าที่ตนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทนขยัน อย่างมีสติ รอบคอบ แก้ปัญหาจนสำเร็จด้วยปัญญาและมีวิจารณญาณ

2. กิจกรรมอดออมสู้ รู้จักใช้ เติมคุณค่า หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่ใช้จ่ายอย่างฉลาด ตามความจำเป็น เหมาะสม สู้ชีวิต ไม่ฟุ่มเฟือย ทะนุถนอมของใช้ให้ใช้ได้นานที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. กิจกรรมซื่อสัตย์ เอาใจใส่ แบ่งกันใช้ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ประพฤติตนให้เหมาะสม ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งเอาใจใส่ต่อตนเองและคนรอบข้าง อย่างตรงไปตรงมา รักษาทรัพย์และแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นตามโอกาส

4. กิจกรรมสร้างวินัย ให้ตนเอง คนรอบตัว หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และสังคม รวมถึงชุมชน มีความรับผิดชอบ และมานะพยายาม

5. กิจกรรมรู้กาลเทศะ สุภาพ นอบน้อม หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน รู้กาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว ไม่ใช้วาจารุนแรง วางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้ที่มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. กิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม รักความสะอาด ทั้งกายใจ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีสติและสมาธิเป็นฐานการดำเนินชีวิต จิตผ่องใส รักษาสิ่งแวดล้อมและรักความสะอาด

7. กิจกรรมรักสามัคคี มีเหตุผล ยอมรับกัน หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้รักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง ร่วมใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกัน ทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติและศาสนา

8. กิจกรรมการแบ่งปัน ล้ำเลอค่า พาสุขใจ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

ระยะที่ 3 ดำเนินการบูรณาการคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมระดับค่ายมินิธุดงค์ หลังจากที่นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ประการแล้ว

3. การประเมินผล (Check)

การดำเนินการตามโครงการ มีการประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการประเมินผลการดำเนินการจะประเมินทั้งก่อนดำเนินการ ในระหว่างดำเนินการตามกิจกรรมแต่ละกิจกรรม และประเมินหลังจากดำเนินการแล้วเสร็จทุกกิจกรรม

4. การสะท้อนผลการดำเนินการ (Action)

4.1 ประชุมร่วมกันพิจารณาผลการดำเนินการ

4.2 หาข้อสรุปของการดำเนินการและหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

4.3 เผยแพร่ผลการดำเนินการ

การดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ในแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการโดยใช้วงจร PDCA ของเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย ขั้นสร้างความเข้าใจ (P) ขั้นใฝ่เรียนใฝ่รู้ (D) ขั้นเชิดชูผลงาน (C) ขั้นช่วยกันสานต่อ (A) และพบว่า นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ทั้ง 8 ประการเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ พันธกิจของโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในมาตรฐานที่ 1 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

คุณลักษณะของนักเรียน	กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ	หมายเหตุ
1. มีความขยัน	1. กิจกรรมขยัน หมั่นเพียร อดทนเรียนรู้	
2. มีความประหยัด	2. กิจกรรมอดออมสู้ รู้จักใช้ เติมคุณค่า	
3. มีความซื่อสัตย์	3. กิจกรรมซื่อสัตย์ เอาใจใส่ แบ่งกันใช้	
4. ความมีวินัย	4. กิจกรรมสร้างวินัย ให้ตนเอง คนรอบตัว	
5. มีความสุภาพ	5. กิจกรรมรู้กาลเทศะ สุภาพ นอบน้อม	
6. มีความสะอาด	6. กิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม รักความสะอาด ทั้งกายใจ	
7. มีความสามัคคี	7. กิจกรรมรักสามัคคี มีเหตุผล ยอมรับกัน	
8. ความมีน้ำใจ	8. กิจกรรมการแบ่งปัน ล้ำเลอค่า พาสุขใจ	

3.5 ระยะเวลาดำเนินงาน

โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2562 (ปีการศึกษา 2561) โดยกำหนดการประเมินเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินก่อนดำเนินโครงการ ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัย 2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านกระบวนการ และ 3) การประเมินหลังดำเนินโครงการ คือ การประเมินผลผลิตของโครงการ

3.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.6.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมดียิ่งขึ้น

3.6.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

3.6.3 ครูผู้สอนสามารถนำแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.6.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สูงขึ้น

3.6.5 บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินโครงการผู้ประเมินได้ศึกษาหลักการ แนวคิด หลักการและองค์ประกอบของการประเมินโครงการ จากเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ โดยจำแนกเป็นหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

4.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

จากการศึกษาความหมายของการประเมินโครงการ พบว่า มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กรวีร์ ศรีกิจการ (2543: 16) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การประยุกต์ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม เพื่อตัดสินและพัฒนาโครงการด้านการวางแผนและติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการทางสังคม รวมทั้งการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงจากการนำนโยบายและแผนงานโครงการนำไปปฏิบัติ

เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2546: 25) และกัมพล ผลพฤกษา (2545: 26) ระบุว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อพิจารณาโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่และมีประสิทธิภาพเพียงใด

สุวิมล ติรกานนท์ (2543: 2) อธิบายว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที ซึ่งการประเมินโครงการมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1) เป็นความพยายามประยุกต์วิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ด้วยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3) มีการนำข้อมูลให้ผู้บริหารพิจารณาหาหนทางเพื่อตัดสินใจ

4) ได้นำข้อมูลสารสนเทศ มาปรับปรุงการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อรทัย ศักดิ์สูง (2552: 11) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารนิเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การจัดการประเมินโครงการ เพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรจะได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการ ซึ่งมัตติยากร กลมพันธ์ (2551: 30) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินแนวทางเลือกต่าง ๆ เกี่ยวกับอนาคต ว่าจะปรับปรุงโครงการ ดำเนินการต่อไปหรือ ยกเลิกโครงการนั้นเสีย

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2551: 152) ได้กล่าวถึง ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของโครงการและความสำเร็จของโครงการอันเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ คือ เป็นเครื่องแสดงว่าโครงการดำเนินไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด ตลอดจนในอนาคตควรจะดำเนินการอย่างไร

ซึ่งเป็นการพิจารณาคุณค่าโดยใช้ผลงานในอดีต และพิจารณาศักยภาพและทางเลือกของการดำเนินงานในอนาคตต่อ ๆ ไป

พิสณุ ฟองศรี (2550: 68) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการทดลองหรือนำร่อง ปรับเปลี่ยน ระงับ ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการ

อนุวัติ คูณแก้ว และคณะ (2550: 14) ได้สรุปความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็น การพิสูจน์ว่าโครงการนั้นได้ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ตามที่คาดหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ คือ กระบวนการศึกษาและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมีวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลและหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ โดยการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงแนวทางการดำเนินโครงการให้เหมาะสม เพื่อให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพ นำไปพัฒนางานต่อไป เป็นการรับรองคุณค่าและประโยชน์ของโครงการดังกล่าว และการประเมินมี 3 ระยะ คือก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ หรือเมื่อสิ้นสุดโครงการ

4.2 ความมุ่งหมายและความสำคัญของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการอย่างมีระบบ ย่อมจะมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารโครงการตระหนักถึงคุณภาพของแผนและโครงการที่กำหนดขึ้นไว้ว่าสามารถสนองตอบความต้องการของสังคมหรือสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด และช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการดำเนินการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการให้มีความถูกต้องเหมาะสม ส่งผลให้โครงการนั้นดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุถึงเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ การประเมินโครงการ มีความมุ่งหมายและมีความสำคัญตามความคิดเห็นของนักวิชาการ ดังนี้

Alan B. Knox (อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2549: 74) กล่าวว่าการประเมินผลโครงการมีความมุ่งหมายตามเหตุผลดังต่อไปนี้

1. เพื่อพิจารณาถึงคุณค่าและการคาดคะเนคุณประโยชน์ของโครงการ
2. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการ
3. เพื่อเป็นการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ
4. เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อดีหรือข้อจำกัดของโครงการเพื่อการตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการ
5. เพื่อการตรวจสอบว่าการดำเนินโครงการบรรลุถึงเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

การประเมินโครงการมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินโครงการในการปฏิบัติงานโครงการไม่ว่าจะโดยหน่วยงานเอกชนหรือรัฐบาล ย่อมต้องประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอนด้วยกันคือ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน และ3) การประเมินผลโครงการ ซึ่งอาจจะแสดงได้ตามภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การประเมินผลโครงการเป็นขั้นตอนที่ 3 นับได้ว่าเป็นกระบวนการที่ขาดไม่ได้ในการบริหารโครงการ เพราะเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลที่จะสะท้อนให้เห็นว่าเป้าหมายของโครงการนั้นได้บรรลุไปได้มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2540: 136) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารโครงการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง การปกครองก็ตาม จะบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยการประเมินโครงการที่เป็นระบบ กล่าวคือ ผลจากการประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารโครงการได้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของโครงการเพื่อดำเนินการแก้ไขได้ทันท่วงที และในฐานะที่เป็นผู้บริหาร รับผิดชอบโครงการ เมื่อได้ดำเนินการไปแล้วย่อมต้องการทราบว่า โครงการนั้นได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่เพียงใด คุ้มกับทุนและแรงงานที่ลงทุนไปหรือไม่ คำตอบของคำถามเหล่านี้ก็จะได้จากการประเมินโครงการ การประเมินโครงการจะต้องดำเนินการอย่างมีระบบและมีความเป็นปรนัย ผลประเมินจึงจะเป็นประโยชน์คุ้มค่าและเป็นที่ยอมรับ โดยสรุป การประเมินโครงการ ย่อมนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงส่วนประกอบของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดดำเนินการโครงการในแง่มุมต่าง ๆ อย่างทันท่วงทีในขณะที่โครงการนั้นกำลังดำเนินอยู่ ซึ่งย่อมนำไปสู่ผลสำเร็จของโครงการในที่สุด

จากความสำคัญและความมุ่งหมายของการประเมินโครงการที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถกล่าวเป็นข้อสรุปถึงความสำคัญและคุณประโยชน์ของการประเมินได้ดังนี้

1. การประเมินช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานที่มีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ย่อมจะ

ได้รับการตรวจสอบจากผู้บริหารและผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานในการดำเนินงาน หากขาดความแน่นอนแจ่มชัด จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการชัดเจนและสามารถที่จะนำไปปฏิบัติอย่างได้ผล มากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน หรือใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมคุ้มค่า ทรัพยากรทุกชนิดจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นหรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน และทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุเป้าประสงค์ ดังที่ได้กล่าวว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการปฏิบัติย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานโดยส่วนรวม ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่า หากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมหมายถึงการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์และดำเนินงานได้ด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำโจนซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติ ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์ การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่าและโครงการอนุรักษ์และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหา เป็นต้น ด้วยตัวอย่างและเหตุผลดังกล่าวจึงถือได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาได้

5. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบและควบคุมชนิดหนึ่ง ซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบและมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกส่วนของโครงการและปัจจัยทุกชนิดจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ทั้งข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Output) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ส่วนใดที่มีปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับ

การพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่การควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขและเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อปฏิบัติงานในโครงการ อันย่อมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจและมีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

7. การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมือง

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ช่วยตรวจสอบความสำเร็จของงาน ช่วยให้เห็นและทราบว่าจุดประสงค์หรือการดำเนินการนั้นเหมาะสม บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ซึ่งเป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของโครงการ เป็นการลดความสูญเปล่าในการใช้ทรัพยากร ทำให้เกิดขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติ ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในแง่มุมต่าง ๆ จากผลการประเมิน และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการและปรับปรุงและพัฒนาโครงการ รวมถึงการตัดสินใจที่จะดำเนินการโครงการในอนาคตต่อไป

4.3 ประเภทของการประเมินโครงการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2540: 108) ได้จำแนกประเภทของการประเมินโครงการบริการสังคมโดยทั่วไปออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินความต้องการที่จำเป็น

แนวคิดของการประเมินความต้องการที่จำเป็น (Need Assessment) ได้เริ่มต้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 โดยโครงการต่าง ๆ เหล่านั้น มักถูกเรียกร้องให้มีการระบุวิธีการวัดและประเมินความต้องการของโครงการไว้ในเป้าหมายด้วย ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการวางแผนโครงการ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการพิจารณาอนุมัติเพื่อให้การสนับสนุนโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการต่าง ๆ ทางการศึกษา เช่น โครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิชาการ โครงการพัฒนาจิตใจและอารมณ์ของเด็กนักเรียน และโครงการฝึกอบรมทางอาชีวศึกษา เป็นต้น โครงการทั้งหลายเหล่านี้ต่างก็ได้ทำการประเมินความต้องการที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่

การปฏิบัติและเพื่อใช้ประโยชน์จากผลการประเมินให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภาค และระดับชาติ

หลังจากช่วงปลายปี ค.ศ. 1970 ได้มีการเน้นในเรื่องของการวางแผนโครงการและการประเมิน เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนที่ต้องจัดดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิด และในช่วงนี้ได้มีวารสารที่ชื่อว่า Evaluation and Program Planning ซึ่งเน้นหนักการประเมินโครงการด้านสุขภาพอนามัยก็ได้เน้นเกี่ยวกับหลักการและแนวปฏิบัติในการให้การสนับสนุนในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงแผนของโครงการด้วย

ในการวัดและประเมินความต้องการที่จำเป็นนั้น ก่อนดำเนินโครงการใด ๆ ก็จะต้องมีการวางแผนของโครงการนั้น ๆ ไว้ล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง ในปัจจุบันนักประเมินได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อการประเมิน และเชื่อว่าการวางแผนโครงการจำเป็นต้องจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมิน โดยให้การวางแผนโครงการเป็นขั้นตอนหนึ่งของการประเมินโครงการนั้น ๆ ก่อนนำโครงการไปสู่ขั้นปฏิบัติ ทำให้นักวางแผนที่ดีต้องมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการที่จำเป็นอย่างถูกต้อง โดยอาศัยเทคนิคซึ่งสามารถวัดและประเมินความต้องการที่เหมาะสมได้ในเชิงปริมาณ รวมทั้งอาจใช้เทคนิคอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการประเมินความต้องการได้ เช่น การใช้ข้อมูลจากระเบียนสะสมที่มีอยู่ หรือการสังเคราะห์สารสนเทศที่มีอยู่ เป็นต้น

2. การประเมินกระบวนการ

แนวคิดหลักของการประเมินกระบวนการก็คือ เมื่อโครงการได้รับการพัฒนาและเริ่มดำเนินการแล้ว นักประเมินต้องย้อนกลับไปทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่าโครงการนั้น ๆ ได้ปฏิบัติไปตามทุกขั้นตอนที่ได้ออกแบบไว้หรือไม่ และได้จัดกิจกรรมเพื่อให้บริการต่อกลุ่มเป้าหมายตรงตามที่กำหนดไว้ในโครงการหรือไม่ การประเมินกระบวนการของโครงการเช่นนี้ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการตรวจสอบความพยายามของโครงการว่าได้ดำเนินการไปอย่างครบถ้วน ตรงตามแผนที่วางไว้ทุกขั้นตอนหรือไม่

ตามปกติแล้วข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการประเมินโครงการ มักจะถูกรวบรวมไว้โดยตัวแทนของหน่วยงาน และมักจะไม่อยู่ในรูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้โดยตรง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับบริการ ก็มักจะปรากฏอยู่ในใบสมัคร ซึ่งไม่มีรายละเอียดเท่าที่ควรเกี่ยวกับการเข้ารับบริการจากโครงการ ในทางกลับกันมักจะเป็นเพียงบันทึกสั้น ๆ ของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ การที่จะจัดข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เรียกใช้ได้นั้นจึงต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายด้วย ซึ่งนักประเมินกระบวนการควรตระหนักในเรื่องนี้ และควรมีความพยายามที่จะออกแบบการเก็บข้อมูลที่

จำเป็นต่าง ๆ อย่างมีระบบ ทั้งนี้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในด้านการรวบรวมข้อมูลและการสรุปข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในโครงการให้มากที่สุด

ถึงแม้ว่าการประเมินกระบวนการ มิได้บ่งชี้ถึงความสำเร็จของโครงการ แต่ก็มีความสำคัญต่อผู้รับผิดชอบโครงการในส่วนที่เกี่ยวกับเงินทุนที่จะนำมาสนับสนุนโครงการ หรือนำมาใช้เพื่อการขยายโครงการ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีข้อมูลเบื้องต้นจากการประเมินดังกล่าว เพื่อจะได้ทราบว่า โครงการนั้น ๆ มีแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพียงใดและน่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ เพราะได้เคยให้บริการกับกลุ่มเป้าหมายที่วางแผนไว้ก่อนแล้ว เป็นต้น นอกจากนั้น เมื่อมีการประเมินกระบวนการของโครงการแล้ว สิ่งสำคัญก็คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อำนวยการโครงการสามารถจะปรับการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางที่นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการได้อย่างสมเหตุสมผลด้วย

3. การประเมินผลผลิต

เท่าที่ผ่านมานักประเมินมักจะเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการจากการประเมินผลผลิตโดยตรงของโครงการนั้น ๆ ซึ่งความจริงแล้วเป็นการยากที่จะระบุ “เหตุ” ซึ่งมักจะหมายถึงปัจจัยนำเข้าในระหว่างการดำเนินโครงการ กับ “ผล” ที่เกิดตามมาของโครงการ ตัวอย่างเช่น เมื่อมีการจัดโครงการพัฒนานิสัยการอ่านสำหรับเยาวชนท้องถิ่น ปรากฏว่ามีคำถามที่น่าสนใจ คือ

3.1 ผู้เข้าร่วมโครงการจะมีนิสัยรักการอ่านมากกว่าผู้ไม่ได้เข้าร่วมโครงการหรือไม่

3.2 มีหลักฐานหรือไม่ ที่แสดงว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความสนใจในการอ่านมากขึ้น

คำถามข้างต้นเป็นคำถามที่ดีและมีเหตุผล แต่ก็ยากที่จะชี้ชัดลงไปในการตอบคำถามที่เกี่ยวกับ ผลผลิตของโครงการโดยตรง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าอาจจะมีอิทธิพลจากตัวแปรอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องได้ เช่น สภาพแวดล้อมของผู้รับบริการ เป็นต้น

ดังนั้นการประเมินผลผลิตของโครงการที่สำคัญก็คือ นักประเมินจะต้องแสดงแนวทางในการวัดผลสำเร็จของโครงการให้น่าเชื่อถือ มีการวัดที่แม่นยำ มีผลการวัดที่ตรงกับความเป็นจริงและมีความคงที่ด้วย สำหรับวิธีการวัดนั้นอาจต้องใช้การออกแบบตามวิธีวิจัยที่ซับซ้อน คล้ายกับการออกแบบโครงการศึกษาเชิงทดลอง ส่วนการกำหนดความสำเร็จของโครงการ ยังมีความเห็นแตกต่างกันตามกลุ่มของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานที่สนับสนุนเงินทุน บุคลากรของโครงการ และผู้รับบริการซึ่งแต่ละกลุ่มมีระดับของการยอมรับความสำเร็จที่ต่างกันไป ดังนั้นนักประเมินจึงต้องหาตัวบ่งชี้ที่สามารถเป็นที่ยอมรับของทุกกลุ่มและมีความเป็นไปได้สำหรับการประเมินผลผลิตด้วย

4. การประเมินประสิทธิภาพ

การประเมินโครงการโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ที่ผ่านมายังจำกัดอยู่แต่เพียงการประเมินผลผลิต โดยมุ่งที่จะทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ให้บริการหรือผู้ให้ทุนในการยุติหรือขยายโครงการ แต่ในปัจจุบัน นักประเมินและผู้บริหารโครงการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วย โดยถือว่าเป็นประเภทของการประเมินที่จำเป็นสำหรับโครงการบริการทั่วไป เพราะจะช่วยเสริมให้โครงการเหล่านั้นสามารถดำเนินการอย่างสอดคล้องกับสภาวการณ์ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่นหรือโครงการที่เป็นตัวกำหนดเกณฑ์สำคัญสำหรับประกันโครงการขนาดใหญ่ระดับชาติ ที่จะไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่จำเป็น การดำเนินโครงการบริการสังคมนั้นจะไม่มุ่งแต่เพียงความสำเร็จของโครงการเท่านั้น แต่จะต้องให้คุ้มค่าในเชิงของประสิทธิภาพด้วย ตามปกติการประเมินประสิทธิภาพของโครงการมักจะเริ่มจากคำถามต่าง ๆ กัน เช่น

4.1 ความสำเร็จของโครงการเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายแล้วมีความเหมาะสมหรือไม่

4.2 ผลผลิตของโครงการเกิดจากปัจจัยที่ลงทุนไปใช่หรือไม่

4.3 โครงการนี้มีผลผลิตสูงกว่าโครงการอื่น ๆ เมื่อลงทุนเท่ากันหรือไม่ และเพราะเหตุใด

สำหรับศุภวัฒน์ วาจาสัตย์ (2544: 27-29) ได้แบ่งประเภทของการประเมินออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะเกณฑ์ลำดับเวลาของการบริหารโครงการ แบ่งการประเมินออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1.1 การประเมินก่อนเริ่มดำเนินการ การประเมินระยะนี้อยู่ในขั้นการวางแผนโครงการ การประเมินก่อนเริ่มโครงการอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 การศึกษาสภาพความเป็นไปได้ในการทำโครงการ กล่าวคือ ต้องการจะตอบคำถามว่า ควรเริ่มโครงการนี้หรือไม่ โครงการที่จัดทำมุ่งแก้ปัญหาสำคัญหรือไม่ มีทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร การเงินหรืองบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ตลอดจนระบบการจัดการพร้อมที่จะทำโครงการหรือไม่

1.1.2 การประเมินร่างโครงการหรือมักเรียกว่าการวิเคราะห์โครงการ การประเมินในระยะนี้ก็คือ การพยายามตอบคำถามว่าแผนงานหรือโครงการที่เสนอมาเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขตรงไหนบ้าง ถ้าไม่มีข้อแก้ไขก็สมควรอนุมัติให้ดำเนินการต่อไป

1.2 การประเมินโครงการขณะดำเนินงาน การประเมินในระยะนี้เป็นการประเมินความก้าวหน้าของโครงการ เพื่อศึกษาว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานในแต่ละช่วงหรือไม่ จะต้องแก้ไขอย่างไร โดยเฉพาะในการดำเนินงานช่วงต่อไปของโครงการ จัดเป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุงโครงการ

1.3 การประเมินโครงการหลังการดำเนินการเสร็จสิ้น เป็นการประเมินโครงการเพื่อรวมสรุปว่า เมื่อได้ดำเนินงานโครงการสิ้นสุดลงแล้ว ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด ตลอดจนเป็นการติดตามตรวจสอบผลกระทบของโครงการ

2. ลักษณะเกณฑ์การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของโครงการ เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ การประเมินประเภทนี้จะต้องจัดทำขณะที่โครงการดำเนินการอยู่ ซึ่งเป็นการประเมินตามกิจกรรมของโครงการที่อาจกำหนดไว้ในรูปของแผนภูมิ PERT (PERT: Program Evaluation and Review Technique) หรือซีพีเอ็ม (CPM: Critical Path Model)

2.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจว่า ควรยุติโครงการ หรือควรจะดำเนินงานโครงการต่อไป โดยไม่ต้องปรับขยายบางส่วนก่อนดำเนินการต่อไป หรือแปรเปลี่ยนสภาพโครงการเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลโครงการว่าสามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการนั้น การประเมินจำเป็นต้องครอบคลุมทุกขั้นตอนตลอดโครงการจากสิ่งที่ป้อนเข้า กระบวนการ ผลกระทบภายใน (ผลลัพธ์) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบภายนอก ดังนั้นการประเมินผลโครงการจึงต้องครอบคลุม 4 ประเด็น คือ การประเมินสิ่งป้อนเข้า (Input) การประเมินกระบวนการ (Process) การประเมินผลลัพธ์ (Output) และการประเมินผลกระทบ (Impact) ดังนี้

2.2.1 การประเมินสิ่งที่ป้อนเข้า (Input Evaluation) สิ่งที่ป้อนเข้า หมายถึง ทรัพยากร (Resource) ที่ใช้ในโครงการ ทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่โครงการดำเนินการไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นการประเมินสิ่งที่ป้อนเข้าจึงหมายถึง การหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.2.2 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับแผนปฏิบัติงานของโครงการ เพื่อตอบคำถาม 2 ข้อ คือ

2.2.2.1 การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่

2.2.2.2 ทุกหน่วยของโครงการปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพหรือไม่

2.2.3 การประเมินผลลัพธ์ (Output Evaluation) ผลลัพธ์ หมายถึง ผล (Result) ที่ผู้วางแผนประสงค์จะให้เกิดขึ้น โดยการบริหารทรัพยากรที่ดีของโครงการและถูกต้อง การประเมินผลลัพธ์จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่ปรากฏว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงใด

2.2.4 การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) หมายถึง การประเมินผลกระทบของโครงการต่อประชาสังคมและสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ มีอย่างไร การประเมินนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาว่าผลของโครงการนั้นเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง และผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ ผลกระทบนั้นมีผลมากกว่าผลที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือไม่ ถ้าไม่มีโครงการ ผลนั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่

3. ลักษณะเกณฑ์ของสิ่งที่ถูกประเมิน แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท คือ

3.1 ประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่เกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย แรงกดดันทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ตลอดจนแรงกดดันทางการเมืองที่มีต่อโครงการนั้น

3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือตัวป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้นว่ามีปัจจัยพร้อมที่จะดำเนินงานโครงการหรือไม่ ซึ่งคล้ายกับการประเมินข้อ 1.1

3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินโครงการขณะดำเนินการ อันเป็นการประเมินผลโครงการในเชิงความก้าวหน้าของโครงการหรือการประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการซึ่งคล้ายกับการประเมินข้อ 1.2 และ ข้อ 2.1

3.4 การประเมินผลผลิตหรือผลงาน (Product Evaluation) เป็นการประเมินโครงการหลังจากการดำเนินงานสิ้นสุดลงแล้ว ประกอบด้วยการประเมิน 2 ส่วน คือ

3.4.1 การประเมินผลลัพธ์ (Output Evaluation) เป็นการพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของผลผลิตเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

3.4.2 การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือโครงการ

นอกจากการแบ่งประเภทของการประเมินโครงการบริการสังคมดังที่กล่าวมาแล้ว การประเมินยังอาจแบ่งออกได้อีก 3 ประเภท ตามระยะเวลาที่ทำการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินระหว่างดำเนินงาน เป็นการประเมินเพื่อติดตามดูผลผลิตของโครงการในขณะที่โครงการนั้น ๆ กำลังดำเนินอยู่ การประเมินประเภทนี้ให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่จำเป็นแก่ผู้จัดการโครงการและผู้ตัดสินใจเพื่อปรับนโยบาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรของโครงการ ผลจากการประเมินระหว่างดำเนินงานนี้ อาจจะให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนโครงการใหม่ได้ด้วย

2. ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ การประเมินประเภทนี้จะให้สารสนเทศที่จำเป็นทั้งหมดแก่ผู้ตัดสินใจและวางแผน สำหรับใช้เพื่อการวางแผนโครงการใหม่และเพื่อเป็นแนวทางการประเมินผลในอนาคตต่อไป

3. การประเมินย้อนหลัง เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบย้อนหลัง เมื่อโครงการสิ้นสุดไปแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่งว่า มีผลกระทบจากโครงการหรือไม่ อย่างไร มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ (Approach) ในการประเมินไว้หลายแบบ แต่ละแบบมีแนวคิด ทฤษฎี เหตุผล และวิธีการประเมินที่มีผู้สนับสนุนนำไปใช้เป็นแบบอย่าง (Model) ในการประเมินตามความเชื่อของแต่ละบุคคลและกลุ่มอาชีพตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของปัญหาที่จะประเมินต่าง ๆ กันไป (สงบ ลักษณะ, 2543: 26-31)

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการที่มีการศึกษาข้อมูลสารสนเทศก่อนการลงมือทำ โดยอาศัยหลักเกณฑ์หลากหลายชนิดมาจำแนกประเภทให้เหมาะสมตามประเภทของการประเมิน ต้องศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อกำหนดทางเลือกรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะของโครงการและสิ่งที่ต้องประเมิน

4.4 รูปแบบการประเมินโครงการ (Models for Evaluation)

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2549: 5) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินโครงการนอกจากจะให้ภาพรวมของลักษณะการประเมินแล้ว ยังให้แนวทางในการตั้งข้อคำถามและความมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินอีกด้วย ในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา รูปแบบการประเมินที่ใช้มักรวม ๆ เอารูปแบบการประเมินหลาย ๆ รูปแบบมาเป็นแนวทางการประเมิน (Guidelines) ที่พัฒนาขึ้น โดยคณะกรรมการการประเมินโครงการทางการศึกษาทั้งหลาย ซึ่งจะพบว่าสถาบันศึกษาเหล่านั้นเน้นการประเมินโครงการในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง จากรูปแบบการประเมิน 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Based Model) ผู้ปูพื้นฐานตามรูปแบบการประเมินนี้คือ ไทเลอร์ (Tyler) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่เก่าแก่และใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุดในการประเมินโครงการต่าง ๆ การประเมินตามรูปแบบนี้จะเน้นความสำคัญของการประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal Attainment หรือ Objective Based Model) กล่าวคือ ในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญคือผลผลิตจากโครงการ ถ้าหากผลผลิตจากโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ก็จะประเมินได้ว่าโครงการนั้นสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ตามแนวคิดนี้จะเห็นได้ว่าปัญหาใหญ่จะอยู่ที่ว่าการที่จะวัดผลสัมฤทธิ์นั้นเป็นเรื่องลำบาก เพราะบ่อยครั้งวัตถุประสงค์ของโครงการเขียนไว้ในรูปอัตนัย ทำให้การวัดตามวัตถุประสงค์เป็นไปได้ยาก ดังนั้นก่อนที่จะมีการประเมินโครงการใด ๆ ก็ตามจะต้องนำวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นมาเขียนเป็นจุดมุ่งหมายเชิง

พฤติกรรมเสียก่อน ซึ่งจะง่ายต่อการสร้างเครื่องมือวัดและการเปรียบเทียบผลจากการปฏิบัติ (Performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้

2. การประเมินแบบตอบสนองหรือมีส่วนร่วม (Responsive Model) สเตค (Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินของสคริเวนและครอนบาค (Scriven and Cronbach) มาประยุกต์ให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เพื่อให้มองเห็นภาพชัดเจนและสะดวกในการวัดและการประเมิน การประเมินแบบ Responsive Model นี้ เน้นที่กิจกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายของโครงการ นอกจากนั้นยังพุ่งความสนใจไปที่ปัญหาและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการนั้น หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการประเมินแบบนี้ก็คือการรวบรวม วิเคราะห์และตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นปัญหาของผู้ใช้บริการของโครงการ โดยผลตอบสนองจากผู้ใช้บริการจะสะท้อนให้เห็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการได้

3. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Model) อิสเนอร์ (Eisner) เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดการประเมินโครงการโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการประเมินโดยทั่วไป การประเมินแบบนี้จะเน้นที่บทบาทของผู้ประเมินโดยไม่ยึดจุดมุ่งหมาย ไม่ได้คำนึงถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งใด ๆ และไม่ได้ประเมินโครงการโดยอาศัยการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ แต่เป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดแนว (Guidelines) และเกณฑ์ประเมิน ดังนั้น การประเมินจึงเกิดขึ้นจากการสำรวจ ตรวจสอบโครงการของผู้เชี่ยวชาญและเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนดขึ้นมานั้น ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseur ship) กล่าวโดยสรุปการประเมินโครงการโดยผู้เชี่ยวชาญนี้ เรายอมรับผลการประเมินเพราะผู้เชี่ยวชาญมีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ ผนวกกับความมีชื่อเสียงของผู้เชี่ยวชาญเองจึงทำให้ผลการประเมินเป็นที่เชื่อถือได้

4. การประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision - making Model) มี 2 รูปแบบ

4.1 Context-Input-Process-Product (CIPP) โดยสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ซึ่งได้อธิบายความหมายของการประเมินแบบ CIPP ว่า หมายถึง กระบวนการจำแนกรวบรวมและเสนอข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของความมุ่งหมาย การออกแบบหรือการวางแผนงานดำเนินงานและแผนงานโครงการใดโครงการหนึ่ง เพื่อเป็นแนวในการตัดสินใจของผู้รับผิดชอบ และเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการนั้น

4.2 UCLA Center for the Study of Evaluation (CSE) โดยอัลคิล (Alkin) ซึ่งได้อธิบายความหมายของการประเมินแบบ CSE ว่า หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง การเลือกข่าวสารที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้พิจารณาเลือกตามความเหมาะสม

4.5 กระบวนการประเมินโครงการ

ตามหลักการแล้ว การประเมินโครงการเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรที่กำหนดบังคับในโครงการกับตัวแปรตามหรือผลลัพธ์ของโครงการ รวมทั้งเป็นการเปรียบเทียบความสอดคล้องของสิ่งที่เป็นจริง จากหลักการดังกล่าวนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกกระบวนการของการประเมินโครงการออกเป็น 5 ส่วน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กระบวนการประเมินโครงการ

จากภาพประกอบ 3 กระบวนการประเมินโครงการมีขั้นตอนสำคัญเริ่มจากการกำหนดปัญหา เป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ แล้วเลือกรูปแบบการประเมินที่เหมาะสม มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการสรุปผลและการเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อไป

หลักการประเมินโดยทั่วไป คือ การพิจารณาเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นความต้องการกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ ถ้าสิ่งที่เป็นจริงมีความแตกต่างจากสิ่งที่เป็นความต้องการมาก จะต้องหาสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร โครงการบกพร่องตรงไหน ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 หลักการประเมินโครงการ

จากหลักการของการประเมินโครงการมีองค์ประกอบของงานที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1. การจัดทำเกณฑ์หรือความต้องการหรือลักษณะงานที่พึงประสงค์

1.1 กำหนดองค์ประกอบของโครงการที่ควรจะเป็น หรือควรมี

1.1.1 วัตถุประสงค์ของงานที่เป็นความต้องการของสังคมหรือนโยบายของหน่วยงาน

1.1.2 ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน

1.1.3 กระบวนการหรือกิจกรรมที่ควรจัดขึ้นเพื่อให้บังเกิดผลตามวัตถุประสงค์

1.1.4 ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

1.2 การจัดทำเกณฑ์ต้องมีเหตุผลรองรับ อาจเป็นนโยบายของรัฐหรือแนวคิดทฤษฎีหลักวิชาการต่าง ๆ ก็ได้

1.3 การปรับเกณฑ์ คำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นได้ในแง่มุมต่าง ๆ

2. วิเคราะห์งานจริง โดยพิจารณาองค์ประกอบที่เป็นจริงหรือที่มีอยู่จริง

2.1 วัตถุประสงค์ของโครงการที่ระบุไว้จริงหรือผู้บริหารโครงการหรือหน่วยงานดำเนินการยึดถืออยู่จริง

2.2 ปัจจัยหรือทรัพยากรที่มีอยู่หรือได้รับจริง ๆ

2.3 กระบวนการหรือกิจกรรมที่ทำอยู่จริง ๆ

2.4 ผลที่ได้รับจริง ๆ

3. ดูความสอดคล้อง โดยพิจารณาความสัมพันธ์ภายในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นอยู่จริงโดยใช้ข้อมูลที่เก็บอย่างเป็นระบบ เปรียบเทียบดูความสอดคล้องระหว่างโครงการ เกณฑ์กับโครงการจริง หรือระหว่างโครงการที่ได้รับอนุมัติกับการนำโครงการที่ได้รับอนุมัติไปปฏิบัติจริง การจะปรับปรุงโครงการได้จะต้องทราบว่า การมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างโครงการกับการปฏิบัติจริงนั้นมีมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร

สรุปได้ว่า กระบวนการประเมินโครงการ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของตัวแปร กระบวนการประเมินประกอบด้วย การวิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน การศึกษารูปแบบการประเมิน การกำหนดประเด็นของการประเมิน การพัฒนาตัวชี้วัดและกำหนดเกณฑ์การออกแบบการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินผล สรุปผล และอภิปรายผลการประเมิน การเขียนรายงานการประเมิน

4.6 การประเมินโครงการรูปแบบซิป (CIPP Model)

รูปแบบการประเมินโครงการ คือ กรอบความคิดหรือแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมิน หรือกระบวนการของการประเมินในการประเมินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้นเราควรพิจารณาเรื่องใดบ้าง ในขณะเดียวกันบางรูปแบบอาจจะมีการเสนอแนะด้วยว่าในการประเมินแต่ละรายการ แต่ละเรื่อง ควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไร ซึ่งเป็นลักษณะการเสนอแนะวิธีการ รูปแบบการประเมินส่วนใหญ่เริ่มต้นหรือเกิดขึ้นในชั้นเรียน กล่าวคือ เสนอรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นสำคัญ และต่อมามีการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดเหล่านั้น เพื่อการประเมินงานโครงการในระดับกว้างมากขึ้น โดยมีรูปแบบการประเมินโครงการ ดังนี้

กระบวนการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model มีกระบวนการอย่างเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการประเมินด้าน Context, Input, Process หรือ Product โดยแยกแยะกระบวนการของการประเมินเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

1. จำแนกแยกแยะข้อมูล (Delineation)
2. รวบรวมข้อมูล (Obtaining)

3. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Providing) เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ

รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Daneil Stufflebeam, 1997) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นสำคัญ คือใช้ควบคู่กับการบริหารเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจาก คำว่า Context, Input, Product, Process ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต รูปแบบการประเมินซิปโมเดลมีรายละเอียดดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลอง CIPP สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Daneil Stufflebeam, 1997)

Daniel Stufflebeam แห่งมหาวิทยาลัย Ohino State University แห่งสหรัฐอเมริกา (อ้างถึงในเจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และคณะ, 2561: 14) ได้พัฒนาการประเมินรูปแบบ CIPP Model เมื่อปี ค.ศ. 1966 สำหรับใช้ประเมินผลโครงการสาขาการบริหารการศึกษา โดยเป็นการประเมิน

โครงการแบบเน้นกระบวนการ (Formative Approach) จากปัจจัยนำเข้า (Input) ที่เข้าสู่กระบวนการ (Process) และจากกระบวนการก่อให้เกิดผลผลิต (Product) ภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อม (Context) หรือ CIPP ปีต่อมา (ค.ศ. 1967) ได้พัฒนาตัวแบบ CIPP ที่เน้นการกำหนดเป้าประสงค์ (Corporate Goal-Setting) จากการวิเคราะห์บริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) รวมถึงการประเมินความต้องการ (Need Assessment) และการวางแผนจากการศึกษาความมีอยู่ของปัจจัยนำเข้า และการประเมินยุทธศาสตร์เพื่อเป็นการกำหนดยุทธวิธีหรือแผนงาน จากนั้นได้พัฒนาตัวแบบ CIPP เป็นครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 1971 โดยเพิ่มเติมการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงยุทธวิธีหรือแผนงาน และในปี ค.ศ.1972 ได้พัฒนาตัวแบบ CIPP เป็นครั้งที่ 4 โดยการให้น้ำหนักกับวิธีการศึกษาแบบเน้นผลรวมสรุปของโครงการ (Summative Approach) ไปพร้อม ๆ กับการศึกษาแบบเน้นกระบวนการดำเนินงานโครงการ (Formative Approach) (Stufflebeam, 2002 อ้างถึงในวัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2554)

เมื่อปี ค.ศ. 2002 Stufflebeam ได้พัฒนาเป็นครั้งที่ 5 โดยขยายขอบเขตของแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ออกไปเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อของสิ่งที่ได้รับการประเมิน (Transportability Evaluation) หรือ CIPPIEST (Stufflebeam, 2002 อ้างถึงในวัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2554)

รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ย่อมาจากคำว่า Context, Input, Process, Product เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยที่การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า ใช้สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการ การปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานตามแผนอาศัยการประเมินกระบวนการ ส่วนการประเมินผลลัพธ์ทั้งหมดของโครงการก็คือการประเมินผลผลิต ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบของ Stufflebeam's CIPP Model
ที่มา: Stufflebeam, D.L. (2003).

Stufflebeam (อ้างถึงในเจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และคณะ, 2561: 14-16) ได้ให้ความหมายของการประเมินแบบ CIPP ไว้ดังนี้

C: Context Evaluation การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินความต้องการ ปัญหาทรัพย์สิน และโอกาสเพื่อช่วยในการตัดสินใจ กำหนดวัตถุประสงค์และจัดลำดับความสำคัญ และช่วยผู้ปฏิบัติการในการวินิจฉัยตีความวัตถุประสงค์ ลำดับความสำคัญและผลลัพธ์ของโครงการ

I: Input Evaluation การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินทางเลือกในการดำเนินงาน แผนปฏิบัติงานอื่น ๆ แผนบุคลากร และงบประมาณ เพื่อดูความเป็นไปได้และประสิทธิภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการบรรลุวัตถุประสงค์และสนองความต้องการตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้พิจารณาตัดสินใจจะใช้การประเมินปัจจัยนำเข้าในการเลือกสรรแผนงาน การเขียนเค้าโครงข้อเสนอทางการเงิน การจัดสรรทรัพยากร การมอบหมายบุคลากร การกำหนดระยะเวลาโครงการ และที่สำคัญคือเพื่อช่วยผู้เกี่ยวข้องในการวินิจฉัยแผนงานที่ดำเนินการและงบประมาณ

P: Process Evaluation การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินการดำเนินงานตามแผนงานเพื่อช่วยทีมงานในการดำเนินกิจกรรมและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องวินิจฉัยผลการปฏิบัติงานโครงการและสรุปผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

P: Product Evaluation การประเมินผลผลิต เป็นการแยกแยะและประเมินผลลัพธ์ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อช่วยให้ทีมงานเพิ่มความสนใจต่อการดำเนินงานเพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่สำคัญและช่วยผู้เกี่ยวข้องในความพยายามเพื่อประสบผลสำเร็จในการตอบสนองความต้องการที่กำหนดไว้

ในการจัดทำรายงานประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ผู้ประเมินต้องอ้างอิงบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และสารสนเทศของโครงการที่มีอยู่ และรวบรวมสารสนเทศที่จำเป็นเพิ่มเติมและใช้สาระสนเทศดังกล่าวในการตั้งประเด็นคำถามย้อนหลัง เช่น มีการนำความต้องการมาพิจารณาหรือไม่ การดำเนินงานยึดถือตามแผนงานและงบประมาณหรือไม่ มีการดำเนินงานตามแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือมีการปรับแนวทางการดำเนินงานตามความจำเป็นหรือไม่ การดำเนินงานประสบความสำเร็จหรือไม่ (Stufflebeam, D.L., 2003)

รูปแบบการประเมิน CIPP สามารถนำมาใช้ได้ทั้งการประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) โดยการประเมินระหว่างโครงการจะเป็นการประเมินที่มุ่งพิจารณาไปข้างหน้าหรือคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้น และนำผลที่ได้จากแต่ละมิติไปใช้เพื่อการชี้แนะแนวทางการตัดสินใจสำหรับการดำเนินงานโครงการแต่ละเรื่องอันจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับผิดชอบโครงการว่า โครงการนั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุ้มค่ากับทรัพยากรที่ลงทุนไป และสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายได้จริง ส่วนการประเมินสรุปรวม จะเป็นการประเมินที่มุ่งพิจารณาย้อนหลังสิ่งที่เกิดขึ้นและนำผลการประเมินในแต่ละมิติที่เกิดขึ้นแล้วไปเปรียบเทียบกับที่ออกแบบไว้ และเพื่อสรุปว่าโครงการนั้นมีคุณภาพ มีประโยชน์ แม่นยำ และมีนัยสำคัญเพียงใด (Stufflebeam, D.L., 2003)

การประเมินสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (Context Evaluation) เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่ว ๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการและเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสภาพแวดล้อมนั้นมีลักษณะเด่น ๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ และเป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมินการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ โดยอาศัยการวินิจฉัยและการ

จัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุมและสถานการณ์ วิธีการประเมินสภาพแวดล้อมมี 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 Contingency Model เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม เพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนา ส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้าง ๆ เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง การประเมินค่านิยมของชุมชน ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น การสำรวจปัญหาเหล่านี้ทำให้สามารถที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ซึ่งจะมีประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป คำถามที่ใช้ในการสอบถามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ควรจะจัดระบบการพัฒนาบุคลากรอย่างไร จึงจะตอบสนองความต้องการนั้น หรือถ้ามีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในเขตนี้แล้ว ระบบการงานบุคคลจะเป็นเช่นไร จึงจะสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม วิธีที่ 2 Congruence Model เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่า วัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมาย เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุประสงค์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประเมินสภาวะแวดล้อมจะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหาร

การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ ความหมายของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ ยุทธวิธีที่ทำให้บรรลุจุดประสงค์ของโครงการ การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ เป็นต้น ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะตัดสินได้ว่าควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใด วางแผนงานและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสภาวะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้น ๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนการดำเนินงานได้รับอนุมัติ และลงมือดำเนินการ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการ เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้รับผิดชอบและการดำเนินการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินตามขั้นตอนที่วางไว้

2. เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินในการวางแผน

3. เพื่อเป็นรายงานแบบสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดโครงการเท่านั้น แต่ยังมีความจำเป็นที่ต้องประเมินในระหว่างปฏิบัติตามโครงการด้วย การประเมินผลผลิตจะดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์ในการวัดผลที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาได้กับมาตรฐานสัมบูรณ์หรือมาตรฐานสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอาศัยจากรายงานการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัย และกระบวนการร่วมด้วย ในการประเมินนั้นจะดำเนินการประเมินตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อจะได้ผลจากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนางานให้ก้าวหน้าและในขั้นสุดท้ายก็จะเป็นการสรุปโครงการต่าง ๆ ที่ได้จัดทำด้วย

จากการศึกษารูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้ในการประเมิน ที่ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เป็นการประเมินที่ต่อเนื่องมีลักษณะเป็นวงจร จะต้องดำเนินการตามโครงการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ การรวบรวมและการจัดกระทำข้อมูล และขั้นตอนการวิเคราะห์ และการจัดกระทำข้อมูลในการประเมินส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น จะต้องร่วมมือระหว่างผู้ประเมิน และผู้ตัดสินใจ แต่การรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของผู้ประเมิน ผู้ประเมินจึงนำแนวคิดการประเมินแบบซิปมาใช้ในการประกอบการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมได้ทันท่วงทีและมีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ได้พบข้อดี ข้อบกพร่องและประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก โดยผู้ประเมินได้กำหนดกรอบการประเมินตามรูปแบบซิปเป็นแบบในการประเมินโครงการ

สรุปได้ว่า จากการศึกษารูปแบบการประเมินในรูปแบบต่าง ๆ แล้วพบว่า การประเมินโครงการแบบ CIPP Modelเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่การประเมินสภาพแวดล้อม การประเมินปัจจัย การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิต ดังนั้นการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ผู้ประเมินโครงการจึงเลือกวิธีการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เป็นแนวทางในการประเมิน ซึ่งจะเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่โรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. แนวคิดการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง

การบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง (The Deming cycle) แนวคิดของวัฏจักร PDCA เริ่มขึ้นครั้งแรกโดยนักสถิติ วอลเตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรก จากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติ ในปี ค.ศ. 1930 จนกระทั่งปี ค.ศ. 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง โดย เอดวาร์ด เดมมิ่ง (W. Edwards Deming) ปรมาจารย์ทางด้านการบริหารคุณภาพหลายคนจึงเรียกว่าวงจรบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง หรือวัฏจักร PDCA

ฮิโตชิ คุเม (Hitoshi Cume) (ฮิโตชิ คุเม อ้างถึงใน วิภา ส่างสาร, 2547: 1-34) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ PDCA ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้นมิใช่เพียงแต่การปรับผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนออกไปจากเกณฑ์มาตรฐานให้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่เพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงในแต่ละรอบของ PDCA อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีการวางแผน PDCA ที่ม้วนไต่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ

วงจร PDCA มีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan-P)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do-D)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติการ (Check-C)

ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Action-A)

ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 วงจรคุณภาพ PDCA

ผ่องศรี สมยา (2544: 65) กล่าวว่า การปฏิบัติงานให้เกิดผลโดยใช้กระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัย PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) เริ่มจากพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและเกณฑ์การพัฒนาของโรงเรียน จัดทำมาตรฐานรวมของโรงเรียน มาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย/หมวด/งาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล

2. การลงมือทำ (Do) ในแต่ละฐานะที่ตนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารปฏิบัติตามมาตรฐานของโรงเรียน หัวหน้าฝ่าย/หมวด/งาน ครูปฏิบัติการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานไปสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3. การตรวจสอบ (Check) มีการทบทวนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานในระดับบุคคล มีการประชุมเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานในระดับฝ่าย/หมวด/งาน และภาพรวมของโรงเรียน

4. การปรับปรุง/พัฒนา (Action) มีการนำเสนอผลงาน เพื่อการปรับปรุง/พัฒนาให้ถึงเกณฑ์มาตรฐานสากล

สำหรับขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง/พัฒนา ควรจะมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล

บรรจง จันทมาศ (2546: 7-8) นำเสนอขั้นตอนการทำงานของวงล้อ PDCA เป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่อง ไม่สิ้นสุด คือ Plan-Do-Check-Action โดยมีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนงาน (Plan) ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญต้องนำมาพิจารณา คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และกำหนดคุณลักษณะที่จะใช้ควบคุมลงไปด้วย
2. กำหนดเป้าหมายที่สามารถวัดได้
3. กำหนดวิธีทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. กำหนดว่า จะทำอะไร ที่ไหน โดยใคร เมื่อไร ทำไม และด้วยวิธีใด คือ 5 W 1 H (What, When, Where, Who, Why and How)

ขั้นตอนที่ 2 ลงมือปฏิบัติตามแผน (Do)

1. ทำการศึกษาและฝึกอบรมให้เข้าใจวิธีทำงานแต่ละครั้ง
2. ลงมือปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้
3. เก็บข้อมูลถึงคุณลักษณะทางคุณภาพ ตามวิธีการที่กำหนดไว้แล้ว

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบการปฏิบัติงาน (Check) เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานและประเมิน

1. ตรวจสอบดูว่างานที่ได้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่เปรียบเทียบกับเป้าหมาย

2. ตรวจสอบดูว่าค่าที่วัดได้ และผลที่ตรวจสอบตรงตามมาตรฐานหรือไม่

3. ตรวจสอบดูว่าลักษณะเฉพาะทางคุณภาพสอดคล้องกับเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) จากผลของการตรวจสอบ ถ้าพบว่าเกิดปัญหาหรือมีข้อบกพร่องขึ้น งานที่ไม่ตรงเป้าหมายหรือทำไม่ได้ตามแผน ให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะของปัญหาที่พบ คือ

1. ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ ถ้าผลงานที่ได้รับการเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย

2. ถ้าพบความผิดปกติใด ๆ ให้สอบสวน ค้นหาเหตุ แล้วทำการป้องกันแก้ไข

3. พัฒนาระบบหรือปรับปรุงวิธีการทำงานนั้น ๆ

ศุภชัย อาชีวระงับโรค (2547: 9-21) นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างวงจร PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนวางแผน (Plan)

ขั้นตอนวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ฯลฯ พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน นอกจากนี้ ผู้ศึกษาจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

การวางแผนยังช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัตถุดิบ ชั่วโมงการทำงาน เงิน เวลา ฯลฯ ซึ่งความสูญเสียเหล่านี้เป็นต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของสินค้าและบริการโดยไม่สร้างมูลค่าเพิ่มใด ๆ เลย ผู้บริโภคเอง ก็ไม่ต้องการที่จะเสียเงินเพิ่มเติมเพื่อชดเชยต้นทุนที่สูงขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ในที่สุดองค์การก็จะสูญเสียความสามารถทางการแข่งขันในตลาด

ข้อดีของการวางแผน

1. การวางแผนเป็นวิธีการตัดสินใจและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

2. การวางแผนเป็นการผสมผสานประสบการณ์ ความรู้ และทักษะ โดยการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อให้ทราบถึงสถานะในปัจจุบัน และสิ่งที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ

3. การวางแผนช่วยให้เห็นสภาวการณ์เสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

4. การวางแผนช่วยแยกแยะอุปสรรคและโอกาสให้เห็นชัดเจนขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะประสบผลสำเร็จ

5. การวางแผนช่วยให้เราคิดถึงอนาคตตามความเป็นจริงแทนที่จะเป็นการเพ้อฝัน

โดยสรุปแล้ว การวางแผนช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการผสมผสานประสบการณ์ ความรู้ และทักษะอย่างลงตัว โดยทั่วไปการวางแผนมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภทหลัก ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 การวางแผนเพื่ออนาคต เป็นการวางแผนสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต บางอย่างเราไม่สามารถควบคุมสิ่งนั้นได้เลย แต่เป็นการเตรียมความพร้อมของเราสำหรับสิ่งนั้น เป็นต้นว่า การเตรียมความพร้อมสำหรับอากาศที่แปรปรวน การส่งเสริมการตลาด และการดำเนินโครงการส่งเสริมผลผลิตในบริษัท

ประเภทที่ 2 การวางแผนเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ในการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อสภาพที่ดีขึ้น ซึ่งเราสามารถควบคุมผลที่เกิดในอนาคตได้ด้วยการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปัจจุบัน เป็นต้นว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดี และการลดของเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต

2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)

ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินในทิศทางที่ตั้งไว้หรือไม่พร้อมกับสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบด้วย ไม่ควรปล่อยให้ถึงวินาทีสุดท้ายเพื่อดูความคืบหน้าที่เกิดขึ้น หากเป็นการปรับปรุงในหน่วยงาน ผู้บริหารต้องการทราบความคืบหน้าที่แน่นอน เพื่อจะได้มั่นใจว่าโครงการที่ปรับปรุงเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้จะถูกมองข้ามเสมอ การตรวจสอบทำให้ทราบว่าการปฏิบัติในขั้นตอนที่สอง สามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญคือต้องรู้ว่าต้องการตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนต่อไป

4. ขั้นตอนการดำเนินการใช้ให้เหมาะสม (Action)

ขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสมจะพิจารณาได้จากผลที่ตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรก ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่ปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึง สามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือ

ทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง ก็คือผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ เราควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร ต่อไปนี้

4.1 มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้

4.2 ใช้ความพยายามให้มากกว่าเดิม

4.3 ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

4.4 เปลี่ยนเป้าหมายใหม่

จะเห็นได้ว่า กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Plan-P) เป็นการกำหนดเป้าหมายหรือทิศทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพ บุคลากรในหน่วยงานต้องให้ความร่วมมือวางแผนปรับปรุงแก้ไขปัญหาให้งานสำเร็จตามที่ต้องการ

2. การปฏิบัติ (Do-D) เป็นการนำทางเลือกที่ได้จากการวางแผนไปปฏิบัติ

3. การตรวจสอบ (Check-C) เป็นการประเมินผลงานเพื่อให้รับรู้สภาพของงานเปรียบเทียบผลงานก่อนปฏิบัติ ระหว่างปฏิบัติ และหลังปฏิบัติ มีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

4 การปรับปรุง (Action-A) เป็นแนวทางปฏิบัติแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นที่ทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย หรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน นำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ในลักษณะที่ต้องการ

จากแนวคิดและกระบวนการบริหารคุณภาพดังกล่าว โรงเรียนในฐานะเป็นองค์กรต้องพัฒนาด้วยการวางแผน โดยการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกโรงเรียน ระบบการดำเนินการ จากนั้นศึกษาปัญหาและความต้องการ กำหนดเป้าหมายกำหนดแนวปฏิบัติ ดำเนินการวางแผน นิเทศติดตาม ประเมินผล ขยายผล และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนต่อไป และสิ่งสำคัญต้องดำเนินการในทุกองค์ประกอบของระบบ ต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และต้องให้ทุกฝ่ายร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมพัฒนา

สรุปได้ว่า วงจรบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) คือกระบวนการตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงานโดยกำหนดเป็นขั้นตอน มีการวางแผนกำหนดสิ่งที่ต้องการในการปฏิบัติงาน มีการดำเนินงานตามแผนให้บรรลุผลที่กำหนด มีการตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ และหากยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ หากบรรลุตามวัตถุประสงค์แล้วก็ให้ถือเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติต่อไป

ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้ใช้กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน (Plan-P) การปฏิบัติ (Do-D) การตรวจสอบ (Check-C) และการปรับปรุง (Action-A) รวมถึงการสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) มาใช้ในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างกัน แต่โดยรวมแล้วมีความหมายคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (แปลและเรียบเรียง, 2522: 126) ให้แนวคิดไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทนคือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

กิติมา ปรีดีดิลก (2529: 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงาน และการปฏิบัติงานนั้นได้รับการตอบสนองตามความต้องการของเขาได้

Applewhite (1965: 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความสุข ความสบายที่ได้จากสภาพที่ทำงาน ความสุขจากการทำงานร่วมกัน และมีทัศนคติที่ดีต่องาน มีความพึงพอใจในรายได้ที่ตนได้รับจากหน่วยงาน

Yoder and other (1959: 6) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่า หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพการทำงาน ความพึงพอใจเป็นเรื่องของความรู้สึกชอบพอ หรือไม่พอใจต่อสภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น

Stauss and Sayles (1960: 119-121) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึงความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร คนจะรู้สึกพอใจในการปฏิบัติงาน เมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทน ทั้งทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเขาได้

Hulin (1966: 185-192) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานต้องรวมถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นของคนงาน ต่อการตอบสนองการทำงาน กับการพาดพิงถึงการทำงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

ความรู้สึกนี้ยังรวมไปถึงความคาดหวังของคนที่ได้รับบริการ และการตอบสนองที่เขาได้รับในการทำงาน

Blum and Naylor (1968: 134-135) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นทัศนคติต่าง ๆ ซึ่งได้ผลมาจากงานและปัจจัยแวดล้อม เช่น ค่าจ้าง สถานภาพ โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา ความเหมาะสมของปริมาณงาน

Good (1973: 320) ได้มีทัศนะเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานว่า หมายถึง ระดับความพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคุณภาพ และสภาพของงานนั้น

McCormick and Tiffin (1974: 298) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการทำงานว่า หมายถึงการที่ความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ทำงานแล้วได้รับการตอบสนอง

Milton, C.R. (1981: 151) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง สภาวะของความพึงพอใจ หรือสภาวะของการมีอารมณ์ในทางที่ดี ซึ่งสภาวะดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นโดยการประเมินประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานของบุคคลนั้นนั่นเอง

Locke, E.A. (1984: 93) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในงานโดยทั่วไปไว้ว่า เป็น อารมณ์ที่ชื่นชม อันเกิดจากผลงานที่ตนเองได้ประเมินโดยประสบการณ์ของตนเองแล้วเห็นว่างานนั้นสัมฤทธิ์ผล และมีคุณค่า

Morse, Nancy C. (1985: 27) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจในงานไว้ว่า คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ปฏิบัติงานให้น้อยลง ถ้ามีความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ความเครียดนี้เกิดจากความต้องการของแต่ละบุคคล เมื่อเกิดความต้องการขึ้นก็จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้อง เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วจะทำให้ความเครียดลดน้อยลง และก่อให้เกิดความพึงพอใจในงานขึ้นตามมา

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีต่อผลของการปฏิบัติงานนั้นๆ ตามองค์ประกอบและวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงาน ส่งผลให้เกิดกำลังใจ ทำให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ด้วยแรงกาย แรงใจ สติปัญญา อย่างเต็มที่ ดังนั้นในการปฏิบัติงานทุกงานจึงต้องมีการประเมินความพึงพอใจในงาน ในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

6.2 องค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

การที่บุคคลในองค์กรจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งจูงใจที่องค์กรมีอยู่ ถ้าองค์กรมีปัจจัยที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานบุคคลในองค์กรนั้นย่อมเกิดความพึงพอใจมาก ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

อารี เพชรผุด (2526: 132) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในงาน มี 5 ประการ

1. การได้รับผลตอบแทนในระดับสูง กล่าวคือ ได้ค่าแรงสูง มีสภาพการทำงานสะดวก

2. สบาย มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีอิสระในการทำงาน มีเพื่อนฝูงที่เข้าใจและมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

3. การได้รับสิ่งตอบแทนที่ไม่ได้คาดหวังมาก่อน จะรู้สึกพึงพอใจมากกว่าที่ตนคาดหวัง แต่ถ้าเป็นสิ่งที่ตนคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนมากกว่าที่ได้จริง ความรู้สึกไม่พอใจจะเกิดขึ้น

4. การได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรม ถ้าผลตอบแทนที่ได้รับนั้นห่างไกลจากความคาดหวัง ไม่ว่าต่ำเกินไปหรือสูงเกินไป ความรู้สึกไม่พอใจจะเกิดขึ้น

5. การได้รับความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเองในขณะทำงาน โดยเฉพาะความเป็นอิสระในการทำงาน ศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิจากการทำงาน เพราะฉะนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงต้องการความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเองมาก ในขณะที่บุคคลอื่นอาจไม่มีความต้องการก็ได้

สมยศ นาวีการ (2538: 221-223) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน คือ

1. ผลตอบแทน ได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน สำคัญต่อการสร้างความพึงพอใจมาก เพราะผลการตอบแทนสามารถใช้ตอบสนองความต้องการของคนได้หลายอย่าง เช่น อาหาร เสื้อผ้า ที่พักอาศัย การพักผ่อน และอื่น ๆ

2. การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่งจะทำให้ความรับผิดชอบและผลตอบแทนสูงขึ้น งานระดับสูงจะให้ความเป็นอิสระ ความท้าทาย

3. การบังคับบัญชา การบังคับบัญชาที่สร้างความพึงพอใจในการทำงาน มี 2 ลักษณะ คือ การมุ่งคนและการมีส่วนร่วม

4. ลักษณะงานที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจในการทำงานมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ความหมายของงานและการควบคุมวิธีการทำงาน

5. กลุ่มงาน ได้แก่ การมีเพื่อนร่วมงานที่ร่วมมือและเป็นมิตร

6. สภาพแวดล้อมการทำงาน ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ แสงสว่าง และเสียง ตารางเวลาการทำงาน ความสะอาดของสถานที่ทำงาน และเครื่องมือที่เพียงพอ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533: 124-125) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. สัมฤทธิ์ผลของงาน (Achievement) คนจำนวนมากที่ต้องการความสำเร็จในการทำงาน และพอใจในการมีส่วนสร้างสรรค์งานที่มีความสำคัญให้แก่บริษัท ถ้าผู้บริหารยอมรับในข้อนี้ก็ย่อมสนับสนุนให้บุคคลได้มีโอกาสประสบผลสำเร็จในการทำงานตามศักยภาพ (Potential) ของแต่ละบุคคล

2. การยอมรับ (Recognition) โดยปกติแล้วคนทุกคนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้าผู้บริหารแสดงออกถึงพฤติกรรมการยอมรับในความคิดหรือความสามารถของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นคำยกย่องชมเชย หรือการให้ Feedback ที่เหมาะสมจะมีส่วนจูงใจในการทำงานได้มาก

3. ความก้าวหน้า (Advancement) ความก้าวหน้าในการทำงานเป็นสิ่งที่ท้าทายจะทำให้บุคคลนั้นได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการทำงานอยู่เสมอ

4. ความสนใจ (Interest) หมายถึง การให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานตามที่เขามีความสนใจ ให้เขามีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานนับเป็นการจูงใจที่ดีวิธีหนึ่ง

5. ความรับผิดชอบ (Responsibility) บุคคลที่มีความสามารถ มีไหวพริบและทักษะในการทำงานที่ดี อยากที่จะทำงานด้วยอำนาจและความรับผิดชอบของตนเอง และไม่ชอบถูกบังคับให้ทำงาน

6. การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) การเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย วิธีทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจในการทำงาน จะสร้างให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงาน การให้มีส่วนร่วมในการทำงานนี้จะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกัน และมีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบและปัจจัยของการประเมินความพึงพอใจมีความสำคัญที่ต้องระบุให้สอดคล้องกับเป้าหมายของงาน ศึกษาทำความเข้าใจร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางการเสริมสร้างในการทำงานอย่างสร้างสรรค์และพัฒนางาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โรงเรียน ในเรื่องกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ผู้ประเมินได้ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิดและแนวทางตามโครงพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ โดยจำแนกเป็นหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

วีระพล สมชัย (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP Model เป็นการประเมินวัตถุประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการที่มีลักษณะเป็นแบบประเมิน ผลการประเมินก่อนดำเนินโครงการ โดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับ “น้อย” โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกระบวนการ ตามลำดับ ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนหลังดำเนินโครงการ โดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านสภาพแวดล้อมตามลำดับ การเปรียบเทียบผลรวมการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ก่อนการดำเนินโครงการและหลังการดำเนินโครงการ พบว่า การดำเนินการหลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการในทุกด้าน โดยด้านผลผลิตหลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนาวรรณ วรรณโรจน์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ เก่ง ดี มีความสุข โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP Model เป็นการประเมินวัตถุประสงค์ และรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการที่มีลักษณะเป็นแบบประเมินความก้าวหน้า เพื่อชี้จุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงาน ทั้งในระยะก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ในการประเมินพบว่า ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนก่อนดำเนินโครงการ โดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ “น้อย” โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกระบวนการตามลำดับ ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินโครงพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนหลังดำเนินโครงการ โดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ การเปรียบเทียบผลรวมการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนก่อนการดำเนินโครงการและหลังการดำเนินโครงการ พบว่า การดำเนินการหลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการในทุกด้าน โดยในด้านผลผลิตหลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2549: 258) ได้ทำการวิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างความดีมีคุณธรรม โดยพิจารณาจาก 3 ประเด็นหลัก คือ คนดีมีคุณธรรม ครอบครัวดีมีคุณธรรม และชุมชนดีมีคุณธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีคัดสรรคน ครอบครัว ชุมชนดีมีคุณธรรม และเพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมให้กับคนในครอบครัว ชุมชน ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมในระดับบุคคลคือการพัฒนาตนเองตามแนวไตรสิกขาคือศีล สมาธิ ปัญญา ตัวเราเป็นตัวอย่างที่ดี พ่อแม่ทำตนเป็นต้นแบบที่ดี ให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง สร้างครอบครัวให้อบอุ่น เข้มแข็ง เอื้อเฟื้อต่อกัน การอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีพัฒนาเมื่อเติบใหญ่ ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเข้าวัดฟังธรรม ทำบุญเพื่อให้เด็กซึมซับความดีงาม ครูเป็นแบบอย่างและสอนคุณธรรมจริยธรรม ร่วมมือส่งเสริมและพัฒนาคนดี เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีมีคุณธรรมนำมาเป็นต้นแบบของชุมชน สังคม ให้กำลังใจคนทำดีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โรงเรียนสอนวิชาศีลธรรมที่เน้นการปฏิบัติจริง ร่วมกิจกรรมกับวัด เพิ่มชั่วโมงสอนจริยธรรม ฝึกให้เด็กนั่งสมาธิ จัดหาสมุดบันทึกความดีให้เด็กบันทึก แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ มีกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ใช้วัดเป็นศูนย์การพัฒนาคุณธรรมความดี ใช้กิจกรรมทางศาสนาช่วยสอน ใช้ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมช่วยกล่อมเกลาจากวิถีชีวิต จัดกิจกรรมที่ดีมารองรับโดยมีฐานจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับครอบครัว พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้ครอบครัวอบอุ่น เข้าใจกัน เข้าใจถึงความแตกต่าง รู้จักปรับตัวเข้าหากัน มีความอดทนในการเลี้ยงลูกให้เป็นคนดี ส่งเสริมลูกทั้งด้านการศึกษาและการเป็นคนดี มีกิจกรรมที่สมาชิกทั้งครอบครัวทำร่วมกัน เข้าร่วมประเพณีท้องถิ่น สังคมมีการประกาศยกย่องครอบครัวที่ปฏิบัติได้เหมาะสม เช่น แม่ดีเด่น พ่อดีเด่น ลูกกตัญญูระดับชุมชน คนในชุมชนทุกระดับต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสร้างความร่วมมือในการสร้างคนดี สังคมดี จากบ้าน วัด โรงเรียน ยกย่องคนดีให้เป็นแบบอย่างของชุมชน สร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน สร้างครอบครัวที่ดี สร้างอาชีพที่มั่นคงในชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาใช้ ดูแลสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมการสร้างคนดี ชุมชนดี สังคมให้เพิ่มมากขึ้น

ทองย่อม สาครสูงเนิน (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์นักเรียนแบบยั่งยืน ตามแนวทางไตรสิกขา โรงเรียนบ้านอีตื้อดอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยโดยสรุป พบว่า

การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์นักเรียน โดยใช้เทคนิคโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์นักเรียน ตามแนวทางไตรสิกขา และเทคนิคการพัฒนาบุคลากรสู่มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเข้าค่ายปฏิบัติธรรม กิจกรรมเข้าแถวดีมีวินัย กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเรียน กิจกรรมอบรมหน้า

เสาธง กิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันอำลานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กิจกรรมการอบรมนักเรียนในวันสุดสัปดาห์ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมทำความสะอาด กิจกรรมออมทรัพย์ครูนักเรียน และกิจกรรมบันทึกทำความดี เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความพร้อมและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการสอนด้านอื่น ๆ ต่อไป

รัตนาภรณ์ ยุทธภัณฑ์ (2549: 107-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นกับการปฏิบัติต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน 3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในด้านการบริหาร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นและการปฏิบัติของโรงเรียนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทุกด้านของระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยมากกว่าระดับการปฏิบัติ

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหาร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการสอนและการนิเทศ ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับความคิดเห็นของผู้บริหารทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากกว่าระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน

3. การปฏิบัติของโรงเรียนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและแต่ละด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการสอนและการนิเทศของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการบริหาร ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการประเมินผล ไม่พบความแตกต่างกัน

กุศล ถี่ถ้วน (2550: 72-74) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ศึกษาสภาพปัญหาการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามทัศนะของครูโรงเรียนวัดเวฬุวนาราม (สินทรัพย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตดอนเมือง โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามทัศนะของครูโรงเรียนวัดเวฬุวนาราม (สินทรัพย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดเวฬุวนาราม (สินทรัพย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านนิเทศและการสอน และด้านการบริหาร ตามลำดับ

เกษม คำบุญตา (2550: 123-125) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาห้องปฏิบัติธรรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษา พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาหอปฏิบัติธรรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในด้านวิชาการที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอน แต่ในด้านที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนยังขาดการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมให้เกิดการจัดกิจกรรมหรือแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากร ประกอบกับพบแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของปัญหาความประพฤติที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในระดับชั้นต่าง ๆ เมื่อดำเนินการพัฒนาด้วยกิจกรรมการประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ AIC พบว่า 1) ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) กิจกรรมการแบ่งกลุ่มปฏิบัติการประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม AIC บุคลากรผู้ร่วมศึกษาร่วมกันกำหนดนโยบายและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้วยโครงการ และในวงรอบที่ 2 ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้านความรับผิดชอบจากการประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ พบว่า กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านนี้ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเต็มพลังเต็มความสามารถ 2) กิจกรรมตรงต่อเวลา 3) กิจกรรมบทบาทหน้าที่ของตน 4) กิจกรรมคุณภาพของงาน และ 5) กิจกรรมรักษาสาธารณสมบัติ

แสวง แสงหาญ (2551: 133-136) ได้ทำการวิจัย เรื่องสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน และศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 กับโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ไม่แตกต่างกัน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน พบว่า ด้านความมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ ควรปลูกฝังวินัยการเข้าคิวก่อนรับบริการทุกครั้ง ด้านความซื่อสัตย์ ควรมีการจดบันทึกการทำความดีของนักเรียน ด้านความกตัญญูกตเวที ควรเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมวันแม่ วันพ่อเป็นประจำ ด้านความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ครูควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ด้านประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า จัดให้มีธนาคารออมทรัพย์โดยนักเรียนมีส่วนร่วมการบริหารจัดการ ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ควรเชิญภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน

ประยุทธ มะลิงาม (2552: 132-133) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

1. ผลการประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน คณะกรรมการดำเนินโครงการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน คณะกรรมการดำเนินโครงการมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

3.1 นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ผู้ปกครองนักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ก่อนการพัฒนา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากส่วนหลังการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนา โดยภาพรวมพบว่า ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

ชะลอ สมุทรลอยวน (2552: 89-91) ได้ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) ซึ่งมี 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการประเมิน พบว่า โดยภาพรวมการดำเนินงานของโครงการทุกด้านบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย พบว่า อยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองพึงพอใจในการปฏิบัติตนมีความกตัญญูกตเวทีของนักเรียนและเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนตลอดโครงการ ผลการประเมินการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ รักเคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูและใช้เงินอย่างคุ้มค่าและรู้คุณค่าของ การออมทรัพย์ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่านักเรียนเป็นเยาวชนที่ดีของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ปฏิบัติตนตามระเบียบการสอบและทำ

การบ้านด้วยตนเอง ปฏิบัติตนสุภาพและมีสัมมาคารวะในการพูดคุยหรือเดินผ่านครูและผู้ใหญ่ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทรงเกียรติ วรรณจันทร์ (2552: 122-123) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการดำเนินงาน เปรียบเทียบและหาปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการครูที่มีสถานภาพและปฏิบัติงานในขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกันโดยรวมและรายด้าน รวมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้าราชการครูที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน มีการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนรวมทุกด้าน และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ข้าราชการครูที่เป็นครูผู้สอน มีการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบและหาปฏิสัมพันธ์

3.1 ข้าราชการครูที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน รวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน รวมทุกด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครู ต่อการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน รวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะสูงสุดแต่ละด้าน คือ

4.1 ด้านความมีวินัย มีความรับผิดชอบ คือ การจัดกิจกรรมต้องสม่ำเสมอต่อเนื่อง ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4.2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต คือ ควรจัดกิจกรรมที่มีผลตอบแทนคนทำดี และมีการลงโทษคนทำผิด

4.3 ด้านความกตัญญูกตเวที คือ ควรปลูกฝังให้นักเรียนกตัญญูต่อบิดา-มารดา สถานศึกษา ครูอาจารย์ โดยเน้นการส่งเสริมความรักความเข้าใจกตัญญู เช่น โครงการพ่อแม่ครู

4.4 ด้านความมีเมตตากรุณาโอบอ้อมอารี คือ ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น เช่น พี่ดูแลน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน

4.5 ด้านการประหยัดและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า คือ ควรจัดกิจกรรมขยะนี้มีราคา ประหยัดไฟฟ้า โดยเน้นการปิดไฟและพัดลมทุกครั้งที่ไม่มีคนในห้องเรียน

4.6 ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คือ ควรจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ประเมินผลอย่างเป็นระบบ

สันติ ดาวเรือง (2552: 80-81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบบูรณาการ และเพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลการวิจัย พบว่า คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ก่อนเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน มีระดับคะแนนสูงสุด แต่หลังการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน มีระดับคะแนนสูงสุดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบบูรณาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สุริยา ผันพลี (2552: 108-111) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม: กรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยมีความมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 2) เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 และ 3) เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า

1. การศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม พบว่า นักเรียนโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม ต้องได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากนักเรียนส่วนมากยังขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ นักเรียนพูดคุยและส่งเสียงดังในขณะที่ครูกำลังสอน ไม่สนใจครู ไม่ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม ไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่ค่อยสนใจในการศึกษาเล่าเรียน และยังขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและบุคคลอื่น

2. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยสรุป จากการที่ได้สังเกตละสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน และครู พบว่า ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลให้นักเรียนส่วนมากมีคุณธรรม จริยธรรมดีมากขึ้น

3. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความกตัญญูกตเวที ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพอประมาณ ประหยัดและอดออม

อรุณศรี เหลืองธานี (2552: 119-121) ได้ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนคลองบางโพธิ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2552 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนคลองบางโพธิ์ พบว่า

1. การประเมินด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนคลองบางโพธิ์ ด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ โดยรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนคลองบางโพธิ์ ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ โดยรวมมีความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้น อยู่ในระดับมาก

3. การประเมินด้านกระบวนการของโครงการ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนคลองบางโพธิ์ ด้านกระบวนการของโครงการ โดยรวมมีความเหมาะสมของกระบวนการ อยู่ในระดับมาก

4. การประเมินด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนคลองบางโพธิ์ ด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมนักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก

วีระ ใจแสน (2552: 117-119) ได้ประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ปีการศึกษา 2552 ใน 7 กิจกรรม คือ กิจกรรมหนูน้อยออมทรัพย์ กิจกรรมกินอยู่เป็นสร้างสรรค์เด็กดี กิจกรรม 5 ส กิจกรรมร้อยใจครูนักเรียนหันหน้าเข้าวัด กิจกรรมครูพระสอนศีลธรรม กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร และกิจกรรมบรรพชาสามเณรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนในลักษณะบูรณาการในทุกสาระการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยพื้นฐาน กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนของโรงเรียน วัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยดำเนินการประเมินผลทั้งระบบโดยอาศัยรูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) ผลการศึกษาพบว่า

1) สภาพแวดล้อมของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนของโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีความสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ระยะที่ 9 ของกระทรวงศึกษาธิการ และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางการดำเนินงานของโครงการ ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) ปัจจัยพื้นฐานของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนของโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง

3) กระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนของโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ที่ไม่ใช่ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู หรือผู้บริหารสถานศึกษา) และผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานตามโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4) ผลผลิตของของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนของโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับดี และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ที่ไม่ใช่ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู หรือผู้บริหารสถานศึกษา) ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ของโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก

วิยะดา ศิริเขตรกรณ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติเยาวชนไทยทำดีถวายในหลวงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร

เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น 2) ด้านความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน และ 3) ด้านผลผลิต ในการวิจัยครั้งนี้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษาโครงการ และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการประเมินพบว่า 1) ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมในด้านบุคลากร ด้านรายการกิจกรรม ด้านการบริหารจัดการ และด้านงบประมาณ 2) ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน มีความเหมาะสมในด้านการดำเนินกิจกรรม ส่วนผล การประเมินด้านที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ ด้านการประสานงาน และด้านการติดตามและประเมินผล ส่วนปัญหาสำคัญที่พบ ได้แก่ การขาดการฝึกปฏิบัติ การขาดการประสานงานที่ดีและต่อเนื่อง และขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 3) ผลการประเมินผลผลิตของโครงการมีความเหมาะสมในด้านผลผลิตตามโครงการ และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ชนานันท์ อุ่นเป็ง (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงรายการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนพญาเม็งราย กลุ่มประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิป(CIPP MODEL) เป็นกรอบในการประเมินโครงการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำของผู้บริหารและครู สรุปผลได้ดังนี้ ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม โคยรวมพบว่ามีความเหมาะสมระดับมาก ด้านปัจจัย โคยรวมพบว่า มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ด้านกระบวนการ โดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมระดับมาก และด้านผลผลิตโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมระดับมาก

จิมารัตน์ ปุญญปัญญา (2557: บทคัดย่อ) ได้ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Process) และ 2) เพื่อประเมินผลสำเร็จของโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา คุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” ด้านรางวัลและเกียรติบัตรที่ได้รับ และด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครู จำนวน 133 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน นักเรียน จำนวน

358 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 358 คน ผลการประเมินพบว่า 1) ผลประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารี สตรีวิทยา” ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิต (Process) โดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมหรือการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินผลสำเร็จของโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” สรุปได้ดังนี้ ด้านพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม พบว่า นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหลังดำเนินโครงการมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นกว่าก่อนดำเนินโครงการทั้งโดยภาพรวมและรายด้านด้านรางวัลและเกียรติบัตร พบว่า หลังจากการดำเนินโครงการนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” มากขึ้น และหลังจากที่นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมตามโครงการและด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจ ต่อโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา”อยู่ในระดับมากที่สุด

นิศากร ยมหา (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย จำนวน 4 ด้าน คือ ความเหมาะสมของบริบท ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบทของโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

บรรยวัสถ์ ศิริอริยะชัย (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินผลโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เมื่อสิ้นสุดโครงการตามแบบของ สตัฟเฟิลบีม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการคือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 5 คน ครูโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 113 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 14 คน เครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 191 คน นักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์

จำนวน 341 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 664 คน มีผลการประเมิน ดังนี้ ด้านบริบทของโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมและความสำเร็จของโครงการ ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 อยู่ในระดับมากที่สุด

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Enciso (2001: 961) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับวินัยนักเรียนอันเป็นการศึกษาทัศนะของนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน โดยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายซึ่งมีนักเรียนประมาณ 1,700 คน และครู 69 คน พฤติกรรมทางวินัยของนักเรียนที่ศึกษา ได้แก่ การกระทำที่ไม่เหมาะสมและคำพูดที่นักเรียนคนหนึ่งแสดงออกที่ทำให้สภาพแวดล้อมการเรียนเสียหายสำหรับประชากรนักเรียนโดยทั่วไป วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกล่าวว่าแนวความคิดที่ผิดเกี่ยวกับวิธีการที่ครูกล่าวถึงปัญหาวินัยของนักเรียนควรจะได้รู้จักก่อนที่จะสามารถนำการปฏิบัติทางวินัยไปใช้ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนและครูไม่รู้สึกว่าการปฏิบัติทางวินัยใด ๆ มีประสิทธิผลในการป้องกันหรือในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ผู้บริหารรู้สึกว่าครูเป็นเหตุผลแรกสำหรับนโยบายวินัยที่ประสบความสำเร็จซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของการจัดการชั้นเรียนของครู ส่วนนักเรียนเชื่อว่าผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญที่สุดของกระบวนการวินัย

Hether (2001: 209) ได้วิจัยเรื่อง เหตุผลทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากพื้นฐานการศึกษาที่หลากหลาย ประเด็นปัญหาที่ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนวอลดอล์ฟ ส่งผลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมนักเรียนอย่างไร การวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสืบสวนสอบสวนในเชิงคุณภาพและการวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อที่จะทราบว่าโรงเรียนในเมืองวอลดอล์ฟ มีการอบรมจริยธรรมนักเรียนอย่างไร จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนของโรงเรียนในเมืองวอลดอล์ฟ มีคะแนนทางด้านจริยธรรมสูงกว่านักเรียนอื่นที่มีการสอนคุณธรรมทางศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Hoden (2001: 64-A) ได้ศึกษาความเชื่อ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับคุณลักษณะการศึกษาของครูประถมศึกษาในเขตเมือง โดยการสำรวจ สัมภาษณ์และการวิเคราะห์จากเอกสาร

ผลการศึกษา พบว่า ครูมีความห่วงใยมากเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ ความรุนแรง ความโกรธที่ควบคุมไม่ได้ การขาดทักษะในการจัดการความขัดแย้ง คุณลักษณะและการขาดความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง ครูทุกคนเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักสูตรคุณลักษณะการศึกษา ที่สอนเกี่ยวกับคุณภาพของลักษณะ ได้แก่ ความเคารพนับถือ ความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ

ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ครูส่วนใหญ่เชื่อว่าคุณลักษณะการศึกษา สามารถลดพฤติกรรมความรุนแรง และสามารถช่วยนักเรียนให้จัดการความรุนแรงได้ ครูใหญ่พึงพอใจกับหลักสูตรนี้และเห็นว่าตนเองควรเป็นแบบอย่างที่ดีทางคุณธรรมจริยธรรม ทั้งเห็นถึงความมีประสิทธิภาพในการทำงาน

Bonawiz (2002: 1433-A) ได้ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาจริยศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาทุกคน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา โดยศึกษาจากนักศึกษาจำนวน 205 คน ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาจากสาขาวิชาการบัญชี ธุรกิจ และสาขาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ธุรกิจ ตัวแปรอิสระที่มี ได้แก่ สาขาวิชาเอก ตามจำนวนรายวิชาจริยศาสตร์ และระดับผลการเรียน

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนรายวิชาจริยศาสตร์ มีระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนเท่ากันแต่ยังไม่ได้เรียนรายวิชานี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเรียนรายวิชาจริยศาสตร์กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชานี้ คะแนนจริยศาสตร์แตกต่างกัน และนักศึกษาที่เรียนชั้นต่ำกว่า และเรียนรายวิชานี้มีการพัฒนาด้านจริยธรรมได้ดีกว่านักศึกษาที่เรียนรายวิชาอื่น แต่ยังไม่ได้เรียนรายวิชาจริยศาสตร์ มีผลดีต่อการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามากกว่าการเรียนรายวิชากลุ่มการศึกษาทั่วไป นักศึกษาชายที่เรียนวิชาจริยศาสตร์ มีคะแนนไม่เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนเท่านักศึกษาชายสาขาอื่นแตกต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาหญิงมีระดับการพัฒนาเพิ่มขึ้นหลังจากเรียนรายวิชานี้ แต่นักศึกษาหญิงที่เรียนสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมหลังจากเรียนแล้วไม่แตกต่างกัน

Dzivhani (2002: 842-A) ได้ศึกษาบทบาทของระเบียบวินัยที่มีต่อการจัดการในโรงเรียนและห้องเรียน โดยศึกษาจากการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีกฎระเบียบวินัยดีมาก แสดงผลให้เห็นจากการสอบเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้จำนวนมาก พบว่า เกิดจากกระบวนการจัดการของโรงเรียนที่ดี เช่น นโยบาย สภาพห้องเรียน บทบาท ครูผู้สอน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ตัวแทนของนักเรียน และกฎระเบียบวินัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับการมีวินัยที่เหมาะสม มีการอุทิศตนให้กับการกำกับดูแลวินัย ควรมีแรงจูงใจในการปฏิบัติ การมีวินัยเป็นแบบอย่างที่ดีของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ล้วนเป็นองค์ประกอบต่อการรักษากฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ประการสำคัญคือได้รับความร่วมมือจากนักเรียนและผู้ปกครองจึงประสบความสำเร็จได้

Cranley (2003: 1531-A) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติในด้านจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนเมืองของประเทศไทย การประพฤติปฏิบัติทางด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วยมาตรการที่โรงเรียนใช้ในการอบรมจริยธรรมและ

ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยการนำเอาจริยธรรมมาบูรณาการเข้ากับวิชาอื่น และมาตรการเหล่านี้จะเกิดผลอย่างไร โดยกำหนดกรอบความคิดไว้ 6 ด้าน คือ การสอนจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักฐาน การสอนจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมการสอนที่ต่อเนื่อง การสอนจริยธรรมโดยกำหนดระเบียบกฎของห้องเรียน การสอนจริยธรรมโดยดำเนินการนโยบายและระเบียบของทางราชการ การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงพบว่า การจัดการศึกษาด้านจริยธรรม โดยผู้บริหารและครูเน้นการปลูกฝังความดีงามที่ยึดตามหลักพระพุทธศาสนา โดยเน้นการควบคุมดูแลนักเรียน การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างให้กับคนอื่นได้ ความดีโดยวิธีการที่นักเรียนรู้โดยการปฏิบัติแม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหลักสูตร สิ่งที่ต้องปฏิบัติต่อกัน การให้เกียรติผู้อื่นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และได้ค้นพบว่า การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาควรบูรณาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และปฏิบัติได้ ผู้บริหารและครู นอกจากอบรมสั่งสอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีการฝึกอบรมควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน อย่างไรก็ตามแม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่จะมีความประพฤติที่เหมาะสมตลอดเวลา แต่ก็มีนักเรียนส่วนน้อยที่ต่อต้านในด้านการไม่อยากเรียน

Royal (2004: 2733-A) มีความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อระบุปัญหาวินัยนักเรียน ที่ส่งผลต่อการพักการเรียนในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเพศและระดับชั้นเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลช่วยสนับสนุนความแตกต่างในประเภทความละเมิดวินัย ซึ่งส่งผลต่อการสั่งพักการเรียนในโรงเรียนและนอกโรงเรียนตามที่ระบุไว้โดยระดับชั้นเรียนของนักเรียน ในขณะที่การละเมิดวินัยที่ระบุได้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-4-5-6 ว่าเหมือนกันนั้น ประเภทการละเมิดวินัยสำหรับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างกัน การสั่งพักการเรียนชายเกิดขึ้นบ่อยกว่านักเรียนหญิงสามเท่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องระบุการปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิผล ที่จะลดปัญหาการมีวินัยนักเรียนลงได้ โรงเรียนต้องตอบสนองต่อวินัยที่มีการพิจารณาลงโทษด้านจริยธรรม รวมทั้งการพัฒนาส่วนบุคคลของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงด้วย ผู้ทำต้องรู้ว่า ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมที่เรียนรู้มา และต้องรู้ว่าความพยายามทางการศึกษาเพื่อความไม่รุนแรง สันติภาพ การศึกษา ทักษะทางสังคม พฤติกรรมแบบร่วมมือกัน และบุคลิกการศึกษาเหล่านี้จะต้องนำมาสอน เมื่อระบุปัญหาวินัยนักเรียนแล้ว กลยุทธ์สามารถจะนำมากล่าวถึงเพื่อลดความแตกต่างในโรงเรียนลงได้ และสามารถจะช่วยพัฒนาให้บรรลุศักยภาพทางวิชาการได้อย่างเต็มที่ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนั้น ได้แก่ รูปแบบการจัดกิจกรรมในโรงเรียน เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่อยู่อาศัย และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ความอบอุ่นของครอบครัว

Osakwe (2004: 12057-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้รูปแบบพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก (สำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในไนจีเรีย) การวิจัยครั้งนี้ต้องการเสนอพัฒนาการของหลักสูตรการสอนของครู โดยมีแบบอย่างพัฒนาการของโคลเบิร์ก ซึ่งกล่าวว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเกิดขึ้นทีละขั้น ในโครงสร้างทั้ง 6 ขั้นตามลำดับ อันเป็นผลจากการปฏิบัติกิริยาสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทุกคนจะต้องผ่านขั้นตอนโดยไม่มีใครจะกระโดดข้ามขั้น แต่ว่าก้าวช้าหรือเร็วขึ้นกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาทางสังคมอย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะเปลี่ยนจริยธรรมขั้นหนึ่งไปยังอีกขั้นหนึ่ง ในการนี้อาจช่วยได้โดยการชี้แจงอภิปราย ซึ่งต้องมีการนำเรื่องที่จะช่วยในการพัฒนาของโคลเบิร์กนำไปสู่สถานการณ์ที่ขัดแย้ง สถานการณ์เช่นนี้ครูในฐานะผู้นำต้องรู้ทักษะชี้แจง

Romeo (2005: 12595-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความรู้จริยธรรมจากคะแนนแบบทดสอบพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการสอนการพัฒนาความรู้จริยธรรมจากคะแนนแบบทดสอบการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผลการวิจัย พบว่า คะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน องค์ประกอบภูมิหลังของประชากรด้านเพศ อายุ ชั้นเรียน คะแนนสะสม การศึกษาของบิดามารดา และจำนวนปีการศึกษาในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Bradshaw (2007: 160-A) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามสภาพของท้องถิ่น โดยการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประมวลผล นำเอาคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในบทเรียนที่ทำการสอน ซึ่งเน้นตามวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพ มีความเจริญทางคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น

จากรายงานการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว เห็นได้ว่า การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องกระทำ ภาวะแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน ต้องประสานสัมพันธ์กันทั้งครอบครัว โรงเรียน ศาสนา และระบบอื่น ๆ ในสังคม ในการที่จะส่งเสริมเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี ในสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนที่จะซอบลอกเลียนแบบจากสิ่งที่ได้รับรู้และพบเห็น จากสื่อด้านต่าง ๆ ซึ่งขาดการควบคุมมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีปัญหาขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดความมีระเบียบวินัยในตนเอง ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ และขาดความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้จิตใจของผู้เรียนเป็นคนที่ขาดความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละเพื่อส่วนรวม จึงทำให้สังคมปัจจุบันเกิดความวุ่นวาย สับสน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องให้ครูผู้อบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝัง ให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบมีวินัยในตนเอง พร้อมมีคุณธรรมจริยธรรม มีความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้พบเห็น เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ครอบครัวและชุมชน ดังนั้น

ทุกฝ่ายในสังคมไทยจำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านระเบียบวินัย โดยเร่งปลูกฝังให้นักเรียนโดยเฉพาะเยาวชนทั้งหลาย เพื่อความสงบสุขของสังคม เพื่อที่จะได้เป็นประชาชนคนไทยที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จะต้องกระทำโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งการจัดประสบการณ์ การฝึกอบรมให้กับนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่า สามารถพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติได้ในที่สุด ดังนั้นผู้ประเมินโครงการในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียน ที่รับผิดชอบโครงการ จึงจัดทำรายงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533: 119-120 ; อ้างอิงมาจาก Stufflebeam, 1985: 159) เป็นแบบประเมินที่จะทำให้เห็นการประเมินทั้งระบบ จุดเด่น จุดด้อยที่ต้องแก้ไข เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการประเมินจะมีประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ สอดคล้องกับความต้องการอย่างเหมาะสม ซึ่งทำให้ทราบทั้งข้อดีข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้นของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี และนำผลที่ได้จากการประเมินครั้งนี้เป็นสารสนเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะพิจารณาปรับปรุง แก้ไข วางแผน พัฒนาโครงการเพื่อให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ต่อไป

8. กรอบแนวคิดสำหรับการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ในการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ผู้ประเมินใช้แนวคิดการประเมินทั้งระบบของโครงการ คือ ภาพรวมทั้งโครงการโดยใช้รูปแบบซิป (CIPP Model: Context, Input, Process, Product) ของ Stufflebeam คือประเมินบริบท ปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ ได้แก่

การประเมินบริบท (Context Evaluation) คือการพิจารณาจากบริบทของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ซึ่งได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พิจารณาความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และนโยบายของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ใพระบรมราชินูปถัมภ์ และบริบทชุมชน

การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) ประเมินจากทรัพยากรที่นำมาใช้ในโครงการ ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยดูภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความพร้อม ความสามารถ และการมีส่วนร่วม ด้านงบประมาณสนับสนุนโครงการ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนฯ ด้านระยะเวลาการจัดทำโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยดูความเหมาะสมของเวลาที่จัด

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) พิจารณาจากความเหมาะสมของการวางแผนในการจัดกิจกรรม การดำเนินการจัดกิจกรรมและการประสานงาน การประเมินผลการจัดกิจกรรม และการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมระหว่างดำเนินการ

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ประเมินความสำเร็จของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ เป้าหมายจำนวนนักเรียนที่ร่วมในโครงการจำนวน 2,053 คน สำหรับผลลัพธ์ พิจารณาจากผลที่เกิดกับนักเรียน 2,053 คน โดยประเมินผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังการดำเนินโครงการ และได้ประมวลจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพระยะต่อไป และใช้อ้างอิงเป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการพัฒนาโครงการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ด้วย ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามรูปแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L.)

บทที่ 3

วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ การประเมินเชิงคุณภาพคือการเข้าร่วมสังเกตกิจกรรมระหว่างดำเนินโครงการ และเก็บข้อมูลปฐมภูมิและนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ส่วนการประเมินเชิงปริมาณคือการออกแบบสอบถามกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อาทิ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ฯลฯ ตามตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ

กรอบแนวทางการประเมินภาพรวม

ผู้ประเมินกำหนดกรอบการประเมินที่มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน 4 ข้อ คือ

1. การประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

2. การประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

3. การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

4. การประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ผู้ประเมินได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการประเมินเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เป็นการประเมินขั้นเตรียมการ โดยประเมินด้านบริบทของโครงการในวันที่ 16 - 30 พฤษภาคม 2561

2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินขั้นดำเนินการและขั้นติดตามผล โดยประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2561 ถึง 31 ธันวาคม 2561

3. การประเมินหลังดำเนินโครงการ เป็นการประเมินขั้นรวบรวมสรุป โดยการประเมินผลผลิตของโครงการ ในวันที่ 1 มกราคม – 31 มกราคม 2562

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กำหนดกรอบแนวทางการประเมิน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินตัวบ่งชี้/ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์ในการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินโครงการ ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ 4 กรอบแนวทางในการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ / ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล
1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	- ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของ สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนและบริบทของโรงเรียน	คณะกรรมการบริหารโครงการ (n = 20)	- แบบสอบถามด้านบริบทโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (แบบสอบถาม ฉบับที่ 1)	- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ / ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล
2. เพื่อประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	- ความเหมาะสม / ความเพียงพอของปัจจัยเกี่ยวกับ 1. บุคลากร 2. งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน 3. วัสดุ อุปกรณ์ 4. สถานที่ 5. ระยะเวลา	คณะกรรมการดำเนินโครงการ (n =137)	- แบบสอบถามด้านปัจจัย โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (แบบสอบถาม ฉบับที่ 2)	- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ / ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	- ความเหมาะสมของการปฏิบัติงานตามโครงการในแต่ละขั้นตอน ● การวางแผนในการจัดกิจกรรม ● การดำเนินงานตามกิจกรรม ● การประเมินผลการจัดกิจกรรม ● การแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรม	คณะกรรมการดำเนินโครงการ (n = 137)	- แบบสอบถามด้านกระบวนการโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (แบบสอบถามฉบับที่ 3)	- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ / ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล
4.เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒารามในพระบรมราชินูปถัมภ์	- ผลที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ 1.1 คุณลักษณะด้านความขยัน 1 2 คุณลักษณะด้านความประหยัด 1.3 คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์	1.ครู 2.คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.ผู้ปกครองนักเรียน (n = 442)	1. แบบสอบถามด้านผลผลิตโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (แบบสอบถาม ฉบับที่ 4)	- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ / ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล
	1.4 คุณลักษณะด้านความมีวินัย 1.5 คุณลักษณะด้านความสุภาพ 1.6 คุณลักษณะด้านความสะอาด 1.7 คุณลักษณะด้านความสามัคคี 1.8 คุณลักษณะด้านความมีน้ำใจ				

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ / ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล
	- ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1. ครู 2. นักเรียน 3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4. ผู้ปกครองนักเรียน (n = 749)	1. แบบสอบถามความพึงพอใจโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (แบบสอบถาม ฉบับที่ 5)	- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ / ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล
	- ผลที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ก่อนการดำเนินโครงการ - ผลที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ หลังการดำเนินโครงการ	1. ครู 2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. ผู้ปกครองนักเรียน ก่อนและหลังดำเนินโครงการ (n = 442)	1. แบบสอบถามด้านผลผลิตโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (แบบสอบถาม ฉบับที่ 4)	- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลการดำเนินโครงการหลังการดำเนินโครงการ สูงกว่าก่อนการดำเนินโครงการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่

ประชากร จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ คณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง 2) ผู้ดำเนินโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินโครงการ และครู และ 3) นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 2,053 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย

คณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 20 คน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 13 คน (ไม่นับรวมตัวแทนครูและผู้บริหารสถานศึกษา)

ผู้ปกครองนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 ที่เป็นผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน จำนวน 305 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

คณะกรรมการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 137 คน

ครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 124 คน

นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,053 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครนซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 305 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ คือแบบสอบถามตามประเด็น ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยใช้แบบประเมิน CIPP Model จำนวน 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามด้านบริบทของโครงการ เพื่อประเมินความสอดคล้องของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความเหมาะสมของกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 40 ข้อ จำแนกตามคุณลักษณะทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

4.1 คุณลักษณะด้านความขยัน	จำนวน 5 ข้อ
4.2 คุณลักษณะด้านความประหยัด	จำนวน 5 ข้อ
4.3 คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์	จำนวน 5 ข้อ
4.4 คุณลักษณะด้านความมีวินัย	จำนวน 5 ข้อ
4.5 คุณลักษณะด้านความสุภาพ	จำนวน 5 ข้อ
4.6 คุณลักษณะด้านความสะอาด	จำนวน 5 ข้อ
4.7 คุณลักษณะด้านความความสามัคคี	จำนวน 5 ข้อ
4.8 คุณลักษณะด้านความมีน้ำใจ	จำนวน 5 ข้อ

โดยสอบถามก่อนและหลังการดำเนินโครงการ

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อโครงการ จำนวน 10 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. แบบสอบถามบริบทด้านความสอดคล้องของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กับนโยบายของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model และศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (Rating Scale) 5 ระดับ จากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.3 กำหนดนิยามและกรอบโครงสร้างของสิ่งที่จะประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ตามรูปแบบ CIPP Model ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

1.4 สร้างแบบสอบถามโดยถามครอบคลุมด้านบริบทของโครงการในข้อ 1.3 จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด

1.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา ด้านการประเมินผล และด้านการวิจัย ตรวจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และประเมินความสอดคล้อง การพิจารณาความสอดคล้องใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

+ 1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่แน่ใจ

1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่สอดคล้องกัน

กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย

1.5.1 ผศ.ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาองครักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.5.2 ดร.วรัท พฤกษากุลนันท์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

1.5.3 ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุญยจรัสธำรงค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5.4 รศ.ดร.มนสิช สิทธิสมบูรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1.5.5 ผศ.ดร.รัชนีกร หงส์พนัส อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (IOC) ซึ่งพบว่าได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

1.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัยซึ่งมีบริบทของโรงเรียนใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน

1.8 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้นำไปทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.27 ถึง 0.97 และหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78

1.9 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความเพียงพอของปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการ

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model และศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (Rating Scale) 5 ระดับ จากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.3 กำหนดนิยามและกรอบโครงสร้างของสิ่งที่จะประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ตามรูปแบบ CIPP Model ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

2.4 สร้างแบบสอบถามโดยจะถามครอบคลุมด้านปัจจัยของโครงการในข้อ 2.3 จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด

2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา ด้านการประเมินผล และด้านการวิจัย ตรวจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความเที่ยงตรง

เชิงเนื้อหา (Content Validity) และประเมินความสอดคล้อง การพิจารณาความสอดคล้องใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

+ 1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่แน่ใจ

1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่สอดคล้องกัน

กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย

2.5.1 ผศ.ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาองครักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.5.2 ดร.วรัท พฤกษากุลนันท์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

2.5.3 ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุญยจรัสธำรงค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5.4 รศ.ดร.มนสิช สิทธิสมบูรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.5 ผศ.ดร.รัชนีกร หงส์พนัส อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (IOC) ซึ่งพบว่าได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

2.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัยซึ่งมีบริบทของโรงเรียนใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน

2.8 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้นำไปทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.15 ถึง 0.91 หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

2.9 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

3. แบบสอบถามความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model และศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (Rating Scale) 5 ระดับ จากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3 กำหนดนิยามและกรอบโครงสร้างของสิ่งที่จะประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ตามรูปแบบ CIPP Model ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

3.4 สร้างแบบสอบถามโดยจะถามครอบคลุมด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการในข้อ 3.3 จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด

3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา ด้านการประเมินผล และด้านการวิจัย ตรวจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และประเมินความสอดคล้อง การพิจารณาความสอดคล้องใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

+ 1	หมายถึง มีความเห็นว่ามีความ	สอดคล้องกัน
0	หมายถึง มีความเห็นว่ามีความ	ไม่แน่ใจ
1	หมายถึง มีความเห็นว่ามีความ	ไม่สอดคล้องกัน

กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย

3.5.1 ผศ.ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาองครักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.5.2 ดร.วรัท พฤกษากุลนันท์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

3.5.3 ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุญยจรัสธำรงค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.4 รศ.ดร.มนสิช สิทธิสมบูรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3.5.5 ผศ.ดร.รัชนีกร หงส์พนัส อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (IOC) ซึ่งพบว่า คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (IOC) ซึ่งพบว่าได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

3.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัยซึ่งมีบริบทของโรงเรียนใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน

3.8 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้นำไปทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.94 หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88

3.9 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

4. แบบสอบถามผลผลิตของโครงการ

4.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model และศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (Rating Scale) 5 ระดับ จากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.3 กำหนดนิยามและกรอบโครงสร้างของสิ่งที่จะประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ตามรูปแบบ CIPP Model ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

4.4 สร้างแบบสอบถามโดยจะถามครอบคลุมด้านผลผลิตของโครงการในข้อ 4.3 จำนวน 40 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด

4.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา ด้านการประเมินผล และด้านการวิจัย ตรวจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และประเมินความสอดคล้อง การพิจารณาความสอดคล้องใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

+ 1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่แน่ใจ

1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่สอดคล้องกัน

กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย

4.5.1 ผศ.ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาองครักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.5.2 ดร.วรัท พฤกษากุลนันท์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

4.5.3 ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุญยจรัสธำรงค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.5.4 รศ.ดร.มนสิช สิทธิสมบูรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.5.5 ผศ.ดร.รัชนีกร หงส์พนัส อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (IOC) ซึ่งพบว่าได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

4.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัยซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน

4.8 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้นำไปทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.11 ถึง 0.47 หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73

4.9 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

5. แบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อโครงการ

5.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model และศึกษาค้นคว้าเอกสาร

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

5.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามแนวคิดและหลักการประเมินโครงการตามรูปแบบ CIPP Model พร้อมทั้งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม

5.3 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (Rating Scale) 5 ระดับ จากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

5.4 กำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

5.5 สร้างแบบสอบถามโดยจะถามครอบคลุมความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ในข้อ 5.4 จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด

5.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการประเมินผล และด้านการวิจัย ตรวจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และประเมินความสอดคล้อง การพิจารณาความสอดคล้องใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

+ 1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่แน่ใจ

1 หมายถึง มีความเห็นว่ามีความไม่สอดคล้องกัน

กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย

5.6.1 ผศ.ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาองครักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.6.2 ดร.วรัท พฤกษากุลนันท์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

5.6.3 ดร.ภูธร จันทะหงษ์ ปุญยจรัสธำรงค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.6.4 รศ.ดร.มนสิช สิทธิสมบูรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.6.5 ผศ.ดร.รัชนีกร หงส์พนัส อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น (IOC) ซึ่งพบว่าได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

5.8 นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย ซึ่งมีบริบทของโรงเรียนใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน

5.9 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้นำไปทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-Total Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.90 หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88

5.10 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้ดำเนินการ ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ทั้งก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการ และหลังดำเนินโครงการ

2. การประเมินบริบท ด้านความสอดคล้องของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์กับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยให้ คณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 20 คน เป็นผู้ประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทั้งหมด 20 ฉบับ (ในวันที่ 16 – 30 พฤษภาคม 2561)

3. การประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความเพียงพอของปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการ โดยให้คณะกรรมการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 137 คน เป็นผู้ประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทั้งหมด 137 ฉบับ (ในวันที่ 16 – 30 พฤษภาคม 2561)

4. การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ โดยให้คณะกรรมการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 137 คน เป็นผู้ประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทั้งหมด 137 ฉบับ (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2561)

5. การประเมินผลผลิตโครงการ โดยประเมิน 2 ด้าน คือ

5.1 การประเมินผลก่อนและหลังการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยให้ครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 305 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 442 คน เป็นผู้ประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบ ทั้งหมด 442 ฉบับ

5.2 การประเมินความพึงพอใจของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีผลต่อการดำเนินการตามโครงการ โดยให้ครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน นักเรียนจำนวน 305 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 305 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 747 คน เป็นผู้ประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทั้งหมด 747 ฉบับ (15 – 31 มกราคม 2562)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.ข้อมูลจากเอกสารและการสังเกตระหว่างดำเนินกิจกรรม ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้วิธีการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้ประเมิน ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด เพื่อเลือกฉบับสมบูรณ์ไว้วิเคราะห์

2. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยกำหนดค่าน้ำหนักหรือคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ มากที่สุด	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 5
ระดับ มาก	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 4
ระดับ ปานกลาง	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 3

ระดับ น้อย ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 2

ระดับ น้อยที่สุด ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 1

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับ น้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบผลการประเมินโครงการ ระหว่างก่อนและหลังดำเนินโครงการ โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample test ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item - Total Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 108)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99)

สูตร $$\alpha = \frac{k}{k-1}\left[1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของการแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

1.3 เกณฑ์ประเมินความสอดคล้อง การพิจารณาความสอดคล้องใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(X-\mu)^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

μ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนประชากร

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 t-test แบบ Dependent Sample test (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 115) ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ผู้รายงานได้นำเสนอผลการประเมินโครงการแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ตอนที่ 2 ผลการประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ตอนที่ 3 ผลการประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามประเด็น ดังนี้

4.1 ผลการประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ก่อนและหลังดำเนินการตามโครงการ

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อการดำเนินการตามโครงการ

4.3 ผลการเปรียบเทียบผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ก่อนและหลังดำเนินการตามโครงการ

โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการประเมินโครงการ ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤต
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประเมินโครงการในภาพรวม

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านบริบทของโครงการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ (n = 20)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล/เหมาะสม
1	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.80	0.41	มากที่สุด
2	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.65	0.49	มากที่สุด
3	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	4.70	0.47	มากที่สุด
4	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของโรงเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
5	ความสอดคล้องของโครงการกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.80	0.41	มากที่สุด
6	โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
7	โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน	4.85	0.37	มากที่สุด
8	โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชน	4.75	0.44	มากที่สุด
9	โครงการเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชน	4.70	0.47	มากที่สุด
10	โครงการเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน	4.80	0.41	มากที่สุด
รวม		**4.77**	**0.20**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านบริบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.20) ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 7 โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.85 ;

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.37) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.65 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.49) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ดังปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านปัจจัยของโครงการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ (n =137)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เหมาะสม/เพียงพอ
1	ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพร้อมและความสามารถในการดำเนินโครงการ	4.68	0.63	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของโครงการ	4.59	0.66	มากที่สุด
3	ครูทุกคนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญโครงการ	4.59	0.66	มากที่สุด
4	คณะกรรมการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.58	0.67	มากที่สุด
5	ความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรที่ร่วมดำเนินงาน	4.58	0.63	มากที่สุด
6	โรงเรียนได้มีงบประมาณสนับสนุนโครงการอย่างเพียงพอ	4.60	064	มากที่สุด
7	ความเพียงพอของบุคลากรภายนอกที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน	4.55	0.59	มากที่สุด
8	วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการดำเนิน โครงการเพียงพอ	4.60	0.66	มากที่สุด
9	บริเวณและพื้นที่ ในการปฏิบัติงานตามโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.56	0.60	มากที่สุด
10	ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม	4.63	0.61	มากที่สุด
	รวม	**4.59**	**0.51**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านปัจจัยตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.59 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51)

ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพร้อมและความสามารถในการดำเนินโครงการ (ค่าเฉลี่ย = 4.68 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.63) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 7 ความเพียงพอของบุคลากรภายนอกที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.55 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ดังปรากฏในตารางที่ 7 – 10

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านกระบวนการของโครงการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ (n =137)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
1	มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโครงการ	4.65	0.64	มากที่สุด
2	ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อโครงการ	4.58	0.67	มากที่สุด
3	การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนการปฏิบัติทุกกิจกรรม	4.70	0.58	มากที่สุด
4	ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนให้มีส่วนร่วมกับโครงการ	4.58	0.68	มากที่สุด
5	การปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด	4.72	0.55	มากที่สุด
6	ความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน	4.58	0.66	มากที่สุด
7	มีการนิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินงานตามโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ	4.54	0.59	มากที่สุด
8	การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน	4.74	0.53	มากที่สุด
9	มีการประเมินผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.66	0.56	มากที่สุด
10	มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.67	0.61	มากที่สุด
	รวม	**4.64**	**0.46**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.64 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.46) ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 8 การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.74 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 7 มีการนิเทศ ติดตาม กำกับการดำเนินงานตามโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.54 ; S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ดังนี้

4.1 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ก่อนและหลังการดำเนินโครงการ ดังปรากฏในตาราง 8 - 9

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ก่อนการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน (n =442)

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	คุณธรรมด้านความขยัน หมั่นเพียร			
1	มีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	3.38	0.78	ปานกลาง
2	นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำงาน	3.34	0.82	ปานกลาง
3	นักเรียนสามารถทำงานต่อเนื่องจนเสร็จสิ้น	3.59	0.50	มาก
4	นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ	3.39	0.77	ปานกลาง
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	3.45	0.61	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	**3.43**	**0.59**	**ปานกลาง**

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	คุณธรรมด้านความประหยัด และอดออม			
6	นักเรียนใช้อุปกรณ์และสิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.76	0.43	มาก
7	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัด เช่น กิจกรรมประหยัดใช้พลังงาน	3.49	0.65	ปานกลาง
8	นักเรียนใช้น้ำ ไฟฟ้า และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ทั้งของตนเองและส่วนรวม อย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.67	0.47	มาก
9	นักเรียนรู้จักใช้ของใช้ที่เหมาะสมกับสภาพ ไม่ฟุ่มเฟือย หรือใช้ของที่มีราคาแพงเกินความจำเป็น	3.58	0.49	มาก
10	นักเรียนรู้จักเก็บออมเงิน เพื่อใช้ในยามจำเป็น	3.61	0.49	มาก
	เฉลี่ยรวม	**3.62**	**0.45**	**มาก**
	คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์			
11	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ และไม่ลอกการบ้าน	3.60	0.49	มาก
12	นักเรียนไม่เอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	3.60	0.49	มาก
13	นักเรียนพูดแต่ความจริง ไม่พูดเท็จ	3.60	0.49	มาก
14	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำความผิด	3.43	0.65	ปานกลาง
15	นักเรียนซื่อตรงต่อเวลา และหน้าที่	3.51	0.67	มาก
	เฉลี่ยรวม	**3.54**	**0.49**	**มาก**
	คุณธรรมด้านการมีวินัย			
16	นักเรียนแต่งกายสะอาดและถูกระเบียบ	3.51	0.66	มาก
17	นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้มอบหมาย	3.34	0.76	ปานกลาง
18	นักเรียนมาโรงเรียนและกลับตรงเวลา	3.61	0.49	มาก
19	นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนครบ	3.52	0.66	มาก
20	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงเป็นประจำ	3.44	0.64	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	**3.47**	**0.54**	**ปานกลาง**

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	คุณธรรมด้านความสุภาพนอบน้อม			
21	นักเรียนมีมารยาท สุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะ	3.55	0.74	มาก
22	นักเรียนรู้จักให้เกียรติและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่	3.63	0.59	มาก
23	นักเรียนไม่คุยโอโอ้อวดตนเอง หรือคุยข่มผู้อื่น	3.43	0.64	ปานกลาง
24	นักเรียนไม่อาฆาตพยาบาท หรือแก้แค้นคนอื่น	3.49	0.66	ปานกลาง
25	นักเรียนใช้วาจาสุภาพ พูดจาไพเราะ	3.31	0.80	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	**3.48**	**0.54**	**ปานกลาง**
	คุณธรรมด้านความสะอาด			
26	นักเรียนดูแลร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ	3.52	0.66	มาก
27	นักเรียนมีเครื่องแต่งกายและเครื่องใช้ส่วนตัวที่สะอาด	3.31	0.79	ปานกลาง
28	นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม	3.52	0.50	มาก
29	นักเรียนฝึกฝนจิตใจให้มีความแจ่มใสอยู่เสมอ	3.52	0.65	มาก
30	นักเรียนเก็บขยะทุกครั้งเมื่อเจอ แม้ตนไม่ได้ทิ้ง	3.50	0.65	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	**3.47**	**0.58**	**ปานกลาง**
	คุณธรรมด้านความสามัคคี			
31	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ๆ	3.52	0.50	มาก
32	นักเรียนไม่ทะเลาะวิวาทกัน หรือแย่งของคนอื่น	3.46	0.73	ปานกลาง
33	นักเรียนยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น	3.58	0.49	มาก
34	นักเรียนให้ความร่วมมือกับคนอื่นและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว	3.40	0.81	ปานกลาง
35	นักเรียนปรับตัวเข้ากับคนอื่นและให้ความร่วมมือกับคนอื่นได้ดี	3.50	0.50	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	**3.49**	**0.56**	**ปานกลาง**

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	คุณธรรมด้านการมีน้ำใจ			
36	นักเรียนรู้จักการเอื้ออาทรต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	3.52	0.65	มาก
37	นักเรียนให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ	3.52	0.50	มาก
38	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของ	3.52	0.65	มาก
39	นักเรียนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนและผู้อื่น	3.58	0.49	มาก
40	นักเรียนรู้จักการให้อภัยต่อการกระทำความผิดของผู้อื่น	3.52	0.50	มาก
	เฉลี่ยรวม	**3.53**	**0.51**	**มาก**
เฉลี่ยรวมทั้งสิ้น		**3.50**	**0.51**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนก่อนการดำเนินโครงการ ด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.50 ; S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คุณธรรมด้านความประหยัด และอดออม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.62 ; S.D. = 0.45) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คุณธรรมด้านความขยัน หมั่นเพียร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.43 ; S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน หลังการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน (n =442)

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	คุณธรรมด้านความขยัน หมั่นเพียร			
1	มีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	4.82	0.45	มากที่สุด
2	นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำงาน	4.80	0.47	มากที่สุด
3	นักเรียนสามารถทำงานต่อเนื่องจนเสร็จสิ้น	4.80	0.45	มากที่สุด
4	นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ	4.71	0.52	มากที่สุด
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.86	0.39	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.79**	**0.34**	**มากที่สุด**
	คุณธรรมด้านความประหยัด และอดออม			
6	นักเรียนใช้อุปกรณ์และสิ่งของอย่างประหยัด และคุ้มค่า	4.71	0.51	มากที่สุด
7	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัด เช่น กิจกรรมประหยัดใช้พลังงาน	4.52	0.53	มากที่สุด
8	นักเรียนใช้น้ำ ไฟฟ้า และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ทั้งของตนเองและส่วนรวม อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.75	0.46	มากที่สุด
9	นักเรียนรู้จักใช้ของใช้ที่เหมาะสมกับสภาพ ไม่ฟุ่มเฟือย หรือใช้ของที่มีราคาแพงเกินความจำเป็น	4.69	0.49	มากที่สุด
10	นักเรียนรู้จักเก็บออมเงิน เพื่อใช้ในยามจำเป็น	4.73	0.49	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.68**	**0.41**	**มากที่สุด**

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์			
11	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ และไม่ลอกการบ้าน	4.82	0.45	มากที่สุด
12	นักเรียนไม่เอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	4.80	0.47	มากที่สุด
13	นักเรียนพูดแต่ความจริง ไม่พูดเท็จ	4.79	0.45	มากที่สุด
14	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำความผิด	4.71	0.52	มากที่สุด
15	นักเรียนซื่อตรงต่อเวลา และหน้าที่	4.86	0.38	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.79**	**0.35**	**มากที่สุด**
	คุณธรรมด้านการมีวินัย			
16	นักเรียนแต่งกายสะอาดและถูกระเบียบ	4.71	0.52	มากที่สุด
17	นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้มอบหมาย	4.52	0.53	มากที่สุด
18	นักเรียนมาโรงเรียนและกลับตรงเวลา	4.75	0.46	มากที่สุด
19	นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนครบ	4.69	0.49	มากที่สุด
20	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงเป็นประจำ	4.73	0.49	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.68**	**0.41**	**มากที่สุด**
	คุณธรรมด้านความสุภาพนอบน้อม			
21	นักเรียนมีมารยาท สุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะ	4.82	0.45	มากที่สุด
22	นักเรียนรู้จักให้เกียรติและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่	4.80	0.46	มากที่สุด
23	นักเรียนไม่คุยโอโอ้อวดตนเอง หรือคุยข่มผู้อื่น	4.80	0.45	มากที่สุด
24	นักเรียนไม่อาฆาตพยาบาท หรือแก้แค้นคนอื่น	4.71	0.52	มากที่สุด
25	นักเรียนใช้วาจาสุภาพ พูดจาไพเราะ	4.86	0.39	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.79**	**0.34**	**มากที่สุด**

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	คุณธรรมด้านความสะอาด			
26	นักเรียนดูแลร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ	4.71	0.51	มากที่สุด
27	นักเรียนมีเครื่องแต่งกายและเครื่องใช้ส่วนตัวที่สะอาด	4.52	0.53	มากที่สุด
28	นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม	4.75	0.46	มากที่สุด
29	นักเรียนฝึกฝนจิตใจให้มีความแจ่มใสอยู่เสมอ	4.69	0.49	มากที่สุด
30	นักเรียนเก็บขยะทุกครั้งเมื่อเจอ แม้ตนไม่ได้ทิ้ง	4.73	0.49	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.68**	**0.41**	**มากที่สุด**
	คุณธรรมด้านความสามัคคี			
31	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ๆ ได้	4.82	0.45	มากที่สุด
32	นักเรียนไม่ทะเลาะวิวาทกัน หรือแย่งของคนอื่น	4.80	0.47	มากที่สุด
33	นักเรียนยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น	4.80	0.45	มากที่สุด
34	นักเรียนให้ความร่วมมือกับคนอื่นและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว	4.71	0.52	มากที่สุด
35	นักเรียนปรับตัวเข้ากับคนอื่นและให้ความร่วมมือกับคนอื่นได้ดี	4.86	0.39	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.79**	**0.34**	**มากที่สุด**
	คุณธรรมด้านการมีน้ำใจ			
36	นักเรียนรู้จักการเอื้ออาทรต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	4.71	0.51	มากที่สุด
37	นักเรียนให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ	4.52	0.52	มากที่สุด
38	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์สิน และสิ่งของ	4.75	0.46	มากที่สุด
39	นักเรียนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนและผู้อื่น	4.69	0.49	มากที่สุด
40	นักเรียนรู้จักการให้อภัยต่อการกระทำความผิดของผู้อื่น	4.73	0.49	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.68**	**0.41**	**มากที่สุด**
เฉลี่ยรวมทั้งสิ้น		**4.74**	**0.34**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังการดำเนินโครงการด้านผลผลิต ตามความเห็นของ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.74 ; S.D. = 0.34) ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คุณธรรมด้านความขยัน หมั่นเพียร คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมด้านความสุภาพนอบน้อม คุณธรรมด้านความสามัคคี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.79 ; S.D. = 0.34) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คุณธรรมด้านความประหยัด และอดออม คุณธรรมด้านการมีวินัย คุณธรรมด้านความสะอาด คุณธรรมด้านการมีน้ำใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.68 ; S.D. = 0.41) ตามลำดับ

4.2 ผลประเมินความพึงพอใจของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ดังปรากฏ ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (n = 124)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1	ความร่วมมือของ ครู นักเรียน และชุมชนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
2	นักเรียนขยัน หมั่นเพียร ในการทำหน้าที่การงาน	4.89	0.33	มากที่สุด
3	นักเรียนประหยัด อดออม และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	4.89	0.33	มากที่สุด
4	นักเรียนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา ไม่เอนเอียงหรืออคติ	4.89	0.33	มากที่สุด
5	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย แบบแผน และข้อบังคับต่าง ๆ	4.78	0.44	มากที่สุด
6	นักเรียนสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม มีมารยาท และสัมมาคารวะ	4.89	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
7	นักเรียนรักความสะอาดกาย มีความเจริญตา และจิตใจไม่มัวหมอง	4.89	0.33	มากที่สุด
8	นักเรียนสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม	4.66	0.55	มากที่สุด
9	นักเรียนมีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอื้ออาทร ต่อเพื่อนมนุษย์	4.78	0.44	มากที่สุด
10	เป็นกิจกรรมที่ดี ควรให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.88	0.33	มากที่สุด
รวม		**4.85**	**0.39**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.85 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.39) ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความร่วมมือของ ครู นักเรียน และชุมชนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย = 5.00 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.00) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.66 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55)

ตารางที่ 11 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (n = 305)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1	ความร่วมมือของ ครู นักเรียน และชุมชนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	4.57	0.62	มากที่สุด
2	นักเรียนขยัน หมั่นเพียร ในการทำหน้าที่การงาน	4.55	0.63	มากที่สุด
3	นักเรียนประหยัด อดออม และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	4.61	0.58	มากที่สุด
4	นักเรียนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา ไม่เอนเอียงหรืออคติ	4.58	0.63	มากที่สุด
5	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย แบบแผน และข้อบังคับต่าง ๆ	4.58	0.63	มากที่สุด
6	นักเรียนสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม มีมารยาทและสัมมาคารวะ	4.57	0.49	มากที่สุด
7	นักเรียนรักความสะอาดกาย มีความเจริญตา และจิตใจไม่มัวหมอง	4.69	0.53	มากที่สุด
8	นักเรียนสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม	4.59	0.59	มากที่สุด
9	นักเรียนมีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอื้ออาทร ต่อเพื่อนมนุษย์	4.57	0.57	มากที่สุด
10	เป็นกิจกรรมที่ดี ควรให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.66	0.63	มากที่สุด
	รวม	**4.59**	**0.63**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.59 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.63) ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักเรียนรักความสะอาดกาย มีความเจริญตาและจิตใจ ไม่มัวหมอง (ค่าเฉลี่ย = 4.69 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนขยัน หมั่นเพียร ในการทำหน้าที่การงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.55 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53)

ตารางที่ 12 ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (n = 13)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1	ความร่วมมือของ ครู นักเรียน และชุมชนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	4.86	0.38	มากที่สุด
2	นักเรียนขยัน หมั่นเพียร ในการทำหน้าที่การงาน	4.86	0.38	มากที่สุด
3	นักเรียนประหยัด อดออม และใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า	4.51	0.76	มากที่สุด
4	นักเรียนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา ไม่เอนเอียง หรืออคติ	4.71	0.76	มากที่สุด
5	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย แบบแผน และข้อบังคับต่าง ๆ	4.86	0.38	มากที่สุด
6	นักเรียนสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม มีมารยาท และสัมมาคารวะ	4.57	0.79	มากที่สุด
7	นักเรียนรักความสะอาดกาย มีความเจริญตา และจิตใจไม่มัวหมอง	5.00	0.00	มากที่สุด
8	นักเรียนสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม	4.51	0.76	มากที่สุด
9	นักเรียนมีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอื้ออาทร ต่อเพื่อนมนุษย์	4.86	0.38	มากที่สุด
10	เป็นกิจกรรมที่ดี ควรให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.86	0.38	มากที่สุด
	รวม	**4.76**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยรวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.76 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47) ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักเรียน รักความสะอาดกาย มีความเจริญตา และจิตใจ ไม่มัวหมอง (ค่าเฉลี่ย =

5.00 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.00) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนประหยัด อดออม และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นักเรียนสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย = 4.51 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76)

ตารางที่ 13 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (n = 305)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1	ความร่วมมือของครู นักเรียน และชุมชนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	4.78	0.43	มากที่สุด
2	นักเรียนขยัน หมั่นเพียร ในการทำหน้าที่การงาน	4.74	0.51	มากที่สุด
3	นักเรียนประหยัด อดออม และใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า	4.74	0.51	มากที่สุด
4	นักเรียนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมาไม่เอนเอียง หรืออคติ	4.69	0.57	มากที่สุด
5	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย แบบแผน และข้อบังคับต่าง ๆ	4.67	0.60	มากที่สุด
6	นักเรียนสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม มีมารยาท และสัมมาคารวะ	4.78	0.43	มากที่สุด
7	นักเรียนรักความสะอาดกาย มีความเจริญตา และจิตใจไม่มัวหมอง	4.80	0.47	มากที่สุด
8	นักเรียนสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม	4.55	0.69	มากที่สุด
9	นักเรียนมีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอื้ออาทร ต่อเพื่อนมนุษย์	4.78	0.43	มากที่สุด
10	เป็นกิจกรรมที่ดี ควรให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.55	0.69	มากที่สุด
	รวม	**4.71**	**0.54**	**มากที่สุด**

จากตาราง 13 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยรวมผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.71 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54)

ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักเรียนรักความสะอาดกาย มีความเจริญตา และจิตใจไม่มัวหมอง (ค่าเฉลี่ย = 4.80 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือนักเรียนสามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ดี ควรให้มีการดำเนินกาอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย = 4.55 ; ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.69)

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการดำเนินโครงการ ของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยภาพรวม

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ครู	4.85	0.39	มากที่สุด
2	นักเรียน	4.59	0.63	มากที่สุด
3	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.76	0.47	มากที่สุด
4	ผู้ปกครองนักเรียน	4.71	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		**4.73**	**0.26**	**มากที่สุด**

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.73 ; S.D. = 0.26) ผ่านเกณฑ์การประเมินเมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่า กลุ่มที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครู ($\bar{x}$ = 4.85 ; S.D. = 0.39) และกลุ่มที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียน ($\bar{x}$ = 4.59 ; S.D. = 0.45)

4.3 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินโครงการโดยครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ดังปรากฏในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบการประเมินโครงการ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (n = 442)

ที่	รายการ	ก่อนการดำเนินโครงการ		หลังการดำเนินโครงการ		t
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1	คุณธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร	3.43	0.59	4.79	0.34	29.613*
2	คุณธรรมด้านความประหยัด และอดออม	3.62	0.45	4.68	0.41	33.901*
3	คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	3.54	0.49	4.79	0.35	41.739*
4	คุณธรรมด้านการมีวินัย	3.47	0.54	4.68	0.41	47.056*
5	คุณธรรมด้านความสุภาพนอบน้อม	3.48	0.54	4.79	0.34	19.583*
6	คุณธรรมด้านความสะอาด	3.47	0.58	4.68	0.41	103.414*
7	คุณธรรมด้านความสามัคคี	3.49	0.56	4.79	0.34	54.417*
8	คุณธรรมด้านการมีน้ำใจ	3.53	0.51	4.68	0.41	27.180*
	รวมเฉลี่ย	**3.50**	**0.51**	**4.74**	**0.34**	36.227*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งภาพรวมและรายด้านทั้ง 8 ด้าน หลังการดำเนินการ สูงกว่าก่อนการดำเนินการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านเกณฑ์การประเมิน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมิน “โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์” เป็นการประเมินทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ การประเมินใช้กรอบแนวคิดแบบ CIPP Model โดยประเมินทั้งบริบท ปัจจัย กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
2. เพื่อประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมิน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมิน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ คณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง 2) ผู้ดำเนินโครงการ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินโครงการ และครู และ 3) นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 2,053 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 13 คน (ไม่นับรวมตัวแทนครูและผู้บริหารสถานศึกษา) ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน จำนวน 305 คน คณะกรรมการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน จำนวน 137 คน และครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน

รวมทั้งสิ้นจำนวน 137 คน และนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 305 คน ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสังเกต และแบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามด้านบริบทของโครงการ เพื่อประเมินความสอดคล้องของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์กับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 และของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความเหมาะสมของกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำแนกตามคุณธรรมทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ 1) คุณธรรมด้านความขยัน 2) คุณธรรมด้านความประหยัด 3) คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ 4) คุณธรรมด้านความมีวินัย 5) คุณธรรมด้านความสุภาพ 6) คุณธรรมด้านความสะอาด 7) คุณธรรมด้านความสามัคคี 8) คุณธรรมด้านความมีน้ำใจ

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

สรุปผลการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่า เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดการศึกษาเฉพาะนักเรียนสตรี สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒารามฯ มีลักษณะเป็นแหล่งธุรกิจและศูนย์การค้า ถือเป็นย่านอุตสาหกรรมนานาชาติ ค้าขาย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพหลัก คือ รับจ้าง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีบางส่วนนับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

เป็นวัฒนธรรมแบบผสมผสาน ทั้งวัฒนธรรมแบบไทย ไทยอีสาน จีน และอิสลาม การดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียนที่จะพัฒนานักเรียนทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรมและสติปัญญา นับว่าสอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อีกทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของนักเรียน ครู และชุมชนด้วย ผลการประเมินในด้านบริบท พบว่าในภาพรวม มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.77 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ถ้าพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบาย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.65

2. ผลการประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มีความพร้อมในการดำเนินโครงการ ทั้งด้านบุคลากร อันได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความพร้อม และความสามารถของครู และการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงงบประมาณ ที่ทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยดี ผลการประเมินในด้านปัจจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ถ้าพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมและความสามารถในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.68 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความเพียงพอของบุคลากรภายนอกที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้แก่บุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.55

3. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ การดำเนินโครงการมีการวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม คือ ศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาโครงการ มีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง ที่สำคัญคือ คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม ในกระบวนการดำเนินงาน ได้ใช้วงจรเดมมิ่ง PDCA คือ ขั้นวางแผน (P) คือ มีการประชุมปรึกษาหารือ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สำรวจความพร้อมด้านทรัพยากรที่ต้องการ ทั้งด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ ขั้นดำเนินการ (D) ซึ่งแบ่งการดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การดำเนินการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องและตรงกัน ระยะที่ 2 ดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และระยะที่ 3 ดำเนิน

การบูรณาการคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมระดับค่ายมินิธุดงค์ หลังจากที่นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ประการแล้ว ขั้นตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C) มีการประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนดำเนินการ ในระหว่างดำเนินการตามกิจกรรมแต่ละกิจกรรม และประเมินหลังจากดำเนินการแล้วเสร็จทุกกิจกรรม และขั้นปรับปรุงและสานต่อ (A) โดยประชุมร่วมกันพิจารณาผลการดำเนินการ หาข้อสรุปของการดำเนินการเผยแพร่ผลการดำเนินการ

กระบวนการที่สำคัญคือ การดำเนินโครงการเป็นการบูรณาการ กับกิจกรรมหน้าเสาธงและวิถีประจำวัน จากนั้นมีการบูรณาการไปสู่กระบวนการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ งานแนะแนว งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านกระบวนการดำเนินการตามโครงงาน

ผลการประเมินในด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.64 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ถ้าพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.72 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการนิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินงานตามโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.54

4. ผลการประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มีนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 2,053 คน จากทุกระดับชั้นของโรงเรียน ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.74 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ถ้าพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คุณธรรมด้านความขยัน หมั่นเพียร คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ คุณธรรมด้านความสุภาพนอบน้อม คุณธรรมด้านความสามัคคี อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.79 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คุณธรรมด้านความประหยัด และอดออม และคุณธรรมด้านการมีวินัย คุณธรรมด้านความสะอาด คุณธรรมด้านการมีน้ำใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.68

ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 ผ่านเกณฑ์การประเมิน กลุ่มที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครู อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 กลุ่มที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59

ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินโครงการ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรม

จริยธรรมทั้งภาพรวมและรายด้านทั้ง 8 ด้าน หลังดำเนินการโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินการโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผล

จากการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ในการประเมินพบประเด็นสำคัญควรแก่การอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านบริบท ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการพบว่าภาพรวมมีความสอดคล้องและความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินการตามโครงการผู้ประเมินได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และของโรงเรียน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสี (2536: 45) ที่กล่าวไว้ว่า การวางแผน และการบริหารโครงการใดก็ตาม เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นต้อง มีการกำหนดจุดหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อช่วยในการกำหนดคุณลักษณะของผลปลายทางและระหว่างทางที่พึงประสงค์ หลังจากได้ดำเนินงานไปแล้ว จุดหมายจะช่วยกำหนดทิศทางของการดำเนินงาน ช่วยกำหนดวิธีการที่จะทำให้ได้รับผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนการติดตามและประเมินผลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยตัดสินคุณค่าของกระบวนการหรือวิธีดำเนินงาน และการประสบผลสำเร็จของการดำเนินงาน การประเมินจะช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินคุณค่าของโครงการว่าจะขยายผลการดำเนินการต่อไปหรือยกเลิกโครงการ รวมทั้งมีประโยชน์ต่อการวางแผนในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะการประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น และมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนิศากร ยมหา (2559: บทคัดย่อ) ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบทของโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านปัจจัย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ ภาพรวมมีความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุดผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรม

ราชินูปถัมภ์ ซึ่งในการดำเนินงานครั้งนี้ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยเป็นอย่างดี ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทำให้ระดับการประเมินด้านปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับบุญมี พันธุ์ไทย (2547: 18-20) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรเป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในด้านกำลังคน วัสดุ งบประมาณ ตลอดจนระบบการบริหาร ระบบการจัดการ เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดกับทรัพยากรที่มีอยู่ และจะเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากที่สุด เพื่อเป็นการวางแผนโครงการ และสอดคล้องกับ วิยะดา ศิริเขตรกรณ์ (2553: บทคัดย่อ) ทำการประเมินโครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติเยาวชนไทยทำดีถวายในหลวงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมในด้านบุคลากร

3. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการ ภาพรวมความเหมาะสมของการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าจากการดำเนินงานตามโครงการ เกิดจากการยอมรับของบุคลากรในการต้องการที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จึงทำให้เกิดสภาพการดำเนินงานที่มีความร่วมแรงร่วมใจกันอย่างเต็มที่จากทุกฝ่าย และฝ่ายบริหารยังได้มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างขวัญและกำลังใจการดำเนินงานเป็นอย่างดี มีความสามัคคี และสัมพันธภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับประยุทธ มะลิงาม (2552: 132-133) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า กระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ปกครองนักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับชนานันท์ อุ่นเป็ง (2555: บทคัดย่อ) ทำการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย ด้านกระบวนการ โดยรวมพบว่ามีความเหมาะสมระดับมาก

4. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านผลผลิตผล พบว่า ผลผลิตของการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ก่อนการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองนักเรียน และ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง หลังการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินงานตามโครงการมีกิจกรรมที่หลากหลาย มีโครงการโครงงาน รวมทั้งกิจกรรมของทั้ง 6 ระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มารองรับ อีกทั้งยังได้มุ่งเน้นการปฏิบัติเป็นวิถีแห่งการใช้ชีวิตในโรงเรียน เป็นการเรียนรู้อย่างมีสติเป็นฐาน ทำให้นักเรียนมีความสุขในการร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก 6 ขั้นตอน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามหลักการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นไปตามลำดับขั้น กล่าวว่า บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ โดยเฉพาะการสอนให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น ครูสามารถบูรณาการเข้าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ ดาวเรือง (2552: 80-81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบบูรณาการและเพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ก่อนและหลัง การเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ก่อนเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน มีระดับคะแนนสูงสุด แต่หลังการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน มีระดับคะแนนสูงสุดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบบูรณาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับบรรยวัสถ์ ศิริอริยะชัย (2559: บทคัดย่อ) ทำการประเมินผลโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีผลการประเมิน ด้านผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมและความสำเร็จของโครงการ ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ หลังการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูและ

นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ครูยังได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ฝ่ายบริหารก็ได้พัฒนารูปแบบการบริหารที่เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีความร่วมมือ เกิดความสามัคคีขึ้นในหน่วยงาน และผู้ปกครองก็มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาของโรงเรียน พอใจที่บุตรหลานมีการพัฒนามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชะลอ สมุทรลอยวน (2552: 89-91) ได้ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) ซึ่งมี 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการประเมินพบว่า โดยภาพรวมการดำเนินงานของโครงการทุกด้านบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย พบว่าอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองพึงพอใจในการปฏิบัติตนมีความกตัญญูกตเวทีของนักเรียนและเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนตลอดโครงการ ผลการประเมินการปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองแพงพวย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ รักเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู และใช้เงินอย่างคุ้มค่าและรู้คุณค่าของการออมทรัพย์ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า นักเรียนเป็นเยาวชนที่ดีของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ปฏิบัติตนตามระเบียบการสอบและทำการบ้าน ด้วยตนเอง ปฏิบัติตนสุภาพและมีสัมมาคารวะในการพูดคุยหรือเดินผ่านครูและผู้ใหญ่มากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวีระ ใจแสน (2552: 117-119) ได้ประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2552 พบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งภาพรวมและรายด้านทั้ง 8 ด้าน หลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนาวรรณ วรรณโรจน์ (2541: บทคัดย่อ) การประเมินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ เก่ง ดี มีความสุข โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP Model ผลการประเมินผลผลิต พบว่าผลรวมการประเมินโครงพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนหลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพล สมชัย (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการการพัฒนา

คุณธรรมจริยธรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP Model ผลการประเมินผลผลิตพบว่า ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ หลังดำเนินโครงการสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิมารัตน์ ปุญญปัญญา (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา”ผลการประเมินผลผลิตพบว่า ด้านพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหลังดำเนิน โครงการมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นกว่าก่อนดำเนินโครงการทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

โดยสรุปแล้ว การดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สามารถดำเนินการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ นักเรียนได้พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมได้ดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมโครงการที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น โครงการมีกระบวนการการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถระดมการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย คณะกรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ นอกจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว ยังเป็นเพราะมีกระบวนการวางแผน การเตรียมความพร้อม การตรวจสอบระหว่างดำเนินงาน และความรู้ความสามารถของครูและภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

จากผลการประเมินบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการโดยภาพรวมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้งที่ดำเนินการโครงการเดียวกัน จากปัญหาและอุปสรรคและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการทุกระดับควรนำข้อมูลจากการประเมินโครงการครั้งนี้ไปแนะแนวทางให้โครงการประสบผลสำเร็จ ดังนี้

1.1 โครงการนี้เป็นโครงการที่มีประสิทธิภาพควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นโครงการที่สามารถส่งเสริมงานด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนได้อย่างแท้จริง

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดโอกาสให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงานของโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีความยั่งยืนต่อไป

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรประสานงานและร่วมกับคณะกรรมการของโรงเรียนและองค์กรภาคีภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อจัดหาและสนับสนุนงบประมาณ ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ

1.4 จัดทำนโยบายและแผนกลยุทธ์เป็นนโยบายระดับชาติ โดยใช้กลยุทธ์ของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.5 นำนโยบายมากำหนดกรอบในการปฏิบัติงานในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่าง ๆ โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ร่วมกันสร้างความเข้าใจ กำหนดนโยบาย ให้สอดคล้องกับบริบทของกรุงเทพมหานคร จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จ และเกิดผลในระยะยาว ผู้รับผิดชอบทุกระดับสามารถนำปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากการวิจัย เพื่อปรับแผนงานหรือกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินโครงการครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการต่อไป

2.3 ควรมีการประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยเน้นด้านผลลัพธ์ (Product) และผลกระทบ (Impact) ของการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2535). **รายงานการวิจัยของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรม ในห้องเรียน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอราวัณ.

กรวีร์ ศรีกิจการ. (2543). **เทคนิคการประเมินผลโครงการ.** เอกสารประกอบการสอนวิชาเทคนิคการประเมินโครงการ. (อัดสำเนา)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2521). **การสร้างประสิทธิภาพในการเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

_____. **คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ**. (2549). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

_____. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** (2549). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา. (2549). **คุณลักษณะของผู้มีจริยธรรม.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

กัมพล ผลพฤกษา. (2545). **การประเมินผลโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี.** ชลบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

กำแหง จิตตะมาก. (2548). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

กิติมา ปรีดีดิลก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กุศล ถี่ถ้วน. (2550). **ศึกษาสภาพปัญหาการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามทัศนะของครูโรงเรียนวัดเวฬุวนาราม (สินทรัพย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตดอนเมือง.** ภาคนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร,

เกษม คำบุญตา. (2550). **การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาลสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2549). **การวิจัยกระบวนการสร้างความดี มีคุณธรรม.** ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดิน สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และรุ่งเรือง สุขารมย์. (2550) **รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ.** กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____. (2561).**รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการร่วมสร้างเสริมการเรียนรู้เพื่อสุขภาวะโดยเครือข่ายครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

จิมารัตน์ ปุญญปัญญา. (2557). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา”. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสตรีวิทยา.

ฉลอง มาปรีดา. (2567).**คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ชะลอ สมุทรลอยวน. (2552). **การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียน วัดหนองแพงพวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1.** นครสวรรค์: โรงเรียนวัดหนองแพงพวย.

ชูพงศ์ สุขรัตน์. (2546). **ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.** ชลบุรี: ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). **การประเมินผลของโปรแกรมปริญญาตรีเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ มหาสารคาม.

_____. (2549).**เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ชนานันท์ อุ่นเป็ง. (2555). การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ โรงเรียนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย. ใน สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). **การพัฒนาจริยธรรมตำราจิตวิทยา.** กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. (2520). **จริยธรรมของเยาวชน.** กรุงเทพ ฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (2543). **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม: การวิจัยและพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรงเกียรติ วรรณจันทร์. (2552). **การศึกษาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทองย่อม สาครสูงเนิน. (2549). **รายงานการวิจัยการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์นักเรียนแบบยั่งยืน ตามแนวทางไตรสิกขา โรงเรียนบ้านอิตื้อดอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.** มหาสารคาม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.

ทิศนา แขมมณี. (2549). **การพัฒนาคุณธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: เสริมสินพรีเพรส ซิสเท็ม.

นุช รัตนวิบูลย์. (2542). **การประเมินผลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตร กรณีศึกษาสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**

นิศากร ยมหา. (2559)**. รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย". ระยอง โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย.**

บรรจง จันทมาศ. (2546). **การบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต**. กรุงเทพฯ: ที.เอส.บี.โปรดักชัน.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญมี แท่นแก้ว. (2541). **จริยธรรมกับชีวิต.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.

บรรยวัสถ์ ศิริอริยะชัย (2559).การประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์. นครสวรรค์ : นักเรียน โรงเรียนสตรีนครสวรรค์.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2535). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประยุทธ มะลิงาม. (2552). **รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์.**สุรินทร์: โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์.

ปรียาพร วงค์อนุตรโรจน์. (2522). **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพ.

ผ่องศรี สมยา. (2544). **เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น.การพิมพ์.

พยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์. (2541). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระบบการศึกษาไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2543). **ถึงเวลามารื้อปรับระบบพัฒนาคนกันใหม่.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

พระราชวรมุนี. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์**. (2525). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2530). "การพัฒนาคน" **ครุศาสตร์**. 13 (4): 1-14, เมษายน-มิถุนายน.

พล แสงสว่าง. (2545). "การพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อพัฒนาจริยธรรม", **วารสารศึกษาศาสตร์** มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 14 (1): 34-39 .

พุทธทาสภิกขุ. (2521). **การเสริมสร้างจริยธรรมแก่เด็กวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2542). **ความรู้คู่คุณธรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มัตติยากร กลมพันธ์. (2551). **การประเมินโครงการเรียนร่วม กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2546). **การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตนะ บัวสนธ์. (2540). **การประเมินโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คอมแพคท์จำกัด.

รัตนาภรณ์ ยุทธภัณฑ์. (2549). **ความคิดเห็นและการปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

รัตนาวรรณ วรรณโรจน์. (254). **การประเมินการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ราชบัณฑิตสถาน. (2525). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

_____. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.

วิภา ส่างสาร. (2547). **การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วิยะดา ศิริเขตรกรณ์. (2553). การประเมินโครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติเยาวชนไทยทำดีถวายในหลวง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).

วีระ ใจแสน. (2552). **การประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1** เพชรบุรี: โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา).

วีระพล สมชัย. (2540). **การประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศุภชัย อาชีวระงับโรค. (2547). **Practical PDCA**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น (มหาชน).

ศุภวัฒน์ วาจาสัตย์. (2544). **การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์.

สงบ ลักษณะ. (2523). **จากหลักสูตรสู่แผนการสอน.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2543). “แนวคิดบางประการเกี่ยวกับการประเมินโครงการ,” **วารสารการวิจัยทางการศึกษา** 17: 26-31; กรกฎาคม-กันยายน.

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2542). **การศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม.** กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.

สมคิด พรมจุ้ย. (2544). **การประเมินโครงการพัฒนาบุคลากรของพนักงานครูเทศบาลเขตการศึกษา 10.** กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมยศ นาวีการ. (2538). **การบริหาร**. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2538.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2549). **วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2540). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. หน้า 136. กรุงเทพ ฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันติ ดาวเรือง. (2552). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

สันติ นิลหมื่นไวย์. (2546). **การพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย โรงเรียนหนองบัววิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). **แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไทย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ม.ป.ป). **สำนึกถูกของลูกแก้ว.** กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันการทุจริต 2 สำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). **คู่มือดำเนินการสร้างวินัยทั่วประเทศ.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). **การประชุมสภาการศึกษาโครงการคุณธรรมนำความรู้ กระทรวงศึกษาธิการ**. 21 ธันวาคม 2549. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **รายงานเบื้องต้นการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย.** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. (2554). **พระราชดำรัสเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม**. เข้าถึงได้จาก: http://www.identity.opm.go.th (21 กรกฎาคม 2554)

สุเทพ ยงยุทธ์. (2544). **ศึกษาจริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ เขตการศึกษา 4 สังกัดกรมอาชีวศึกษา.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุภาวดี ขอร่ม. (2541). **การประเมินผลโครงการวัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**

สุริยา ผันพลี. (2552). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม: กรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2**. ปริญญานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุวิทย์ มูลคำ. (2543). “แนวทางการประเมินโครงการ,” **พัฒนาชุมชน.** 22 (8): 26–36 ; สิงหาคม.

สุวิมล ติรกานันท์. (2543). **การประเมินโครงการ แนวทางการปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวนีย์ เสนาสุ. (2532). **งานอาสาสมัครและกิจกรรมเยาวชน.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

แสวง แสงหาญ. (2551). **สภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3**. ปริญญานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11. (2544).**คู่มือการกำกับติดตามประเมินผลแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.

อนุวัติ คูณแก้ว และคณะ. (2550). **เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินโครงการ.** (อัดสำเนา)

อเนก น่ำทอง. (2541). **การบริหารชีวิต**. สงขลา: โรงเรียนรัตภูมิวิทยา.

อรทัย ศักดิ์สูง. (2552). **พัฒนาเทคนิคการบริหารจัดการโครงการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: กรุงสยามการพิมพ์.

อรุณศรี เหลืองธานี. (2552). **การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนคลองบางโพธิ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2552.** ปทุมธานี: โรงเรียนคลองบางโพธิ์.

อารี จำปาทอง. (2532). **การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อารี เพชรผุด. (2526). **จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2533). **การบริหารทักษะและการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

Applewhite, P.B. (1965). **Organization behavior**. Englewood clipps, N.J.: Prentice-Hall.

Blum, Milton L. and Nayler, James C. (1968).**Industrial Psychology**. New York: Happer and Rew.

Bonawiz, Mary Feeney. (2002). “Analysis and Comparison of the Moral Development of Student Required to Graduate with an Ethics Course,” **Dissertation Abstracts International.** 63(04): 1433-A ; October.

Bradshaw, Gryle L. (2007).“What Teacher Think: A Corelational Study of the Social – Emotional – Moral Perspectives of Elementary Theachers,” **Dissertation Abstracts International.** 68(01): 160-A ; July.

Cranley, Mary Elizabeth..2003). (“Tessa an School: the Moral Life of a Thai Primary School,” **Dissertation Abstracts International.** 64(5): 1531 – A ;November.

Dzivhani, Makwarela David. (2002)“The Role of Discipline in School and Classroom Management: A Case Study,” **Dissertation Abstracts International.** 40(4): 842-A ; August.

Enciso, Raymond Paz. (2001). “Perceptions of Student Discipline: Viewpoints of Students,Teachers, and Administrators,” **Masters Abstracts International.** 39(4): 961 ; August.

Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education** (3 ed.). New York: McGraw – Hill.

Hether, Chrisstine Anne. (2002). "The Moral Reasoning of High School Seniors from Diverse Educational Setting," **Abstract of Research.** 209 ; August.

Hoden, Geraldine. (2001). "A Qualitative Study of Character Education: Urban Elementary Teachers Perceptions of Their Beliefs and Practices," **Dissertation Abstracts International.** 62(01): 64-A ; July.

Hulin, C.L. (1966).Effact to Commenity Characteristers on Measures of job **Satifaction. Journal of Applied Psychology**. 50 (April 1966): 185-192.

Kohlberg, L.W. (1976). "Moral Stages and Moralization: The Cognitive Developmental Approach." **In Lickora (ed.) Moral Development and Behaviour: Theory, Research And Social Issues.** New York: Holt, Rinehart and Winston.

Locke, E.A. (1984). **Job Sactifaction**. In Social Psychology and Organizational Behavior, New York: John Wiley and Sons.

McCormick, (1974). Ernest I. And Josep Tiffin**. Industrial Psychology**. Englewood clipps, N.J.: Prentice-hall.

Milton, Charles R. Human. (1981). **Behavior in Organization: There Levels of Behavior**. Englewood clips, N.J.: Prentice-Hall.

Morse, Nancy C. (4985)**Satisfaction in the White Collar Job**. Michigan: University of Michigan Press.

Osakwe,Vincent Chukwuka.(2004). "Some Relationships Between Cognitive Development Role-talking Activity and level of Moral Development," **Dissertation Abstracts International.** 44(2): 12057-A ; February.

Romeo, John Edwaral.(2005). "The Effect of Cognitive Moral: Development Instruction on Moral, Development Scores of Parochial High School Students," **Dissertation Abstracts International.** 44(5): 12595-A ; March.

Royal, Janell Klingner.(2004). "The Identification of Student Discipline Problems Resulting in-School out-of-School Suspension by Comparing Gender Level of High School Students," **Dissertation Abstracts International.** 64(8): 2733-A ; February, 2004.

Stauss, Geor and Leonand R. Sayles. (1960). **Personal: The Human Problems of Management**. Englewood clipps, N.J.: Prentice-Hall.

Stufflebeam, Daniel L.and Others. (1985). **Educational Evaluation and Decision Making. Illinois:**F E. Peacock.

Yoder, Daleand and Others. (1959). **Hand Book of Personal Management and Psychology**. New York: McGraw – Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

แบบสอบถามฉบับที่ 1

แบบสอบถามการประเมินผลสภาพแวดล้อมของโครงการ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

.....

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโครงการ

ตอนที่ 1

โปรดพิจารณากาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. สถานภาพ

☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

☐ ครู โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

<u>ตอนที่ 2</u>

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความสอดคล้องด้านขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาระดับคะแนน ดังนี้

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความสอดคล้อง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	.....	.....	.....	.....	.....
2	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความสอดคล้อง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2	.....	.....	.....	.....	.....
4	ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
5	ความสอดคล้องของโครงการกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
6	โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
7	โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
8	โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
9	โครงการเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
10	โครงการเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) .....

.....

.....

.....

.....

..... ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามฉบับที่ 2

แบบสอบถามการประเมินปัจจัยของโครงการ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

.....

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยของโครงการ

ตอนที่ 1

โปรดพิจารณากาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. สถานภาพ

☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ ครู โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

<u>ตอนที่ 2</u>

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความความเพียงพอด้านขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาระดับคะแนน ดังนี้

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความเพียงพอ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพร้อมและความสามารถในการดำเนินโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....
2	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....
3	ครูทุกคนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความเพียงพอ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	คณะกรรมการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	.....	.....	.....	.....	.....
5	ความรู้ความสามารถของครู และบุคลากรที่ร่วมดำเนินงาน	.....	.....	.....	.....	.....
6	โรงเรียนได้มีงบประมาณสนับสนุนโครงการอย่างเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
7	ความเพียงพอของบุคลากรภายนอก ที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
8	วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการดำเนินโครงการเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
9	บริเวณและพื้นที่ ในการปฏิบัติงานตามโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
10	ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) .....

.....

.....

.....

.....

..... ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามฉบับที่ 3

แบบสอบถามการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

.....

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามผลการดำเนินงานของโครงการ

ตอนที่ 1

โปรดพิจารณากาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. สถานภาพ

☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ ครู โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

<u>ตอนที่ 2</u>

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความสอดคล้องด้านขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาระดับคะแนน ดังนี้

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....
2	ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....
3	การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนการปฏิบัติทุกกิจกรรม	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ในชุมชนให้มีส่วนร่วมกับโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....
5	การปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด	.....	.....	.....	.....	.....
6	ความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน	.....	.....	.....	.....	.....
7	มีการนิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินงาน ตามโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ	.....	.....	.....	.....	.....
8	การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
9	มีการประเมินผลการดำเนินโครงการ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....	.....
10	มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมิน โครงการมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) .....

.....

.....

.....

.....

..... ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามฉบับที่ 4

แบบสอบถามของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ด้านผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

.....

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามผลการดำเนินงานของโครงการ

ตอนที่ 1

โปรดพิจารณากาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

3. สถานภาพ

☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ ผู้ปกครองนักเรียน

☐ ครู โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

<u>ตอนที่ 2</u>

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความสอดคล้องด้านขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาระดับคะแนน ดังนี้

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความสอดคล้อง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	คุณธรรมด้านความขยัน หมั่นเพียร					
1	มีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
2	นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำงาน	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความสอดคล้อง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	นักเรียนสามารถทำงานต่อเนื่องจนเสร็จสิ้น	.....	.....	.....	.....	.....
4	นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ	.....	.....	.....	.....	.....
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....	.....
	คุณธรรมด้านความประหยัด และอดออม					
6	นักเรียนใช้อุปกรณ์และสิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า	.....	.....	.....	.....	.....
7	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัด เช่น กิจกรรมประหยัดใช้พลังงาน	.....	.....	.....	.....	.....
8	นักเรียนใช้น้ำ ไฟฟ้า และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ทั้งของตนเองและส่วนรวม อย่างประหยัดและคุ้มค่า	.....	.....	.....	.....	.....
9	นักเรียนรู้จักใช้ของใช้ที่เหมาะสมกับสภาพ ไม่ฟุ่มเฟือยหรือใช้ของที่มีราคาแพงเกินความจำเป็น	.....	.....	.....	.....	.....
10	นักเรียนรู้จักเก็บออมเงิน เพื่อใช้ในยามจำเป็น	.....	.....	.....	.....	.....
	คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์					
11	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบการสอบ และไม่ลอกการบ้าน	.....	.....	.....	.....	.....
12	นักเรียนไม่เอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
13	นักเรียนพูดแต่ความจริง ไม่พูดเท็จ	.....	.....	.....	.....	.....
14	นักเรียนยอมรับผิดเมื่อทำความผิด	.....	.....	.....	.....	.....
15	นักเรียนซื่อตรงต่อเวลา และหน้าที่	.....	.....	.....	.....	.....
	คุณธรรมด้านการมีวินัย					
16	นักเรียนแต่งกายสะอาดและถูกระเบียบ	.....	.....	.....	.....	.....
17	นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้มอบหมาย	.....	.....	.....	.....	.....
18	นักเรียนมาโรงเรียนและกลับตรงเวลา	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความสอดคล้อง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนครบ	.....	.....	.....	.....	.....
20	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงเป็นประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
	คุณธรรมด้านความสุภาพ นอบน้อม					
21	นักเรียนมีมารยาท สุภาพเรียบร้อย และมีสัมมาคารวะ	.....	.....	.....	.....	.....
22	นักเรียนรู้จักให้เกียรติและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่	.....	.....	.....	.....	.....
23	นักเรียนไม่คุยโอโอ้อวดตนเอง หรือคุยข่มผู้อื่น	.....	.....	.....	.....	.....
24	นักเรียนไม่อาฆาตพยาบาท หรือแก้แค้นคนอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
25	นักเรียนใช้วาจาสุภาพ พูดจาไพเราะ	.....	.....	.....	.....	.....
	คุณธรรมด้านความสะอาด					
26	นักเรียนดูแลร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ	.....	.....	.....	.....	.....
27	นักเรียนมีเครื่องแต่งกายและเครื่องใช้ส่วนตัวที่สะอาด	.....	.....	.....	.....	.....
28	นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม	.....	.....	.....	.....	.....
29	นักเรียนฝึกฝนจิตใจให้มีความแจ่มใสอยู่เสมอ	.....	.....	.....	.....	.....
30	นักเรียนเก็บขยะทุกครั้งเมื่อเจอ แม้ตนไม่ได้ทิ้ง	.....	.....	.....	.....	.....
	คุณธรรมด้านความสามัคคี					
31	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
32	นักเรียนไม่ทะเลาะวิวาทกัน หรือแย่งของคนอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
33	นักเรียนยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
34	นักเรียนให้ความร่วมมือกับคนอื่นและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
35	นักเรียนปรับตัวเข้ากับคนอื่นและให้ความร่วมมือกับคนอื่นได้ดี	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความสอดคล้อง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	คุณธรรมด้านการมีน้ำใจ					
36	นักเรียนรู้จักการเอื้ออาทรต่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	.....	.....	.....	.....	.....
37	นักเรียนให้ความช่วยเหลือผู้อื่น อย่างสม่ำเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....
38	นักเรียนร่วมบริจาคทรัพย์สิน และสิ่งของ	.....	.....	.....	.....	.....
39	นักเรียนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อเพื่อนและผู้อื่น	.....	.....	.....	.....	.....
40	นักเรียนรู้จักการให้อภัยต่อการกระทำความผิดของผู้อื่น	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) .....

.....

.....

.....

.....

..... ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามฉบับที่ 5

แบบสอบถามการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ด้านความพึงพอใจของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อโครงการ

.....

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีต่อโครงการ

ตอนที่ 1

โปรดพิจารณากาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. สถานภาพ

☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ ผู้ปกครองนักเรียน

☐ ครู

☐ นักเรียน

<u>ตอนที่ 2</u>

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความพึงพอใจด้านขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาระดับคะแนน ดังนี้

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความร่วมมือของครู นักเรียน และชุมชน ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2	นักเรียน ขยันหมั่นเพียร ในการทำหน้าที่การงาน	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	นักเรียน ประหยัด อดออม และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	.....	.....	.....	.....	.....
4	นักเรียน ซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา ไม่เอนเอียงหรืออคติ	.....	.....	.....	.....	.....
5	นักเรียน ปฏิบัติตามระเบียบวินัย แบบแผน และข้อบังคับต่างๆ	.....	.....	.....	.....	.....
6	นักเรียน สุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม มีมารยาท และสัมมาคารวะ	.....	.....	.....	.....	.....
7	นักเรียน รักความสะอาดกาย มีความเจริญตา และจิตใจไม่มัวหมอง	.....	.....	.....	.....	.....
8	นักเรียน สามัคคี รักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง และอยู่ร่วมกันได้ อย่างเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
9	นักเรียน มีน้ำใจ เห็นอก เห็นใจผู้อื่น เอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์	.....	.....	.....	.....	.....
10	เป็นกิจกรรมที่ดี ควรให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ข

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 1

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	R	IOC	ความสอดคล้อง
1	1	1	1	1	1	5	1	/
2	1	1	1	1	1	5	1	/
3	1	1	1	1	1	5	1	/
4	1	1	1	1	1	5	1	/
5	1	1	1	1	1	5	1	/
6	0	1	1	1	1	4	.8	/
7	1	1	1	1	1	5	1	/
8	1	1	1	1	1	5	1	/
9	1	1	1	1	1	5	1	/
10	1	1	1	1	1	5	1	/

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 2

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	R	IOC	ความสอดคล้อง
1	1	1	1	1	1	5	1	/
2	1	1	1	1	1	5	1	/
3	1	1	1	1	1	5	1	/
4	1	1	1	1	1	5	1	/
5	1	1	1	1	1	5	1	/
6	0	1	1	1	1	4	.8	/
7	1	1	1	1	1	5	1	/
8	1	1	1	1	1	5	1	/
9	1	1	1	1	1	5	1	/
10	1	1	1	1	1	5	1	/

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 3

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	R	IOC	ความสอดคล้อง
1	1	1	1	1	1	5	1	/
2	1	1	1	1	1	5	1	/
3	1	1	1	1	1	5	1	/
4	1	1	1	1	1	5	1	/
5	1	1	1	1	1	5	1	/
6	0	1	1	1	1	4	.8	/
7	1	1	1	1	1	5	1	/
8	1	1	1	1	1	5	1	/
9	1	1	1	1	1	5	1	/
10	1	1	1	1	1	5	1	/

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 4

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	R	IOC	ความสอดคล้อง
1	1	1	1	1	1	5	1	/
2	1	1	1	1	1	5	1	/
3	1	1	1	1	1	5	1	/
4	1	1	1	1	1	5	1	/
5	1	1	1	1	1	5	1	/
6	0	1	1	1	1	4	.8	/
7	1	1	1	1	1	5	1	/
8	1	1	1	1	1	5	1	/
9	1	1	1	1	1	5	1	/
10	1	1	1	1	1	5	1	/
11	1	1	1	1	1	5	1	/
12	1	1	1	1	1	5	1	/
13	1	1	1	1	1	5	1	/
14	1	1	1	1	1	5	1	/
15	1	1	1	1	1	5	1	/
16	0	1	1	1	1	4	.8	/
17	1	1	1	1	1	5	1	/
18	1	1	1	1	1	5	1	/
19	1	1	1	1	1	5	1	/
20	1	1	1	1	1	5	1	/
21	1	1	1	1	1	5	1	/
22	1	1	1	1	1	5	1	/
23	1	1	1	1	1	5	1	/

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	R	IOC	ความสอดคล้อง
24	1	1	1	1	1	5	1	/
25	1	1	1	1	1	5	1	/
26	1	1	1	1	1	5	1	/
27	1	1	1	1	1	5	1	/
28	1	1	1	1	1	5	1	/
29	0	1	1	1	1	4	.8	/
30	1	1	1	1	1	5	1	/
31	1	1	1	1	1	5	1	/
32	1	1	1	1	1	5	1	/
33	1	1	1	1	1	5	1	/
34	1	1	1	1	1	5	1	/
35	1	1	1	1	1	5	1	/
36	1	1	1	1	1	5	1	/
37	1	1	1	1	1	5	1	/
38	1	1	1	1	1	5	1	/
39	0	1	1	1	1	4	.8	/
40	1	1	1	1	1	5	1	/

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ของแบบสอบถามฉบับที่ 5

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	R	IOC	ความสอดคล้อง
1	1	1	1	1	1	5	1	/
2	1	1	1	1	1	5	1	/
3	1	1	1	1	1	5	1	/
4	1	1	1	1	1	5	1	/
5	1	1	1	1	1	5	1	/
6	0	1	1	1	1	4	.8	/
7	1	1	1	1	1	5	1	/
8	1	1	1	1	1	5	1	/
9	1	1	1	1	1	5	1	/
10	1	1	1	1	1	5	1	/

ตารางที่ 21 การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 1 แบบสอบถามการประเมินผลสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	5	100.0
	Excluded (a)	0	.0
	Total	5	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.778	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V11	37.0000	13.000	.000	.788
V12	37.0000	8.500	.970	.675
V13	36.6000	11.300	.380	.767
V14	37.0000	13.000	.000	.788
V15	36.8000	8.200	.856	.686
V16	36.8000	13.700	-.272	.821
V17	37.0000	8.500	.970	.675
V18	36.8000	12.700	.031	.797
V19	37.0000	8.500	.600	.741
V110	37.0000	10.500	.436	.761

ตารางที่ 22 การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 2 แบบสอบถามการประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	10	100.0
	Excluded (a)	0	0
	Total	10	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.875	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V21	39.2000	17.511	.729	.852
V22	39.2000	15.511	.910	.833
V23	39.3000	18.456	.579	.864
V24	39.2000	19.067	.650	.861
V25	39.3000	19.122	.456	.873
V26	39.3000	20.233	.414	.875
V27	39.2000	15.511	.910	.833
V28	39.3000	20.900	.148	.895
V29	39.3000	16.011	.847	.840
V210	39.1000	20.544	.302	.881

ตารางที่ 23 การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 3 แบบสอบถามการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	10	100.0
	Excluded (a)	0	.0
	Total	10	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.883	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V31	40.0000	16.444	.690	.868
V32	39.9000	14.100	.942	.844
V33	39.9000	18.322	.222	.895
V34	40.0000	16.444	.690	.868
V35	40.1000	16.767	.430	.886
V36	39.9000	17.433	.429	.883
V37	39.9000	14.100	.942	.844
V38	40.0000	17.556	.411	.884
V39	39.9000	14.100	.749	.862
V310	40.0000	15.556	.645	.869

ตารางที่ 24 การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 4 แบบสอบถามการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	50	100.0
	Excluded (a)	0	.0
	Total	50	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.731	40

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V1	146.10000	61.765	.424	.714
V2	146.02000	63.571	.333	.720
V3	146.32000	64.385	.345	.721
V4	145.92000	63.014	.313	.720
V5	146.00000	60.041	.469	.709
V6	145.92000	64.320	.219	.726
V7	146.08000	64.851	.166	.729
V8	146.14000	65.143	.184	.727
V9	146.08000	62.157	.451	.713
V10	145.92000	66.851	.035	.735
V11	146.12000	62.679	.377	.717
V12	146.02000	63.571	.333	.720

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V13	146.30000	64.582	.321	.722
V14	145.86000	62.939	.335	.719
V15	145.92000	62.157	.382	.716
V16	145.88000	66.516	.079	.732
V17	146.08000	64.851	.166	.729
V18	146.12000	64.842	.214	.726
V19	146.12000	62.679	.395	.716
V20	145.88000	66.516	.079	.732
V21	146.24000	64.390	.247	.724
V22	145.90000	62.867	.330	.719
V23	145.68000	66.018	.119	.730
V24	145.84000	65.158	.166	.729
V25	145.94000	66.507	.064	.733
V26	146.18000	68.355	-.105	.739
V27	146.12000	66.842	.028	.736
V28	145.96000	66.162	.101	.731
V29	146.30000	63.561	.410	.718
V30	145.96000	66.692	.097	.731
V31	146.04000	66.570	.069	.733
V32	145.88000	67.618	-.037	.739
V33	146.10000	67.561	-.026	.737
V34	145.86000	67.388	-.019	.738
V35	146.02000	64.632	.284	.723
V36	146.08000	62.402	.408	.715
V37	145.94000	66.751	.062	.733
V38	146.14000	64.939	.203	.727
V39	146.28000	65.593	.172	.728
V40	146.16000	64.056	.267	.723

ตารางที่ 25 การตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามฉบับที่ 5 แบบสอบถามการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ด้านความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	50	100.0
	Excluded (a)	0	0
	Total	50	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.877	10

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V51	40.0000	14.939	.734	.855
V52	39.9200	13.585	.901	.839
V53	40.0200	16.387	.410	.879
V54	40.0000	15.796	.686	.861
V55	40.1000	16.296	.446	.876
V56	40.0000	16.898	.396	.878
V57	39.9200	13.585	.901	.839
V58	40.0800	16.810	.329	.884
V59	39.9800	13.775	.750	.853
V510	39.9400	16.139	.459	.876

ภาคผนวก ค

รายละเอียดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

รายละเอียดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
แผนงาน	งานบริหารทั่วไป
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
ผู้รับผิดชอบโครงการ	นางอาลัย พรหมชนะ
ลักษณะโครงการ	โครงการต่อเนื่อง
ระยะเวลา	ปีการศึกษา 2561

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในการเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

1. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้พัฒนาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (มาตรา 6) ต้องยึดหลักการ “ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนสำคัญที่สุด” (มาตรา 22) เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ (มาตรา 23) สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกระบวนการเรียนรู้ (มาตรา 24) ที่จะสร้างคนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

โดยที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤติทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนคนไทยอย่างรุนแรง เมื่อพิจารณาอย่างรอบด้านแล้ว หนทางที่จะผ่อนคลายลงได้นั้น คนไทยทุกคนก็ควรหันหน้าเข้าหากัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ทุกฝ่ายยอมลดเป้าหมายเพื่อพบกันครึ่งทาง เพื่อความอยู่รอด ปลอดภัย ความเจริญของประเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จะด้วยวิธีใดก็ตามสิ่งสำคัญต้องอยู่บนรากฐานของคุณธรรม จริยธรรม

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมของสังคม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนนับว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรที่สำคัญรองจากครอบครัว มีโอกาสพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมของเด็กได้ง่ายกว่าสถาบันอื่น ๆ โดยเฉพาะในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่

2.1 คุณลักษณะด้านความขยัน

2.2 คุณลักษณะด้านความประหยัด

2.3 คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์

2.4 คุณลักษณะด้านความมีวินัย

2.5 คุณลักษณะด้านความสะอาด

2.6 คุณลักษะด้านความสุภาพ

2.7 คุณลักษณะด้านความสามัคคี

2.8 คุณลักษณะด้านความมีน้ำใจ

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

3.1.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 – 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 305 คน ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวทางคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

3.1.2 จัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จำนวน 8 กิจกรรม

3.2 เชิงคุณภาพ

3.2.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 – 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมจริยธรรม ตามแนวทางคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

3.2.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในระดับมากที่สุด

4. กลุ่มเป้าหมาย

คณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 20 คน

คณะกรรมการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 137 คน

ครูโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 124 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นผู้ตอบแบบประเมิน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

นักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 305 คน เป็นผู้ตอบแบบประเมินโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดให้การวิจัยที่มีจำนวนประชากร 2,053 คน ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 305 คน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 13 คน (ไม่นับรวมตัวแทนครูและผู้บริหารสถานศึกษา)

ผู้ปกครองนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 305 คน เป็นผู้ตอบแบบประเมินโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดให้การวิจัยที่มีจำนวนประชากร 2,053 คน ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 305 คน

5. กิจกรรม

การดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มีกิจกรรมและการดำเนินการดังนี้

5.1 การวางแผน

5.1.1 ประชุมปรึกษาหารือ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

5.1.2 สำรวจความพร้อมด้านทรัพยากรที่ต้องการในการดำเนินการตามโครงการ ทั้งด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ รวมถึงระยะเวลาการดำเนินการ

5.1.3 ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน เข้าร่วมประชุมกำหนดแนวทางในการวางแผนประเมินโครงการ

5.2 การลงมือปฏิบัติ

การดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การดำเนินการเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความรู้ความเข้าใจถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องและตรงกัน ผู้ประเมินจึงมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมเตรียมแผนก่อนดำเนินการโครงการ ชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต

2. ประเมินผลความรู้ความเข้าใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน หลังจากดำเนินการ

ระยะที่ 2 ดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ โดยมีกิจกรรม 8 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมขยัน หมั่นเพียร อดทนเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ ใฝ่รู้ พากเพียร ทำหน้าที่ตนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ขยัน อย่างมีสติ รอบคอบ แก้ปัญหาจนสำเร็จด้วยปัญญาและมีวิจารณญาณ

2. กิจกรรมอดออมสู้ รู้จักใช้ เติมคุณค่า หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่ใช้จ่ายอย่างฉลาด ตามความจำเป็น เหมาะสม สู้ชีวิต ไม่ฟุ่มเฟือย ทะนุถนอมของใช้ให้ใช้ได้นานที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. กิจกรรมซื่อสัตย์ เอาใจใส่ แบ่งกันใช้ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ประพฤติตนให้เหมาะสม ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งเอาใจใส่ต่อตนเองและคนรอบข้าง อย่างตรงไปตรงมา รักษาทรัพย์และแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นตามโอกาส

4. กิจกรรมสร้างวินัย ให้ตนเอง คนรอบตัว หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และสังคม รวมถึงชุมชน มีความรับผิดชอบและมานะพยายาม

5.กิจกรรมรู้กาลเทศะ สุภาพ นอบน้อม หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน รู้กาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว ไม่ใช้วาจารุนแรง วางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้ที่มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. กิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม รักความสะอาด ทั้งกายใจ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีสติและสมาธิเป็นฐานการดำเนินชีวิต จิตผ่องใส รักษาสิ่งแวดล้อมและรักความสะอาด

7. กิจกรรมรักสามัคคี มีเหตุผล ยอมรับกัน หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียนให้รักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรักใคร่ กลมเกลียว ปรองดอง ร่วมใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกันทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติและศาสนา

8. กิจกรรมการแบ่งปัน ล้ำเลอค่า พาสุขใจ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

ระยะที่ 3 ดำเนินการบูรณาการคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมระดับค่ายมินิธุดงค์ หลังจากที่นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ประการแล้ว

5.3 การประเมินผล

การดำเนินการตามโครงการมีการประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการประเมินผลการดำเนินการจะประเมินทั้งก่อนดำเนินกิจกรรม ในระหว่างดำเนินการตามกิจกรรมแต่ละกิจกรรม และประเมินหลังจากดำเนินการแล้วเสร็จทุกกิจกรรม โดยผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการประเมินผล ได้แก่

5.3.1 ผู้บริหาร

5.3.2 ครู

5.3.3 นักเรียน

5.3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3.4 ผู้ปกครองนักเรียน

5.4 การสะท้อนผลการดำเนินการ

5.4.1 ประชุมร่วมกันพิจารณาผลการดำเนินการ

5.4.2 หาข้อสรุปของการดำเนินการ

5.4.3 เผยแพร่ผลการดำเนินการ

6. วิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน

6.1 ประชุม/สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา

6.2 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการตามโครงการที่กำหนด

6.3 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานตามโครงการ

6.4 จัดงบประมาณในการดำเนินการ

6.5 กำหนดวิธีการดำเนินการ

6.6 สร้างเครื่องมือในการประเมินผล

6.7 การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโครงการ

6.8 รายงานผลการปฏิบัติงาน/รวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการในปีต่อไป

กิจกรรม / ระยะเวลา

ระยะเวลา / กิจกรรม	ปีการศึกษา 2561											หมายเหตุ
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	
1.1 จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติ	↔											
1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	↔											
1.3 ประชุม เตรียมแผน	↔											
1.4 ดำเนินการตามแผน / โครงการ		↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔				
1.5 ติดตาม ตรวจสอบ นิเทศ และประเมินผล									↔	↔		
1.6 ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา									↔	↔		รวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการในปีต่อไป
1.7 รายงานผลการปฏิบัติงาน										↔	↔	

7. ขอบข่ายของการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้ดำเนินการภายในโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ในปีการศึกษา 2561 ได้นำข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ของปีการศึกษา 2560 มาเป็นฐานข้อมูลสำคัญเพื่อปรับปรุงให้เกิดผลความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

7.1 ดำเนินการเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องและตรงกัน โดยศึกษาบริบทของโรงเรียนและผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ของปีการศึกษา 2561

7.2 ดำเนินการกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย

7.3 ดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

7.4 ดำเนินการบูรณาการคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียน

7.5 ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

7.6 การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

7.7 รายงานผลการปฏิบัติงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

7.8 รวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 เพื่อดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป

8. การประเมินผล

8.1 การสังเกต

8.2 การสัมภาษณ์

8.3 สอบถามความคิดเห็น

8.4 การติดตามผลการปฏิบัติของนักเรียน

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมดียิ่งขึ้น

9.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

9.3 ครูผู้สอนสามารถนำแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สูงขึ้น

9.5 บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ
แสดงถึงคุณธรรมจริยธรรมในทุกด้านของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
ปีการศึกษา 2561

ประเภทนักเรียน

- นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100
- รางวัลแกนนำเยาวชนดีเด่นด้านการอนุรักษ์พลังงาน (Energy Mind Award 2017)
- รางวัลชนะเลิศ รุ่นอายุ 18 ปี และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 รุ่นอายุ 16 ปี การแข่งขันบาสเก็ตบอล รายการ OBEC – MONO CHAMPION COP 2018 (รอบภาคนครหลวง)
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 รุ่นอายุ 18 ปี การแข่งขันบาสเกตบอลรายการ OBEC – SPONSOR THAILAND CHAMPIONSHIP 2018 (รอบชิงแชมป์ประเทศไทย)
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 รุ่น 18 ปี การแข่งขันบาสเกตบอลรายการ NCAA PACIFIC RIM BASKETBALL CHAMPIONSHIP 2018
- รางวัลชนะเลิศรุ่น 13 ปี และ 16 ปี การแข่งขันบาสเกตบอลรายการ ELEVATE ANNUAL TOURNAMENT 2018
- รางวัลชนะเลิศรุ่นอายุ 18 ปี และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 รุ่นอายุ 16 ปี การแข่งขันบาสเกตบอลรายการSINGHA 3X3 BASKETBALL JUNIOR TOURNAMENT 2018 (รอบชิงแชมป์ประเทศไทย)
- รางวัลชนะเลิศรุ่นอายุ 18 ปี และ 16 ปี การแข่งขันบาสเกตบอลรายการ SINHA 3X3 BASKETBALL THAILAND CHAMPIONSHIP 2018 (รอบชิงแชมป์ประเทศไทย)
- รางวัลชนะเลิศรุ่นประชาชน รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 รุ่นอายุ 18 ปี และ 16 ปี การแข่งขันบาสเกตบอลรายการ BASKETBALL PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN’S CUPS 2018 THAILAND 3X3 (รอบชิงแชมป์ประเทศไทย)
- นางสาววรางคณา สิริสถาพรทรัพย์ นางสาวกรรณิการ์ ปิดกันภัย และนางสาวชลลดา สาลีผ่านการคัดเลือกเป็นตัวแทนทีมชาติไทย แข่งบาสเกตบอลรายการ U19 ชิงแชมป์ประเทศไทย

- นางสาววรางคณา สิริสถาพรทรัพย์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 นักกีฬาบาสเกตบอลโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ผ่านการคัดเลือกเป็นตัวเยาวชนทีมชาติไทย รุ่นอายุ 18 ปี

ประเภทสถานศึกษา

- โรงเรียนดีไม่มีอบายมุข ปีการศึกษา 2561 (ปีที่ 2)
- รางวัลวันงดดื่มสุราแห่งชาติ ประจำปี 2561
- รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย ระดับดีเด่น ปีการศึกษา 2561
- รางวัลคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ปีการศึกษา 2561
- รางวัล Energy Mind Award ระดับ 4 ดาว ปีการศึกษา 2561
- รางวัลโรงเรียนต้นแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ระดับ3 ดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- รางวัลนวัตกรรมการสร้างสรรค์คนดี ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมทั้งผู้บริหาร และครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ง

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาคุณธรรมจริธรรมของนักเรียน

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

คำสั่งโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
ที่ 108 / 2561
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561

ด้วยโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์จะดำเนินงานจัดทำโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 เพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยม 12 ประการแก่นักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ให้ยั่งยืน เป็นคนดี คนเก่ง และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2548 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ และบุคลากรทางการศึกษา จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ

1.1. นางอาลัย พรหมชนะ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	ประธานกรรมการ
1.2. นางสาวพวงผกากรอง สันทบ	ครูปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ	กรรมการ
1.3. นางสุทัศนีย์ วิโรจนานุวัฒน์	ครูปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ	กรรมการ
1.4. นางสาวพวงเพ็ญ สิงโตทอง	ครูปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ	กรรมการ
1.5. นางวิรตี ชมภูจิต	รองผู้อำนวยการ	กรรมการและเลขานุการ

<u>ปฏิบัติหน้าที่</u> ให้คำปรึกษา สนับสนุนการดำเนินการต่าง ๆ และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตรงตามวัตถุประสงค์

2. คณะกรรมการดำเนินการ

2.1	นางวิรตี ชมภูจิต	รองผู้อำนวยการ	ประธานกรรมการ
2.2	นางศรีนวล แก้วประดิษฐ์	ครู	รองประธานกรรมการ
2.3	นายอดิศักดิ์ เผียงสูงเนิน	ครู	รองประธานกรรมการ
2.4	นางอรพิณ ปิ่นสุวรรณ	ครู	กรรมการ
2.5	นางสาวแพรทิพย์ คล้ายเจริญสุข	ครู	กรรมการ
2.6	นางสาวสุภาดา ศิริขจร	ครู	กรรมการ
2.7	นางณัฐมณฑ์ รัตนดุลยาพันธ์	ครู	กรรมการ
2.8	นางสาวอังคณา พยุงธรรม	ครู	กรรมการ
2.9	นางสาววิภาวัลย์ แก้ววชิราภรณ์	ครู	กรรมการ
2.10	นางสาวเอื้อง ศรีทะวรรณ์	ครู	กรรมการ
2.11	นางสาวศิรินภา วัฒนะโชติ	ครู	กรรมการ
2.12	นางแกมแพร มณเฑียรรัตน์	ครู	กรรมการ
2.13	นางสาวพรกมล จันทรีย์	ครู	กรรมการ
2.14	นางสาวศรัญญาภรณ์ สวยวิเศษ	ครู	กรรมการ
2.15	นางวรางค์ภรณ์ พรหมชูวงศ์	ครู	กรรมการ
2.16	นายเจษฎา นุมัติ	ครู	กรรมการ
2.17	นางสาวเหมือนปรารถนา พันธ์บัวหลวง	ครู	กรรมการ
2.18	นางสาวนงฐมน แตงทองคำ	ครู	กรรมการ
2.19	นายอภิชาต ลือพันธ์	ครู	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
2.20	นางสาวเสาวภาคย์ ช่างสาน	ครู	กรรมการและเลขานุการ

<u>ปฏิบัติหน้าที่</u> ดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561

1. ออกแบบการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561

2. ดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561

3. ติดตาม ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561

4. ปรับปรุง พัฒนาโครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561

5. บันทึกข้อมูล จัดทำรายงานการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561

6. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

สั่ง ณ วันที่ 11 พฤษภาคม 2561

(นางอาลัย พรหมชนะ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ภาคผนวก จ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผศ.ดร. กิตติคุณ รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาองครักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร. วรัท พฤกษากุลนันท์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
3. ดร. ภูธร จันทะหงษ์ ปุญยจรัสธำรงค์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. รศ.ดร.มนสิช สิทธิสมบูรณ์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. ผศ. ดร.รัชนีกร หงส์พนัส	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว๙๔๖

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาการทำผลงานทางวิชาการ

เรียน รศ.ดร. มนสิช สิทธิสมบูรณ์

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประกอบการเสนอขอรับการประเมินเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญ

ดิฉันพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดผล ที่ใช้เก็บข้อมูลในการประเมินโครงการนี้ ก่อนที่ผู้รายงานจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว๙๔๖

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาการทำผลงานทางวิชาการ

เรียน ผศ. ดร. รัชนีกร หงส์พนัส

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประกอบการเสนอขอรับการประเมินเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญ

ดิฉันพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดผล ที่ใช้เก็บข้อมูลในการประเมินโครงการนี้ ก่อนที่ผู้รายงานจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว๙๔๖

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาการทำผลงานทางวิชาการ

เรียน ดร.ภูธร จันทะหงส์ ปุญยจรัสธำรงค์

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประกอบการเสนอขอรับการประเมินเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญ

ดิฉันพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดผล ที่ใช้เก็บข้อมูลในการประเมินโครงการนี้ ก่อนที่ผู้รายงานจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว๙๔๖

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพ๑๐๕๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาการทำผลงานทางวิชาการ

เรียน ดร.วรัท พฤกษากุลนันท์

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประกอบการเสนอขอรับการประเมินเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญ

ดิฉันพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดผล ที่ใช้เก็บข้อมูลในการประเมินโครงการนี้ ก่อนที่ผู้รายงานจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว๙๔๖

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาการทำผลงานทางวิชาการ

เรียน ผศ.ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประกอบการเสนอขอรับการประเมินเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญ

ดิฉันพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดผล ที่ใช้เก็บข้อมูลในการประเมินโครงการนี้ ก่อนที่ผู้รายงานจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

ภาคผนวก ช

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธจักรวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมกันนี้หากได้รับเอกสารแล้วกรุณาตอบแบบตอบรับเอกสารให้ด้วย จักขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เขียนที่ โรงเรียนพุทธจักรวิทยา

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า นาย/นาง/<u>นางสาว</u> จุฑาธิณี สิงหรัญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ว และได้เผยแพร่ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ลงชื่อ จุฑาธิณี สิงหรัญ

(นางสาวจุฑาธิณี สิงหรัญ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธจักรวิทยา

ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๐๒๕/๕๖

โรงเรียนพุทธจักรวิทยา
๗๘๒/๒ ถนนพระราม ๔
เขตบางรัก กทม. ๑๐๕๐๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับหนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

โรงเรียนพุทธจักรวิทยา ได้มอบผลงานวิชาการดังกล่าว ให้กับงานบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยเห็นว่าเป็นผลงานที่ควรได้รับการเผยแพร่อย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

จุฑาธิณี สิงหรัญ

(นางสาวจุฑาธิณี สิงหรัญ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธจักรวิทยา

โรงเรียนพุทธจักรวิทยา
โทร ๐-๒๖๓๗-๑๑๗๘-๘๐
โทรสาร ๐-๒๒๓๔-๓๗๔๔

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมกันนี้หากได้รับเอกสารแล้วกรุณาตอบแบบตอบรับเอกสารให้ด้วย จักขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เขียนที่ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

วันที่ ๑๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า <u>นาย</u>/นาง/นางสาว นายสุทธิพงษ์ โมราวรรณ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ว และได้เผยแพร่ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ลงชื่อ

(นายสุทธิพงษ์ โมราวรรณ)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๕๐/๑๕๒

โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
๕๔ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง
เขตดินแดง กรุงเทพ ฯ ๑๐๔๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับหนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อน วิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ได้มอบผลงานวิชาการดังกล่าว ให้กับงานบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยเห็นว่าเป็นผลงานที่ควรได้รับการเผยแพร่อย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ โมราวรรณ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพ๑๐๕๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมกันนี้หากได้รับเอกสารแล้วกรุณาตอบแบบตอบรับเอกสารให้ด้วย จักขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เขียนที่ โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า นางสาวจินตนา ศรีสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ว และได้เผยแพร่ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ลงชื่อ

(นางสาวจินตนา ศรีสารคาม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต

ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๓๗/๐๙๖

โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
๑๒๕๓ ซอยสุขุมวิท ๑๐๑/๑
พระโขนง กทม.๑๐๒๖๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับหนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต ได้มอบผลงานวิชาการดังกล่าว ให้กับงานบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยเห็นว่าเป็นผลงานที่ควรได้รับการเผยแพร่อย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจินตนา ศรีสารคาม)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต

กลุ่มบริหารทั่วไป
โทร. ๐ ๒๓๙๓ ๑๖๕๐ ต่อ ๒๑๑
โทรสาร ๐ ๒๓๙๓ ๗๗๙๔

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพ๑๐๕๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมกันนี้หากได้รับเอกสารแล้วกรุณาตอบแบบตอบรับเอกสารให้ด้วย จักขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เขียนที่ โรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ณิชชา ขออาพัด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ว และได้เผยแพร่ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ลงชื่อ

(นางณิชชา ขออาพัด)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาพฤฒาราม

ที่ กท ๔๓๓๓.๓/๐๖๓

โรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม
แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก
เขตบางรัก กทม.๑๐๕๐๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับหนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

โรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม ได้มอบผลงานวิชาการดังกล่าว ให้กับงานบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยเห็นว่าเป็นผลงานที่ควรได้รับการเผยแพร่อย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กนง.นง.

(นางณิชชา ขออาพัด)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม

โรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๔๕๖๖
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๔๕๖๐

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพ๑๐๕๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชัยมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมกันนี้หากได้รับเอกสารแล้วกรุณาตอบแบบตอบรับเอกสารให้ด้วย จักขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เขียนที่ โรงเรียนวัดชัยมงคล

วันที่ ๑๒ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า นาย/<u>นาง</u>/นางสาว สมใจ ลีลาวัฒน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชัยมงคล สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ว และได้เผยแพร่ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ลงชื่อ

(นางสมใจ ลีลาวัฒน์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยมงคล

ที่ กท ๔๔๑๑.๐๒/๐๑๕

โรงเรียนวัดชัยมงคล
สำนักงานเขตปทุมวัน
เขตปทุมวัน กทม.๑๐๓๓๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับหนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

โรงเรียนวัดชัยมงคล ได้มอบผลงานวิชาการดังกล่าว ให้กับงานบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยเห็นว่าเป็นผลงานที่ควรได้รับการเผยแพร่อย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสมใจ ลีลาวัฒน์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชัยมงคล

โรงเรียนวัดชัยมงคล
โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๑๔ ๐๒๑๐

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพ๑๐๕๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนลุมพินี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมกันนี้หากได้รับเอกสารแล้วกรุณาตอบแบบตอบรับเอกสารให้ด้วย จักขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เขียนที่ โรงเรียนสวนลุมพินี

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า นาย/นาง/<u>นางสาว</u> ศิริรัตน์ พลเสน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนลุมพินี สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ว และได้เผยแพร่ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ลงชื่อ

(นางสาวศิริรัตน์ พลเสน)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนลุมพินี

ที่ กท ๔๔๑๑.๐๖/๐๑๕

โรงเรียนสวนลุมพินี
๑๙๖ ถนนวิทยุ แขวงลุมพินี
เขตปทุมวัน กทม.๑๐๓๓๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับหนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

โรงเรียนสวนลุมพินี ได้มอบผลงานวิชาการดังกล่าว ให้กับงานบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยเห็นว่าเป็นผลงานที่ควรได้รับการเผยแพร่อย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริรัตน์ พลเสน)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนลุมพินี

โรงเรียนสวนลุมพินี
โทร. ๐ ๒๒๕๒ ๖๙๕๗
โทรสาร ๐ ๒๒๕๒ ๖๙๕๗

ที่ ศธ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
๕๑๙ ถนนมหาพฤฒาราม แขวงมหาพฤฒาราม
เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปทุมคงคา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

จึงขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมกันนี้หากได้รับเอกสารแล้วกรุณาตอบแบบตอบรับเอกสารให้ด้วย จักขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอาลัย พรหมชนะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

กลุ่มบริหารงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๕๘ ต่อ ๑๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๓๖ ๕๗๔๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เขียนที่ โรงเรียนวัดปทุมคงคา

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้จัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ นั้น

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว นางน้ำทิพย์ เติมเลิศมนัสวงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ว และได้เผยแพร่ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ลงชื่อ

(นางน้ำทิพย์ เติมเลิศมนัสวงษ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปทุมคงคา

ที่ กท ๔๔๑๑.๐๒/๓๐๘

โรงเรียนวัดปทุมคงคา
1620/1 ถนนทรงวาด
เขตสัมพันธวงศ์ กทม. 10100

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับหนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ที่ ศธ ๐๔๒๓๒.๔๑/ว ๙๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางอาลัย พรหมชนะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ เพื่อใช้ประกอบในการขอมีหรือเลื่อน วิทยฐานะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

โรงเรียนวัดปทุมคงคา ได้มอบผลงานวิชาการดังกล่าว ให้กับงานบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน และรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อันจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนโดยเห็นว่าเป็นผลงานที่ควรได้รับการเผยแพร่อย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางน้ำทิพย์ เติมเลิศมนัสวงษ์)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปทุมคงคา

โรงเรียนวัดปทุมคงคา
โทร. ๐ ๒๒๕๒ ๖๙๕๗
โทรสาร ๐ ๒๒๕๒ ๖๙๕๗

การเผยแพร่ผลงานทางwebsite รักครู

การเผยแพร่ผลงานทางwebsite ครูบ้านนอก

ภาคผนวก ซ

ประมวลภาพกิจกรรม

1. กิจกรรมขยันหมั่นเพียร อดออม เรียนรู้

กิจกรรม : เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย/ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล

แนวคิดหลัก

การส่งเสริมผู้เข้าอบรมให้เกิดทักษะ เกิดประสบการณ์ และเป็นการส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา เจตคติ ด้วยความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่ดี มีหูตากว้างไกล รู้ทันเหตุการณ์
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิด ความสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ได้ถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเปลี่ยนบรรยากาศ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้รับประสบการณ์ตรง

กิจกรรม

นำนักเรียนเข้าเยี่ยมชม พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล รับฟังการบรรยายสรุปความเป็นมาของสถานที่ และเข้าชมสถานที่จริง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีสุขภาพจิตแจ่มใส มีสติปัญญาเพิ่มขึ้น
2. นักเรียนมีวิสัยทัศน์ ก้าวทันต่อเหตุการณ์ ข่าวสารสนเทศ และเทคโนโลยีต่าง ๆ
3. นักเรียนมีความสุข เป็นคนดี เก่ง และอยู่ร่วมกับสังคมได้

เต่าทะเล

การสะท้อนคิด

ผู้เข้าอบรม 1 : รู้สึกตื่นเต้น และสนุกสนานเมื่อได้ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

ผู้เข้าอบรม 2 : อากาศร้อน เดินเยอะเมื่อยมาก แต่สนุก

ผู้เข้าอบรม 3 : ได้รับความรู้เกี่ยวกับท้องทะเลไทย และ เต่าทะเลในประเทศไทย

ผู้นำกลุ่มย่อย : นักเรียนมีความสนุกสนานและมีความสุขที่ได้ไปทัศนศึกษาพร้อมกับเพื่อน ๆ ที่สนิท

ผู้นำกลุ่มหลัก : ได้เปลี่ยนบรรยากาศจากโรงเรียนไปสู่สถานที่ภายนอก ทำให้ได้รับรู้ประสบการณ์ตรงและเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาวิชาความรู้

กิจกรรม : เข้าชมเรือหลวงจักรีนฤเบศร

แนวคิดหลัก

การส่งเสริมผู้เข้าอบรมให้เกิดทักษะ เกิดประสบการณ์ และเป็นการส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา เจตคติ ด้วยความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่ดี มีหูตากว้างไกล รู้ทันเหตุการณ์
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิด ความสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเปลี่ยนบรรยากาศ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้รับประสบการณ์ตรง

กิจกรรม

นำนักเรียนเข้าเยี่ยมชม เรือหลวงจักรีนฤเบศร ซึ่งเป็นเรือธงและเรือบรรทุกอากาศยานลำแรกและลำเดียวของราชนาวีไทย ประจำการในส่วนกำลังรบของกองทัพเรือ ร่วมรับฟังการบรรยายสรุปความเป็นมาของสถานที่ และเข้าชมสถานที่จริง ตามจุดต่าง ๆ เป็นเวลา ๑ ชั่วโมง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนจะได้รับความประทับใจในการเข้าเยี่ยมชมสถานที่จริง
2. นักเรียนมีวิสัยทัศน์ ก้าวทันต่อเหตุการณ์ ข่าวสารสนเทศ และเทคโนโลยีต่าง ๆ
3. นักเรียนมีความสุข เป็นคนดี เก่ง และอยู่ร่วมกับสังคมได้

การสะท้อนคิด

ผู้เข้าอบรม 1 : รู้สึกตื่นเต้น และสนุกสนานเมื่อได้ไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

ผู้เข้าอบรม 2 : อากาศร้อน เดินเยอะเมื่อยมาก แต่สนุก

ผู้เข้าอบรม 3 : ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรือหลวงจักรีนฤเบศร

ผู้นำกลุ่มย่อย : นักเรียนมีความสนุกสนานและมีความสุขที่ได้ไปทัศนศึกษาพร้อมกับเพื่อน ๆ ที่สนิท

ผู้นำกลุ่มหลัก : ได้เปลี่ยนบรรยากาศจากโรงเรียนไปสู่สถานที่ภายนอกทำให้ได้รับรู้ประสบการณ์ตรงและเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาวิชาความรู้

2. กิจกรรมอดออมสู้ รู้จักใช้ เติมคุณค่า

นโยบายส่งเสริมการออม ฝึกนิสัย และฝึกประสบการณ์ทำบัญชี รูปแบบธนาคารจำลอง ของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
โครงการธนาคารโรงเรียน

นักเรียนจิตอาสาทั้ง 6 ระดับทำหน้าที่พนักงานประจำธนาคารโรงเรียน ตามช่วงเวลาพักกลางวัน ตามตำแหน่งงานต่าง ๆ ในธนาคารจำลอง

จัดทำบัญชีรับ - จ่าย รู้จักใช้เงินทองของมีค่า

พี่บริการน้อง เชิญชวนครูและนักเรียนทุกคนออมเงินกับธนาคาร

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
โครงการโรงเรียนคุณธรรม กับ “โครงงาน 54 ห้องเรียน 54 โครงงาน”
ด้านการออม

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จิตอาสาช่วยงานธนาคารโรงเรียน“หนูน้อยนักออม”

โครงการอาชีพอิสระ เพื่อฝึกประสบการณ์ด้านอาชีพ การออม การคิดชั้นสูง การทำงานเป็นทีม คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และแบ่งผลกำไรเพื่อบริจาค ช่วยน้อง ในโครงการโรงเรียนพี่ – โรงเรียนน้อง (โรงเรียนบ้านน้ำรีพัฒนา โรงเรียนบ้านน้ำช้างพัฒนา จังหวัดน่าน)

นักเรียนมีแนวคิดด้านการขายที่สร้างสรรค์และหลากหลาย สร้างกลยุทธ์การขายไม่ซ้ำกัน

3. กิจกรรมซื่อสัตย์ เอาใจใส่ แบ่งกันใช้

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
นำนักเรียนจิตอาสาเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา ด้านสุขภาพและการบริการชุมชน
ร่วมกับมูลนิธิฉือจี้ ไต้หวันในประเทศไทย ทุกวันอาทิตย์

มูลนิธิฉือจี้ ไต้หวันในประเทศไทย
ดำเนินการด้วยความเมตตา เกื้อกูลต่อมวลมนุษยชนโดยไม่เลือกชนชั้นวรรณะ
เชื้อชาติ ศาสนา ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพใจ

โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง
โครงการในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โรงเรียนบ้านน้ำรีพัฒนา โรงเรียนบ้านน้ำช้างพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

คณะครูและพี่ ๆ โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
ร่วมกิจกรรมสอนเสริมความรู้แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านน้ำรีพัฒนา
และโรงเรียนบ้านน้ำช้างพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ นำสิ่งของที่ได้รวบรวมจากพี่ ๆ ส่งมอบแก่น้อง ๆ โรงเรียนบ้านน้ำรีพัฒนาและโรงเรียนบ้านน้ำช้างพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

โรงเรียนบ้านน้ำช้างพัฒนา

โรงเรียนบ้านน้ำรีพัฒนา

ค่ายอาสา “พี่ ม.พ. พาน้องพิชิต O-NET” ปีที่ ๑

วันที่ 2 - 4 ตุลาคม 2561 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒารามฯ จัดค่ายอาสา “พี่ ม.พ. พาน้องพิชิต O-NET” ปีที่ 1 โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมี ดร.สมเกียรติ ชอบผล ที่ปรึกษาโครงการ และนางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นประธานในพิธีเปิด ณ โรงเรียนสังวาลวิทย์ ๖ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สนับสนุนเงินจำนวน 30,900 บาท เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ โรงเปิดดอกเห็ดนางฟ้า โรงเรียนสังวาลวิทย์ 6

สมุดบันทึก
กิจกรรม “ของหายได้คืน”

4. กิจกรรมสร้างวินัย ให้ตนเอง คนรอบข้าง

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
เสริมสร้างวินัยให้ตนเอง และคนรอบข้าง ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เข้าค่ายพักแรม ณ ค่ายเสือป่าแคมป์ จังหวัดสระบุรี

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
กิจกรรมในวันวชิราวุธ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
เสริมสร้างวินัยให้ตนเอง และคนรอบข้าง ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เนตรนารี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เสริมสร้างวินัยให้ตนเอง และคนรอบข้าง ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยุวกาชาด
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
เสริมสร้างวินัยให้ตนเอง และคนรอบข้าง ผ่านกิจกรรมนักศึกษาวิชาทหารหญิง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ผ่านกระบวนการฝึกฝนอย่างหนัก และร่วมทำจิตอาสาจราจรหน้าบริเวณโรงเรียน

นักศึกษาวิชาทหารหญิงรุ่นแรกของโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

เสริมสร้างวินัยให้ตนเอง และคนรอบข้าง ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
กิจกรรมค่ายคุณธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
เป็นการฝึกวินัย ความรับผิดชอบ และการดำรงวิถีวัฒนธรรมไทย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4–6
เข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม

5. กิจกรรมรู้กาลเทศะ สุภาพ นอบน้อม

กิจกรรมยามเช้าในโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
นางอาลัย พรหมชนะ
ผู้อำนวยการโรงเรียนต้อนรับนักเรียนช่วงเช้า

กิจกรรมหน้าเสาธง
เคารพธงชาติ - สวดมนต์

นักเรียนนั่งสมาธิยามเช้า
ในกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ

ชื่นชมผลงาน “โรงเรียนดีไม่มีอบายมุข” ร่วมกัน

การบูรณาการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่ห้องเรียน
ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นั่งสมาธิก่อนหรือหลังเลิกเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โครงการ “พลังจิตพิชิตความสำเร็จ”
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 303 คน
เรียนเรื่องการทำสมาธิทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติผ่านกิจกรรม เวลา 1 คาบเรียน ทุกวันศุกร์
ณ ห้องประชุมโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

ขั้นที่ 1 สวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย

ขั้นที่ 2 เรียนรู้ภาควิชาการโดยวิทยากรผ่านกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ การเดินจงกรม

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ การนั่งสมาธิ

การนั่งสมาธิของนักเรียนแต่ละห้อง “ที่อันเป็นสัปปายะ” ตามสะดวกของนักเรียนแต่ละห้อง ณ หอประชุมชองโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

การนั่งสมาธิของนักเรียนแต่ละห้องนักเรียนนั่งได้ตามสะดวก

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
จัดโครงการอบรมนักเรียน ด้านวินัยเชิงบวก

ผลที่เกิดกับนักเรียนเมื่อกิจกรรมผ่านไป 1 ภาคเรียน

1. **นักเรียนมีสมาธิมากขึ้นทั้งในเรื่องการเรียนและการปฏิบัติตน**
2. **ผลการเรียนของนักเรียนมีระดับสูงขึ้นเมื่อเทียบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เดิม (ม.2)**
3. **นักเรียนสามารถแสดงความรู้และความคิดผ่านการทำผังมโนทัศน์ได้อย่างมีเหตุผล**
4. **นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น**

6. กิจกรรมรักสิ่งแวดล้อม รักความสะอาด ทั้งกายใจ

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
กิจกรรมจิตอาสา Big Cleaning Day
กิจกรรม : จิตอาสาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
รับรางวัลโครงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดหลัก

จากปัญหาสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลในปัจจุบัน ได้เกิดปัญหาขยะซึ่งเป็นมลพิษทางทะเล ส่งผลกระทบต่อความสมดุลทางธรรมชาติ ซึ่งหลายฝ่ายทั่วโลกเริ่มตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่จะตามมาในอนาคต จึงได้เกิดการรวมพลังจากนักเรียนจิตอาสาร่วมกันทำความสะอาดเก็บขยะที่ชายหาด เพื่อคืนสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและสวยงามของประเทศไทยตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานจากการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์

กิจกรรม

ผู้นำกิจกรรมมอบถังขยะและถุงขยะนักเรียน ในทั้ง 7 กลุ่ม กลุ่มละ 3 ใบ และให้เวลาแต่ละกลุ่ม 30 นาที ไปร่วมกันเก็บขยะที่ถูกทิ้งอยู่บริเวณชายหาด โดยการคัดแยกขยะพลาสติก ขวดแก้ว เศษขยะธรรมชาติ ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถเก็บขยะได้เป็นจำนวนมาก

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้จะช่วยสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี และเห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวและบ้านเมือง

ผลการปฏิบัติกิจกรรม : จิตอาสาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การสะท้อนคิด

ผู้เข้าอบรม 1 : รู้สึกภูมิใจที่ได้ทำจิตอาสาด้วยการเก็บขยะเพื่อให้ทะเลสะอาด

ผู้เข้าอบรม 2 : สนุก ได้เล่นน้ำกับเพื่อน ๆ

ผู้เข้าอบรม 3 : รู้สึกดีที่ได้มีส่วนช่วยทำให้ชายหาดสะอาดขึ้น

ผู้นำกลุ่มย่อย : นักเรียนมีความสนุกสนานที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อน ๆ และสามารถเก็บขยะที่มีอยู่ตามชายหาดได้เป็นจำนวนมาก

ผู้นำกลุ่มหลัก : นักเรียนมีส่วนร่วมในการการบริหารจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยวแถบชายหาด และมีจิตสำนึกในการทำจิตอาสาในการรักษาความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
รับรางวัลโครงการอนุรักษณ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
โครงการ “พลังจิตพิชิตความสำเร็จ”
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 303 คน

เรียนรู้ด้านการปฏิบัติสมาธิภาคทฤษฎี 1 ภาคเรียนต่อเชื่อมด้วยภาคปฏิบัติด้วยกิจกรรม : มินิธุดงค์

กิจกรรม : มินิธุดงค์

แนวคิดหลัก

การฝึกสมาธิเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญมาก เนื่องจากสมาธิที่ดีจะทำให้นักเรียนมีอารมณ์หรือมีพัฒนาด้านอีคิวที่ดี และไม่เพียงแต่เป็นการปลูกฝังเรื่องวัฒนธรรมในแบบวิถีชาวพุทธ แต่การที่นักเรียนได้กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ จะช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้ระลึกถึงความดีงาม และทำให้มีจิตใจอ่อนโยนขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติสมาธิภาวนาปฏิบัติสมดั่งใจ ได้สมาธิอันก่อเกิดพลังจิต

๒. เพื่อทดสอบจิตของตนด้านความอดทน อดกลั้นจากความเกียจคร้าน

๓. เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการปฏิบัติธรรม เกิดเป็นผลต่อความรุ่งเรืองมั่นคงของพระพุทธศาสนา

กิจกรรม

พระวิทยากรแบ่งนักเรียนออกเป็น ๗ กลุ่ม (กลุ่ม A1/A2/A3/A4/B1/B2/B3) กลุ่มละ ๑๔-๑๕ คน จากนั้นเริ่มออกเดินจากที่พักเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อไปทำกิจกรรมฐานในแต่ละจุดทั้ง ๓ ฐานตามที่กำหนด

๑. <u>ฐานที่ ๑ นั่งสมาธิ</u> : พระวิทยากรนำนักเรียน สวดมนต์ นั่งสมาธิ

๒. <u>ฐานที่ ๒ ทำวัตรเช้า</u> : พระวิทยาการ นำสวดมนต์ทำวัตรเช้า จากนั้นนักเรียนร่วมรับประทานอาหาร และทำ

กิจกรรม (แก้วน้ำปัญญา) โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันถือแก้วน้ำที่มีน้ำอยู่เต็มแก้วเดินไปตามระยะทางที่กำหนด และเดินกลับมาที่แถวของตนเอง สลับให้กับเพื่อนคนต่อไปในกลุ่มถือแก้วน้ำเดินไป-กลับ ส่งต่อให้เพื่อนจนกว่าจะครบตามจำนวนสมาชิกในกลุ่ม และนำแก้วน้ำที่มีจำนวนน้ำเหลือในแก้วของแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาผู้ชนะ จากนั้นทุกคนร่วมกันสรุปกิจกรรม

๓. <u>ฐานที่ ๓ เรียนรู้ดูใจ</u> **(ปิดตาสามัคคี)** พระวิทยากรให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หลับตาเดินไปตามทางที่กำหนด โดย

นักเรียนคนแรกและคนสุดท้ายของแถวสามารถลืมตาเพื่อนำทางและดูแลสมาชิกในกลุ่มไม่ให้เดินผิดทางหรือได้รับบาดเจ็บ เมื่อเดินถึงจุดหมาย ทุกคนลืมตาและร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความสามัคคี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
2. นักเรียนมีสติมีความอดทน รู้จักที่จะไว้วางใจและเชื่อใจเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

ผลการปฏิบัติกิจกรรม : มินิธุดงค์

การสะท้อนคิด

ผู้เข้าอบรม 1 : มีสมาธิเพิ่มมากขึ้น

ผู้เข้าอบรม 2 : ได้ทำความรู้จักกับคนอื่นภายในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น

ผู้เข้าอบรม 3 : ได้รับความสนุกสนานได้ทำกิจกรรมที่ไม่เคยทำมาก่อน

ผู้นำกลุ่มย่อย : นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม แต่มีนักเรียนบางคนที่ยังไม่กล้าเดินจงกรมเท้าเปล่าเนื่องจากกลัวเจ็บเท้า

ผู้นำกลุ่มหลัก : นักเรียนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ครบทุกฐานตามที่กำหนด และเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมก็สามารถสังเกตเห็นได้ว่าทุกคนมีความสุข สนุกสนานกับการร่วมกิจกรรมมินิธุดงค์

A2
A1

B3

B3

7. กิจกรรมรักสามัคคี มีเหตุผล ยอมรับกัน

คณะนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
ร่วมกิจกรรมแสดงออกซึ่งความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

กิจกรรมการนั่งสมาธิหลังสวดมนต์ภาคเช้า

กิจกรรม : สะท้อนคิด

แนวคิดหลัก

การคิดสะท้อนเป็นคุณลักษณะสำคัญในการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นที่มีคุณลักษณะแบบคิดสะท้อนจะเป็นผู้ที่ตระหนักในตนเองและประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์

ผู้เข้าอบรมได้ทบทวนและสะท้อนสิ่งที่ตนได้จากการเรียนรู้ และสร้างความตระหนักเพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเอง

กิจกรรม

1. นักเรียนแยกเข้ากลุ่มตามกลุ่มของตนเองทั้ง ๗ กลุ่ม จากนั้นตัวแทนกลุ่มออกมารับประดาษปรู๊ฟ 1 แผ่น พร้อม ปากกาเมจิก กลุ่มละ 4 ด้าม
2. นักเรียนเข้าอบรมเขียนสิ่งที่ตนเองได้เกิดการเรียนรู้ใหม่ และเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเอง โดยเน้นคุณธรรมที่ได้รับจากการบ่มเพาะตลอดกิจกรรมค่าย พร้อมทั้งเขียนเหตุการณ์สั้น ๆ ประกอบ
3. นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอสิ่งที่เขียนลงไปในกระดาษหน้าห้อง
4. ผู้นำการอบรมร่วมกันสรุปสิ่งที่ทุกกลุ่มได้สะท้อนคิดออกมา
5. นักเรียนทำแบบสรุปลงในใบงานที่แจกให้ พร้อมทำแบบประเมินออนไลน์ความพึงพอใจในการเข้าค่าย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้าอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเอง โดยน้อมนำคุณธรรมที่ได้จากการอบรมไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

การสะท้อนความรู้สึกของผู้ผ่านการอบรม

ผู้เข้าอบรม 1 : ดีใจที่ได้มาเข้าร่วมการอบรมและได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย

ผู้เข้าอบรม 2 : ได้ความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างออกจากการอยู่ที่โรงเรียน

ผู้เข้าอบรม 3 : มีความสุข สนุกสนาน ดีใจที่ได้มาเข้าค่ายกับเพื่อน ๆ

ผู้นำกลุ่มย่อย : นักเรียนมีภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้

ผู้นำกลุ่มหลัก : สรุปกิจกรรมที่ได้ทำ ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ และให้ข้อคิดแก่นักเรียนก่อนที่จะจบกิจกรรม

กิจกรรมค่ายมินิธุดงค์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กิจกรรม : ตักบาตรพระ ๑ ช้อน

แนวคิดหลัก

การตักบาตร คือประเพณีอย่างหนึ่งที่ชาวพุทธปฏิบัติกันมาแต่สมัยพุทธกาล พระภิกษุจะถือบาตรออกบิณฑบาตเพื่อรับอาหารหรือทานอื่น ๆ ในเวลาเช้า ประเพณีนี้ชาวพุทธถือกันว่าเป็นการสร้างกุศล และถือว่าเป็นการแผ่ส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับไปแล้วด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

๒. เพื่อเป็นการสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา

๓. เพื่อเป็นการฝึกให้จิตใจเกาะอยู่กับความดี อยู่กับกุศล ซึ่งเป็นทางแห่งความเจริญ

กิจกรรม

๑. นักเรียนรับถาดใส่ข้าวและเข้าแถวหน้ากระดานบริเวณชายหาด

๒. นักเรียนตักบาตรด้วยข้าวสวยคนละ ๑ ช้อน โดยมีพระสงฆ์จำนวน ๓ รูป เดินรับบิณฑบาต

๓. เมื่อใส่บาตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระวิทยากร นำสวดมนต์ทำวัตรเช้า จากนั้นนักเรียนร่วมรับประทานอาหารเช้า

๔. นักเรียน นั่งสมาธิ ภายในศาสนาสถาน

๕. พระวิทยากรร่วมสรุปกิจกรรมตักบาตร สวดมนต์ การนั่งสมาธิ และให้ธรรมะข้อคิดกับนักเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนเข้าถึงความดี ด้วยกิจกรรมตักบาตร สวดมนต์

๒. นักเรียนได้ฝึกการพัฒนาจิตใจให้ตั้งมั่นด้วยการปฏิบัติภาวนา

๓. ได้ฝึกการทำความดีแบบง่าย ๆ ด้วยการแผ่เมตตา

ผลการปฏิบัติกิจกรรม : ตักบาตรพระ ๑ ช้อน

การสะท้อนคิด

ผู้เข้าอบรม ๑ : รู้สึกดีใจที่ได้ใส่บาตรริมทะเล

ผู้เข้าอบรม ๒ : การร่วมกิจกรรมนี้ทำให้มีสติและมีสมาธิมากขึ้น

ผู้เข้าอบรม ๓ : ได้ความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างออกจากการอยู่ที่โรงเรียน

ผู้นำกลุ่มย่อย : นักเรียนมีภาคภูมิใจที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้

ผู้นำกลุ่มหลัก : สรุปกิจกรรมที่ได้ทำ ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ และให้ข้อคิดแก่นักเรียนก่อนที่จะจบกิจกรรม

นักเรียนนั่งรอตักบาตรริมทะเล

หลังตักบาตรเดินไปรับประทานอาหารเช้าอย่างสงบ

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
กิจกรรมใส่บาตร เติมบุญทุกวันศุกร์
นางอาลัย พรหมชนะ นำคณะครูและนักเรียนทำกิจกรรมใส่บาตร เติมบุญ
ณ สนามโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

คณะครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมใส่บาตร เติมบุญ ทุกวันศุกร์

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
กิจกรรมคุณธรรมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
การบรรยายพิเศษหัวข้อ “เติมพลังชีวิต พิชิตความสำเร็จ”
บรรยายโดย “คุณกิ๊ก มยุริญ ผ่องผุดพันธ์”
เพื่อให้นักเรียนได้ข้อคิดแนวทางในการดำเนินชีวิตโดยปราศจากอบายมุข
และให้ชีวิตประสพผลสำเร็จ

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
โครงการแสดงตนเป็นพุทธมามกะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
พิธีการหล่อเทียน - แห่เทียนจำนำพรรษาประจำปี
ประกอบพิธีสงฆ์ตามประเพณีให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีชาวพุทธ

นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณี ผ่านกระบวนการปฏิบัติด้วยตนเองทั้งการหล่อเทียนที่โรงเรียน
และการร่วมถวายเทียนจำนำพรรษาที่วัดมหาพฤฒาราม วรวิหาร

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
การเข้าค่ายคุณธรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
การเข้าค่ายคุณธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

นำคณะนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
การเข้าค่ายคุณธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

กราบครูอาจารย์ผู้มีพระคุณ

นำคณะนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
เข้าค่ายคุณธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
กิจกรรมฝากตัวเป็นศิษย์ตามประเพณีก่อนเรียนรู้คุณธรรม

ฟังคำสอนจากพระอาจารย์

ทำกิจกรรมระดมสมอง เรียนรู้ร่วมกัน

8. กิจกรรมการแบ่งปัน ล้ำเลอค่า พาสุขใจ

กิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ
นางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
มอบเกียรติบัตรแก่นักเรียนจิตอาสาทุกหน่วยกิจกรรมของโรงเรียน

กลุ่มตัวแทนนักเรียนจิตอาสาโครงการโรงเรียนคุณธรรม “54 โครงงาน 54 ห้องเรียน”

กลุ่มตัวแทนนักเรียนจิตอาสา “พยาบาล”

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
โครงการจิตอาสาทั้ง 6 ระดับ
โครงการจิตอาสาจราจร

นางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนร่วมประชุมกับคณะวิทยากร

คณะวิทยากรให้การอบรมนักเรียนเรื่องโครงการจิตอาสาจราจร

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
โครงการคอนเสิร์ตการกุศล
คณะกรรมการสภานักเรียน นักเรียน เครือข่ายผู้ปกครองและภาคีทุกภาคส่วน

โครงการจิตอาสาทำน้ำหมักเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อม
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

ผลงานอันเกิดจากการปฏิบัติงานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

โครงการจิตอาสาบริจาคโลหิต
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
คณะกรรมการสภานักเรียนผู้ดูแลโครงการ

ขั้นตอนการคัดกรอง

- ชั่งน้ำหนักตัวผู้บริจาคเลือด
- กรุ๊ปเลือด
- ความดันโลหิต

ฯลฯ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- วัดความดันโลหิต
- บันทึกประวัติผู้บริจาค

ขั้นตอนการส่งต่อแพทย์เพื่อดำเนินการ

เมื่อผ่านขั้นตอนเบื้องต้น เจ้าหน้าที่แพทย์ผู้ชำนาญการดำเนินการรับบริจาคเลือด

นักเรียนจิตอาสาร่วมบริจาคโลหิตกับศูนย์รับบริจาคโลหิตสภากาชาดไทย

โครงการจิตอาสาทำความสะอาดวัดและชุมชน
เนตรนารีโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
โครงการโรงเรียนคุณธรรม “54 ห้องเรียน 54 โครงงาน”

การประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม

โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
กระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม “โครงงาน 54 ห้องเรียน 54 โครงงาน”
พันธกิจโรงเรียนคุณธรรม

กระบวนการคัดเลือกคุณธรรมอัตลักษณ์

ทั้งครูและนักเรียนต่างได้คัดเลือกคุณธรรมอัตลักษณ์ตรงกัน
จึงประกาศเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพรบรมราชินูปถัมภ์

นักเรียนทำกิจกรรมผ่านโครงงาน “54 ห้องเรียน 54 โครงงาน”

ผลการดำเนินงานขั้นที่ 1 การตรวจสอบปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้คุณธรรมเป็นฐาน เพื่อให้เกิดจริยธรรมที่ดีงามก่อนนำไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน

โครงงานลงสู่การปฏิบัติจริงด้วยความร่วมมือร่วมใจผ่านกระบวนการ
ทำงานเป็นทีมของห้องเรียน
“54 ห้องเรียน 54 โครงงาน”

โครงการ “54 ห้องเรียน 54 โครงงาน”

โครงงาน ทิ้งได้ก็รวยได้

โครงงานปลูกป่าของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รางวัลโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม “ระดับ 3 ดาว”
โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ปีการศึกษา 2561

รางวัลสถานศึกษาปลอดภัย ‘ดีเด่น’ ประจำปี 2561
กระทรวงแรงงาน

ภาคผนวก ฌ

รายชื่อโครงงานคุณธรรม 54 ห้องเรียน 54 โครงงาน

ปีการศึกษา 2561

รายชื่อโครงงานคุณธรรม 54 ห้องเรียน 54 โครงงาน
ปีการศึกษา 2561
โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์

คุณธรรมอัตลักษณ์

ด้านความมีวินัย

ลำดับที่	ชื่อโครงงาน	ห้อง	หมายเหตุ
1	Perfect room/Our unity	3/3	
2	ถูกระเบียบก็สวยได้	4/5	
3	ผมถูกระเบียบครูไม่ตรวจนะจ๊ะ	4/1	
4	ลดจำนวนคนสายเพิ่มวินัยให้ตนเอง	2/4	
5	ระเบียบวินัยของนักเรียน	3/1	
6	ลดขยะ ลดปัญหา	2/1	
7	The Shoes	4/3	
8	สวยและดี	5/1	
9	ผมไม่ผิดนะ	2/3	
10	สวยกันเถอะเรา	6/1	
11	กฎระเบียบและความประพฤติ	4/7	
12	อยากได้งานห้องที่ดี ต้องมีความสามัคคีนะจ๊ะ อยู่ร่วมกันกับฉัน กฎข้อแรกคือมีระเบียบวินัย	6/7	
13	ออมไปเรื่อย ๆ ไม่เหนื่อยเดี๋ยวก็รวย	4/4	
14	แยกแลกรายได้	2/2	
15	หยอดกระปุกทุกวันเงินล้านไม่ไกลมือเรา	6/4	
16	ทิ้งให้ถูกที่แยกให้ถูกทาง	1/1	
17	วาจาดีผียังอาย	1/2	
18	หนึ่งคนหนึ่งคู่ตรงเส้น	5/3	
19	มาให้ทันเวลา	1/7	

ด้านความรับผิดชอบ

ลำดับที่	ชื่อโครงงาน	ห้อง	หมายเหตุ
1	ความรับผิดชอบเอ๋ย...จงกลับมา	3/4	
2	การส่งงานให้ตรงเวลา หลักธรรมที่ใช้คืออิทธิบาท 4	1/4	
3	รองเท้าหน้าห้อง	1/5	
4	ส่องเพื่อน	1/6	
5	ปรับนิสัย ให้เข้าใจ หลักธรรมคืออริยสัจ 4	1/8	
6	น้องหวีหนีดาวเรือง หลักธรรมอิทธิบาท 4	3/5	
7	อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้ยั่งยืน	3/6	
8	ห้องเรียนจะไม่สะอาดถ้าขาดความร่วมมือ	5/9	
9	เด็ก ม.พ. ผู้รักสะอาด	4/6	
10	ส่องเพื่อน	4/8	
11	ปรับนิสัย ให้เข้าใจ หลักธรรมคืออริยสัจ 4	4/9	
12	รักษ์พลังงาน	4/10	
13	Alarm Clock	3/2	

ด้านความมีจิตสาธารณะ

ลำดับที่	ชื่อโครงงาน	ห้อง	หมายเหตุ
1	ของใครอยู่ใต้โต๊ะ	5/2	
2	ม.พ. ร่วมกันช่วยน้อง	5/7	
3	จิตอาสาพัฒนาเทียนฟ้า	5/10	
4	ติวหนังสือเพื่อนในห้อง	5/4	
5	ปันน้ำใจให้น้อง	6/3	
6	เก็บขยะในโรงเรียน	2/5	
7	เพื่อนช่วยเพื่อน	2/6	
8	ช่วยเพื่อน ๆ	2/7	
9	ปันน้ำใจให้น้อง	5/5	
10	เก็บขยะในโรงเรียน	5/6	
11	เพื่อนช่วยเพื่อน	5/8	
12	ช่วยเพื่อน ๆ	6/2	
13	ตึกสะอาดตา	2/8	
14	Giving&Share แคร์ส่วนรวม	6/5	
15	รักษ์พลังงาน	6/6	
16	แยกขยะวันละนิดจิตแจ่มใส	6/8	
17	แยกแลกรายได้	4/2	
18	ขยะขายได้	3/8	
19	ออมเงินพอเพียง	6/5	
20	ขยะมีค่า	6/10	
21	สมุนไพรพิชิตกลิ่น	3/7	
22	นำกลับมาใช้ใหม่	1/3	

ประวัติย่อผู้ประเมินโครงการ

ประวัติย่อผู้ประเมินโครงการ
นางอาลัย พรหมชนะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษาสูงสุด	ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอน) สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ป. บัณฑิต	วิชาเอก การบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
กำลังศึกษา	ปริญญาเอก สาขานวัตกรรมทางการบริหาร มหาวิทยาลัยสยาม
การศึกษาทางธรรม	ประกาศนียบัตร ธรรมศึกษาชั้นเอก แม่กลองธรรมสนามหลวง หลักสูตรวิทันตสาสมาธิ และอาจาริยสาสมาธิ จากสถาบันพลังจิตตานุภาพ วัดธรรมมงคล
การศึกษาดูงานต่างประเทศ	สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น เยอรมนี ออสเตรีย นิวซีแลนด์

ประวัติรับราชการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

๑ กันยายน ๒๕๔๓	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนดอนคาวิทยา อ. อู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
๒ กันยายน ๒๕๔๕	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จังหวัดกาญจนบุรี	โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง อ.ท่าม่วง
๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘	รองผู้อำนวยการ	โรงเรียนวิสุทธรังษี อ.ท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
๓ มกราคม ๒๕๕๐	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนบ้านดงยาง อ.เมือง จังหวัดกาญจนบุรี
๕ มกราคม ๒๕๕๔	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา อ.ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนหนองรีประชานิมิต อ.บ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี
๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กรุงเทพฯ
๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เขตดินแดง กรุงเทพฯ สพม. ๒

ผลงานดีเด่น

พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้ช่วยผู้บริหารดีเด่น กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๙ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาดีเด่น ขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต ๑

พ.ศ. ๒๕๕๐ รางวัลเหรียญทอง ผู้คิดค้นพัฒนานวัตกรรม ด้านการบริหารสนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๐ รางวัล โรงเรียนที่มีผลงานที่แสดงถึงวิธีปฏิบัติที่ดี (good practice)

พ.ศ. ๒๕๕๔ เข้าเฝ้ารับป้ายสนองงาน สมเด็จพระเทพฯโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้บริหารดีเด่น ด้านการจัดการเรียนการสอน สพม. ๘
พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้าราชการพลเรือนดีเด่น จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือดีเด่น สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๖ โล่เกียรติยศ S.A.A.T AWARDS ด้านงานการเงินและพัสดุ ส.บ.ม.ท
พ.ศ. ๒๕๕๗ บุคคลดีเด่นของ สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๕๗ บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม
พ.ศ. ๒๕๕๘ โล่เกียรติคุณนักบริหาร“การศึกษาดิจิทัล” สู่ความสำเร็จสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๕๙ รางวัลผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น เนื่องในวันครู ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สหวิทยาเขตจตุรวิทย์
พ.ศ. ๒๕๖๐ รางวัล“ผู้นำโรงเรียน ๔.๐” จากสมาคมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๖๑ รางวัลโครงการ “ปิยชนน์ คนการศึกษา” สกสค.กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๑ รางวัลเชิดชูเกียรติให้เป็นแบบอย่างที่ดีแด่สังคม ด้านคุรุชน คนคุณธรรม ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นแบบอย่างที่ดีแด่สังคม ด้านนวัตกรรม สร้างคนดีด้านการบริหารเพื่อส่งเสริมคุณธรรม
พ.ศ. ๒๕๖๑ รางวัล MOE AWORDS ระดับดีเด่น ประเภทบุคคล สาขารักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ๒๕๖๓ รางวัลเชิดชูเกียรติเป็นบุคคลผู้เสียสละอุทิศตนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา กศจ.กทม.

หน้าที่พิเศษในปัจจุบัน

- อดีตอนุกรรมาธิการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ประธานคณะอนุกรรมการด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร คณะปฏิรูปการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ประธานสหวิทยาเขตจตุรวิทย์
- กรรมการ กต.ตร.สน.บางรัก

ผลงานด้านการวิจัย

๑. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในการเรียนวิชา ส ๐๔๑๑ พระพุทธศาสนา เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีสอนตามแนวโยนิโสมนสิการ
๒. วิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนวิชาประชากรและสิ่งแวดล้อม
๓. วิจัยและพัฒนาโปรแกรมศึกษาธรรมชาติ ธรรมะและวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยว
๔. รายงานโครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานให้แก่ครูโรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง จังหวัดกาญจนบุรี